

Áldás, békesség!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja
IV. évfolyam 5. szám 2015. szeptember – október

„Tehát mindenkor bizakodunk, és tudjuk, hogy amíg a testben lakunk, távol lakunk az Úrtól; mert hitben járunk, nem látásban. De bizakodunk, és inkább szeretnénk kiköltözni a testből, és hazaköltözni az Úrhoz. Ezért arra törekszünk, hogy akár itt lakunk még, akár elköltözzünk, kedvesek legyünk neki. Mert mindnyájunknak leplezetlenül kell odaállnunk a Krisztus ítélőszéke elé, hogy mindenki megkapja, amit megérdemel, aszerint, amit e testben cselekedett: akár jó, akár gonoszat.” (2Kor 5,6-10)

Tartalom

- 1 Kovács István: A bizalom hatalma
- 3 Steinbach József püspök a bizalomról
- 4 A bizalomról – Juhos Ibolya: Ismered-e?
- 6 SZÓLAZ IGE – Miért vagy itt?
Nyilas Zoltán esp. igehirdetése
- 8 Püösök Sándor Csaba lpt. igehirdetése
- 10 Demeter Leventére emlékeztünk
Orbán László: Vigasztalásunk - vers
- 11 Pap Lászlóné: A szeretet hatalma
- 12 I. Korinthus 13.
- 14 PORTRÉ – Máthé Zoltán b. lpt.
- 18 Isten asztala vág az ördög asztala 1.
Bódis Miklós hátszegi lpt. igehirdetése
- 20 Labancz Gyula: Különb(s)ég
- 22 Puskás: Az Isten félelme
- 23 Haranginé Csuta Anna: Mi rendít meg?
- 24 Soós László: A fordítás kulisszatitkai
- 26 Osváth Zsolt: Sáfárság
- 28 Erdélyi Sándor: Ahol a szív békére lel
- 29 Dr. Joó Sándor Albert Schweitzerről
Sebestény-Jáger Orsolya - versek
- 30 Nyilas Zoltán: Megújulunk - újuljunk meg
Osváthné Laár Katalin; Fehérvári László;
Mazaray Sándor bizonyágtételei
- 33 Gyülekezet – presbitérium - lelkipásztor
Cseri Kálmán lpt. előadása Budakalászon
- 36 Szolgálati lehetőségek a gyülekezetben
- 37 NÁLUNK KERESZTELTÉK
A hitoktatás rendje
- 38 Kulin Ferenc előadása az Ars Sacra héten
- 40 GYERMEKEKNEK
Sné Jáger Orsolya: A terméketlen fügefá
- 41 Osváth Dorottya: Kié az életed?
- 42 Gyöngyösi Lászlóné - versek
KÖNYVAJÁNLÓ – Hamar Jné: A pap fia
- 43 NAPLÓ – ANNO
- 44 Képek gyülekezetünk életéből

A BIZALOM HATALMA

Valami nagyon szép és nagyon fontos dologról szeretnék beszélni ma Nektek, talán inkább: vallani. Fontosnak érzem, mert amióta megértettem ezt a dolgot: meghatározza gondolkodásomat, viselkedésemet, egész életemet. Vallom, hogy szép is ez a dolog, mert nélküle aligha lehet szép és igazán boldog az ember élete. Mivel nagyon szeretném megosztani ezt a tapasztalást veletek, most izzulok. Vajon sikerül? – Kérlek, legyetek segítségemre! Fogadjátok bizalommal vallomásomat: a bizalomról, a bizalom hatalmáról.

Az életúton szerzett tapasztalatoktól függően, többé-kevésbé hajlamosak vagyunk arra, hogy fellobbanó rokonszenvünk sugallatára ismeretlen embertársainknak is előlegezzük bizalmunkat. Olykor előfordul, hogy csúfosan ráfizetünk erre és csalódásaink egyre inkább elpárologtatják bizalmunkat. Ebben a „méltóságát veszített világban”, melyben sokakban meghűlt a szeretet és megfogytakozott a bizalom: egyre többen hirdetik és fogadják meg a bizalmatlanság elvét. Ennek – az ószövetségi gondolkodásra jellemző – szel-

lemét, egy történettel fogom szemléltetni.

Az édesapa egy magas asztalra állította kisfiát. Aztán bízattatni kezdte, hogy ugorjon le. A kisfiú azonban félt, és nem mert ugrani. Ne félj! – bátorította az apuka itt vagyok és megfoglak... De amikor a kisfiú leugrott, az apja félreállt, ahelyett, hogy megfogta volna. Ő megütötte magát és keserves sírásra fakadt. Az apa ekkor magához vonta és vigasztalni kezdte, s közben így okította gyermekét: „Tanuld meg, fiam, hogy még a saját apádban se bizzál!”

„Mindenki őrizkedjék felebarátjától, ne bízatok a testvérben sem!” (Jer 9,3) „Átkozott..., aki emberben bízik” (Jer 17,5) – összegezi fenyegetően a bizalmatlanság elvét az Ószövetség. – Megvallom: soha nem tudtam elfogadni, magamévá tenni a bizalmatlanságból fakadó óvatosságot ezen sündisznó-állásán. Mennyire más világ a Jézusé! Jézusból valóssággal árad a bizalom. És Jézus felé viszont árad a bizalom! Mert a bizalmatlanság mindig bizalmatlanságot, a bizalom pedig mindig bizalmat szül.

Tudta ezt Jézus jól, mert ismerte a szeretetből fakadó bizalom hatalmát és élt is vele. 🐼

Klasszikus példának tekinthető a Jézus által Péternek adott megbízatásról szóló bibliai rész (Jn 21,15-19), de igen sok esetre hivatkozhatunk még az evangéliumok alapján. Gondoljunk csak a kapernaumi százados (Mt 8,5-13) vagy a kánaáni asszony (Mt 15,21-28) találkozására Jézussal. Valósággal árad a bizalom belőlük! Máté evangélista leírása épp azt emeli ki, hogy „idegen” létükre milyen megingathatatlan bizalommal fordulnak Jézushoz. A hitükben megingott, bizalmukban meggyöngült embereket maga Jézus bátorítja: „Bízzál, fiam!” (Mt 9,2); „Bízzál, leányom!” (Mt 9,22); „Bízzál leányom, a te hited megtartott téged” (Lk. 8:48.). Vagy a tanítványok felé: „Bízatok, én vagyok, ne féljete!” (Mk 6,50). Nem beszélve azokról az esetekről, midőn Jézus épp azokkal szembesül, akikkel szemben – óvatoskodó méricskéléssel – mindig a bizalmatlanság elve ajánlható: a megtévedtek, az elbukottak, a bűnösök. Jézus minden esetben a szeretetéből fakadó bizalmát kínálja föl nekik. Bízik bennük, hogy legyen miben megkapaszkodjanak! „Eredj el, és többé ne vétekezzél!” – mondja nekik. És ebben kimondatlanul is benne van: Én bízom benned! Eredj el, és többé ne vétekezzél!

Gondoljunk csak az elbukottak, vagy a börtönből szabadultak helyzetére, akik – még az őszinte javulási szándék esetében is – csak meglehetősen ritkán és nehezen tudnak ismét „rendes” tagjaivá válni a közösségnek. Igen gyakran csak azért, mert senki sem nyújtja feléjük a szeretetből fakadó bizalom mentőövét. Mi, még ha megbocsátunk is nagy nehezen az „elbukottaknak”, az újraéledéshez szükséges bizalmat csak oly ritkán tudjuk előlegezni...

Nem így Jézus, az emberi lélek nagy ismerője. Ő, amikor elhívta tanítványait, egyiktől sem kérdezte meg: Szeretsz-e engem? Ezt a kérdést csak azután tette fel Péternek és a többi tanítványnak, miután előlegezte bizalmát és bebizonyította szeretetét. Tulajdonképpen egész élete szeretetének bizonyítása volt. Hogy mivel bizonyította például a tanítványainak szeretetét? Azzal, hogy kiemelte életüket a hétköznapi élet szürkeségéből és a boldogság hegyére vezette őket. Út, igazság és élet lett a tanítványoknak. Barátainak nevezte és barátáivá tette őket. Megajándékozta őket az élet kenyerével és itálával, az evangélium boldogságával. Az utolsó vacsora előtt megmosta lábaikat is, a szolgáló szeretet áldozatvállalására tanítva őket.

Különös módon, éppen egy hétköznapiak is nevezhető élet-helyzetben értettem meg igazán mindezt. Péterke még egészen

kisfiú volt, olyan két-három éves. Elég rég nem találkozott nagytatájával, aki – egyik délután – váratlanul érkezett látogatóba. Peti köszönt ugyan, de a hátunk mögé bújott, hogy – a szülői oltalom fedezékéből kilesve – előbb szemügyre vehesse a látogatót. Nagytatának – szemmel láthatóan – rosszul esett a gyermek bizalmatlansága, félénk húzódozása. Petike! – szólítottatta –, hát nem ismersz meg? Hát én vagyok; gyere, gyere gyorsan, hadd öleljelek és pusziljalak meg! A gyermek azonban csak nem indult, semmi hajlandóságot nem mutatott, hogy eleget tegyen a hívásnak. Nagytata ekkor – az örök nagyszülői szeretet leleményességével – egy csokit vett elő, és most már azzal hívogatta-édesgette magához. A gyermek bizalmatlansága lassan felengedett. Még mindig óvatosan közeledve, de odament és elvette nagytata kezéből a csokoládét. Megköszönte szépen, s még várt egy pillanatig, hogy egészen meggyőződjön: valóban az övé, tényleg neki hozta nagytatája... A következő percben már ott ült nagytatája ölében! Csokoládét szopogatva, a megbizonyosodottak megingathatatlan bizalmával és önfelelt

örömeivel, s mindezt olyan magától értetődő, természetes egyszerűséggel, amire alighanem csak az ártatlan gyermekek képesek. Akkor értettem meg igazán, amit A kis herceg írója, *Antoine de Saint Exupéry* így fogalmazott meg: „A szeretet megalapozásához az áldozattal kell hozzákezedned.”

Bizalom nélkül elviselhetetlen az élet. Ha nem bízol senkiben és benned sem bízok senki: számalomra méltó lettél. Bizalom nélkül nincs semmiféle igazi emberi kapcsolat. Nincs igazi barátság, elképzelhetetlen az igazi hitvestársi viszony, képtelenség a szülő és gyermek kapcsolata, de bizalom hiányában még az édes testvéreké is az. S a felsorolás folytatható... „Egymást ismerni nem annyit jelent, hogy mindent tudjunk egymásról, hanem hogy szeretettel és bizalommal vagyunk egymás iránt és hiszünk egymásban.” (*Schweitzer Albert*).

E megállapítás igazsága kiterjeszhető a munkatársi viszonyra éppúgy, mint a tanító és tanítvány vagy a nemzetek közötti kapcsolatokra is.

Tény, mindenkinek jól esik, ha bíznak benne. Igaza van Mauriacnak: „A mások belénk vetett bizalma jelöli ki utunkat.” Mit gondoltok, Péternek – a tanítványnak – nem ez az előlegezett bizalom jelölte ki útját? Péter háromszor tagadta meg Mesterét, de Jézus mégsem vonta meg tőle a bizalmát! Háromszor kérdezte: „Szeretsz-e engem?” Péter tudja miért a háromszor elhangzó kérdés, és fáj neki, hogy Jézus emlékezteti, de azt is tudja: Jézusnak igaza van. Háromszor kell válaszolnia a szeretetből felkínált bizalomra, de ez ugyanakkor nem más, mint három lehetőség, három alkalom, hogy bizonyíthasson. Szembeötlő és tanulságos e gyönyörű történetben, hogy Jézus nem kérte számon három éven át hirdetés tanítását, evangéliumát, sőt Péter hitbeli ismereteire sem kíváncsi! Szeretetéből fakadó bizalma az egyetlen feltétele, hogy Péter kösziklának bizonyuljon. Ez a jézusi bizalomban rejlő erő, „utat jelölő” hatalom.

Néha, midőn nagyon egyedül és elhagyatottan érezzük magunkat, egyszer csak közel lép hozzánk valaki, és megajándékoz szeretetéből fakadó bizalmával. És akkor egyszerre megérezzük, hogy milyen csodálatos erő a bizalom, s hogy ezek a ritka alkalmak életünk legboldogabb alkalmi, és boldogok vagyunk nagyon. Törekedjünk hát mi is a szeretetből fakadó bizalomra! Hadd határozza meg gondolkodásunkat, viselkedésünket, egész életünket, mert csak így lehet szép és boldog az ember léte ezen a földön. Ámen!

Kovács István lelkipásztor ■

NÉHÁNY IGE A BIZALOMRÓL

- ▶ „Légy bizalommal Istenhez, békülj meg vele, mert ennek jó eredménye lesz.” (Jób 22,21)
- ▶ „Sok fájdalom éri a bűnöst, de aki bízik az ÚRban, azt ő szeretettel veszi körül.” (Zsolt 32,10)
- ▶ „Bízzál az ÚRban teljes szívből, és ne a magad eszére támaszkodj!” (Péld 3,5)
- ▶ „Bízzál az ÚRban, és tégy jót” (Zsolt 37,3)
- ▶ „Bízd az ÚRra dolgodat” (Péld 16,3)
- ▶ „Legyen az ÚRban bizodalma” (Péld 22,19)
- ▶ „De akik az ÚRban bíznak, erejük megújul” (Ézs 40,31)
- ▶ „Ne bizakodjék el nagyságában senki” (Ez 31,14)
- ▶ „ne önmagunkban bizakodjunk, hanem az Istenben” (2Kor 1,9)
- ▶ „Jobb az ÚRnál keresni oltalmat, mint emberben bízni.” (Zsolt 118,8)
- ▶ „Olyan lesz Jákób maradéka a többi nép között, mint az ÚRtól jövő harmat, mint a fűre hulló zápor, mert nem emberben reménykedik, nem emberekben bízik.” (Mik 5,6)
- ▶ „Ne bízzatok az emberben, hiszen csak lehelet van az orrában: mire lehet hát becsülni?” (Ézs 2,22)
- ▶ „Mindenki őrizkedjék felebarátjától, ne bízzatok a testvérben sem!” (Jer 9,3)
- ▶ „Ezt mondja az ÚR: Átkozott az a férfi, aki emberben bízik, és testi erőre támaszkodik, az ÚRtól pedig elfordul szíve! ... De áldott az a férfi, aki az ÚRban bízik, akinek az ÚR a bizodalma.” (Jer 17,5,7)
- ▶ „Jézus azonban nem bízta magát rájuk, mert ismerte mindnyájukat, és nem volt szüksége arra, hogy bárki tanúskodjék az emberről, mert ő maga is tudta, hogy mi lakik az emberben.” (Jn 2,24)
- ▶ „Bízzatok, én vagyok, ne féljete!” (Mt 14,27)
- ▶ „Bízzál! Kelj fel! Hív téged!” (Mk 10,49)
- ▶ „A világon nyomorúságok van, de bízzatok: én legyőztem a világot.” (Jn 16,33b)
- ▶ „Ezért bizakodjatok, férfiak! Én hiszek az Istennek, hogy úgy lesz, ahogyan nekem megmondta.” (ApCsel 27,25)
- ▶ „Nagy a bizalmam irántatok” (2Kor 7,4)
- ▶ „Örülök, hogy minden tekintetben bízhatom bennetek.” (2Kor 7,16)
- ▶ „mert sokszor buzgó volt, most pedig még sokkal buzgóbb, mert nagyon bízik bennetek” (2Kor 8,22)
- ▶ „Én bizalommal vagyok irántatok az Úrban” (Gal 5,10)
- ▶ „Bizalmunk van az Úrban irántatok” (2Thessz 3,4)
- ▶ „És amit tőlem hallottál sok tanú előtt, azokat add át megbízható embereknek, akik mások tanítására is alkalmasak lesznek.” (2Tim 2,2)
- ▶ „Engedelmisségedben bízva írok neked, mert tudom, hogy többet is megteszel annál, amit mondok.” (Filem 21)
- ▶ „Krisztus azonban mint Fiú hú a maga házához. Az ő háza mi vagyunk, ha a bizalmat és a reménység dicsekedését mindvégig szilárdan megtartjuk.” (Zsid 3,6)
- ▶ „Ne veszítétek el tehát bizalmatokat, amelynek nagy jutalma van. Mert állhatatosságra van szükségetek, hogy az Isten akarátát cselekedjétek, és így beteljesüljön rajtatok az ígélet.” (Zsid 10,35-36)
- ▶ „Mármost gyermekeim, maradjatok meg őbenne, hogy amikor megjelenik, bizalmunk legyen iránta, és meg ne szégyenítsen minket eljövetelekor.” 1Jn 2,28)

„Mert az Isten Fia, Krisztus Jézus, akit közöttetek mi, tudniillik én, Szilvánusz és Timóteus hirdettünk, nem lett „igen”-né is meg „nem”-mé is, hanem az „igen” valósult meg őbenne. Mert valahány ígérete van Istennek, azokra őbenne van az igen, és ezért általa van az ámen is, az Isten dicsőségére általunk.” (2Kor 1,19-20)

STEINBACH JÓZSEF PÜSPÖK A BIZALOMRÓL

(A 2Kor 1,15-22 versei alapján)

A bizalmatlanság annyit jelent, hogy nemet mondok a másakra, és igent mondok magamra. Pál szeretné a gyülekezettel a viszonyát s a bizalmat helyreállítani, ezért írja az igében, hogy „bizalommal készültem elmenni hozzátok” (15).

A bizalom igen a másik emberre, és igen önmagamra is. Az a kölcsönös nyitottság, tisztelet és szeretet egymás iránt. E nélkül a nyitottság nélkül nem képzelhető el értelmes emberi élet e földön semmiféle közösségben. A kölcsönös bizalom pedig különösen fontos a keresztyén egyházban, nem kevésbé az „igen” egyházában, hiszen csak az egymás felé tanúsított bizalom, tisztelet és szeretet az a kölcsönös nyitottság tesz képessé bennünket arra, hogy a világ felé nyisunk, és megszólítsuk az embereket.

De ahogy e bizalom által közelebb kerülünk egymáshoz, úgy ismerjük meg egyre jobban a másikat, a gyengéket is, és fokozatosan csalódom a másikban, elszáll a másikba vetett bizalmunk. A bizalom tehát bizalmatlanságot szülhet? A kérdésre felelve, figyeljünk textusunkra, Krisztusban az „igen” valósult meg, mondja az apostol, ez azt jelenti, hogy Isten igent mondott Jézus Krisztusban ránk. Igent és áment mondott ígéreteire. Igent mondott ránk, emberekre, állapotunktól, körülményeinktől függetlenül. Ő nem változott meg, mert tegnap, ma és mindörökké ugyanaz. Ez arra kötelez bennünket, hogy mi is igent mondjunk Krisztusra. Minden bizalom alapja ez a bizonyosság, az élő hit Jézus Krisztusban. Ezért hangsúlyozza az apostol, milyen fontos megerősödni ebben a kegyelemben. Ha együtt vagyunk, ez a küldetésünk egymás felé, hogy megerősítsük egymást ebben a kegyelemben, bizonyosságban; együtt erősödünk ebben a kegyelemben. Ahogy az igében is olvassuk: veletek együtt Isten Jézus Krisztusban megerősít, felken bennünket Szentlelke által.

Krisztus igent mondott ránk, hogy mi igent mondhassunk Őrá, és ezzel a bizonyossággal szívünkben igent mondhassunk a másik emberre. A másik iránti bizalom, ha a Krisztusba vetett hitből, bizonyosságból táplálkozik, ha csalódom is a másikban, akkor is megmarad: mert bizalmam nem öbelőle, hanem Krisztusból táplálkozik.

Pál említ egy kifejezést: elmegyek hozzátok, „*hogy másodszor is részesüljétek a kegyelemben*”. Mit jelent másodszor részesülni a kegyelemben? Először részesülni azt jelenti, hogy Jézus Krisztus kegyelmét elfogadni, másodszor részesülni a kegyelemben azt jelenti, hogy ebben a kegyelemben megerősödvé bízni a másik emberben, azaz a Jézus Krisztus-i kegyelmet a hétköznapiakban aprópénzre váltani minden viszonyaimban. Az igen jelenti tehát a Krisztusra mondott igent, de nem jelenti azt, hogy a megtért ember ettől kezdve mindent sablonosan, sarkosan igenben és nemben lát, mert a dolgok sokkal bonyolultabbak ennél, ugyanakkor az igen vonatkozik a másik emberre is, de soha nem annak hibáira, rossz gondolataira, hanem magára az emberre. Ugyanakkor az igen jelenti azt is, hogy ezekkel az igenekkel, a bizonyossággal és a bizalommal a szívünkben számos dologra határozottan nemet kell mondanunk.

(Részletek a 2009. november 20-án Balatoszemesen elmondott igehirdetésből)

Az emberek eredményes együttélésének egyik nélkülözhetetlen előfeltétele a kölcsönös bizalom. A bizalom az alapja annak, hogy egyáltalán élhessünk. Az újszülöttek és a kisgyermekes esetében döntő szerepe van az anya-gyermek kapcsolatnak. A bizalomra való képesség újszülöttnél ott van a gyermek bölcsőjében. A bizalom teszi képessé az embert arra, hogy jól működő kapcsolatokat teremtsen. Viszont a bizalmat tönkre is lehet tenni, és bizalmatlanság léphet a helyébe. Ha a bizalom egyszer már megromlott, igen nehéz újra felépíteni.

I. Hogyan teremthetjük meg a bizalmat?

Bizalmat teremteni csak az képes, akire önmagára nézve is jellemző a bizalom. A bizalom egyetlen biztos alapja Isten. A bizalomra való képtelenséget csak Isten tudja tartósan meggyógyítani. A bizalom annak a feltételezése, hogy a másik jót akar nekem. Ugyanakkor másokban mi is csak úgy tudunk bizalmat ébreszteni, ha látják, hogy jót akarunk tenni velük. A kölcsönös bizalom építőkövei a következők:

1. Nyíltság és közlés

Pál apostol bemutatja nekünk, hogyan építhetjük fel a bizalmat. A korinthusiakkal való kapcsolatában olykor feszültségek lettek, mert azok fenntartásokkal, sőt szemrehányásokkal fordultak felé. Megható látni azt az igyekezetet, amellyel Pál azon fáradozik, hogy a gyülekezettel való bizalmi kapcsolatát helyreállítsa: „*Szánk megnyílt, szívünk kitért elöttetek, korinthusiak: nem a mi szívünkben van kevés hely számotokra, hanem a ti szívetekben van kevés hely számunkra. Viszonzásul pedig, mint gyermekeimhez szólok: tárjátok ki ti is szíveteket*” (2Kor 6,11-13).

2. A gyakorlatban megmutatott szeretet

„*Én pedig nagyon szívesen hozok áldozatot, sőt magamat is feláldozom a ti lelketekért. Ha én titeket ennyire szeretlek, ti kevésbé szerettek engem?*” (2Kor 12,15)

3. A próbatétel kiállása

Aki bizalmat akar ébreszteni, készüljön fel arra, hogy törekvése próbára lesz téve.

Aki szavaival és gesztusaival kifejezi: bízhatok bennem! – de mindez már az első alkalommal hazugságnak bizonyul, ne csodálkozzék, ha egyáltalán nem ébreszt bizalmat maga iránt.

4. Válságban, próbákban való összefogás

Az együttes cselekvés erősíti a bizalmat, mert bizonyítást nyer, hogy ráhagyatkozhatunk a másikkra.

5. Egymással való igazságos bánásmód

Az igazságtalanság alássa a bizalmat. Már az első találkozásnál elkezdődhet a bizalom gyökeres megromlása, ha a másiknak olyan képet festünk magunkról, amely nem fedti a valóságot.

6. Bűnvallás és bűnbocsánat

Senki sem tudja mindig betartani, amit megígért. Még ha szóval nem is ígér valamit, a másikkban olyan várakozást ébreszthet, amelyet nem tud kielégíteni. Mivel az emberek, s így a keresztyének sem hibátlanok, a bizalom helyreállításához szükséges a kölcsönös bűnvallás és bűnbocsánat.

II. Mi teszi tönkre a bizalmat?

A bizalom elvesztésének legkiáltóbb példája a Bibliában Saul, Izráel első királya. Történetéből világosan kitűnik valami, ami a bizalom minden megromlásánál észrevehető. Aki maga visszaél a bizalommal, az nemcsak mások bizalmát teszi tönkre, hanem a saját magához való

bizalmat is. Sokszor ez jelenti a legnagyobb problémát az együttélésben. Az ember természetébe mélyen belegyökerezett a bosszúállástól és a megtorlástól való félelem. Ha valaki csalódást vagy kárt okoz a másiknak, kénytelen félni annak a bosszújától. Ez bizalmatlanságot ébreszt, és így olyan ördögi kör támad, amelyből csak megbocsátás által lehet kiszabadulni.

Saul saját bizalma elvesztésének az áldozata lett. Ez üldözési mániába torkollott, amely őt egyre agresszívebbé tette a környezetével szemben. Nemcsak Dávidot tekintette vélt ellenségének, aki az életére tör, hanem végül mindazokat, akik Dávid oldalán álltak, még a saját fiát is (vö. 1Sám 20,30-33; 22,6-8; 22,13-16). Vakon ment el mellett a tény mellett, hogy Dávid nemhogy nem gyűlölte őt, hanem „Isten felkentjének” tisztelte, és semmi kincsért nem tört volna az életére.

III. Bízunk-e (bízhatunk-e) mindenkiben?

Az emberek közti bizalmat mindig kockázat terheli. Emberileg szólva kockázatos valakinek bizalmat előlegezni. Isten szeretete azonban képessé tesz erre, hiszen kész adni még akkor is, ha gyűlölet rá a válasz. Az Úr Jézus szeretetét azzal vizsnozták, hogy megölték. Legdühöttebb ellenségei kezére adta magát, mert tudta, hogy végső soron Isten kezében van az élete.

Számunkra is érvényes alapelv: „*szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnék titeket*” (Lk 6,27). Akiknek szívében Isten szeretete van, azoknak bizalma nem ismer határokat. A szeretet „*mindent hisz, mindent remél, mindent eltűr*” (1Kor 13,7).

De az ellenségei elől az Úr Jézus is kitért. Nem szolgáltatva ki magát könnyelműen az embereknek. Amikor mégis kiszolgáltatta magát ellenségeinek, azt az Atya akaratával megegyezően tette. Nekünk sem kell könnyelműen kiszolgáltatnunk magunkat az embereknek. Az viszont velünk is megeshet, hogy Isten olyan áldozatot kér tőlünk, amely talán még az életünkbe is kerül. Sok mártír adta életét biztonságtétele miatt, és nem törődött a halálos veszedelemmel.

IV. Néhány gyakorlati tanács

1. Közeledj bizalommal embertársadhoz akkor is, ha semmi nyilvánvaló okot nem ad arra, hogy bízhatsz benne!

2. Soha ne szűnj meg szeretni, még a rosszakaratú embert sem!

3. De vonulj vissza, ha észreveszed, hogy a másik nem őszinte és nyílt veled szemben! Olykor megoldja a feszültséget a visszavonulás és a bölcs tartózkodás. De légy mindig kész arra, hogy szeretettel fordulj újra felé, ha lehetőséget ad rá!

4. Erősítsd a benned levő bizalmat az Istennel való élő kapcsolattal! Isten a forrása mindenféle bizalomnak. Benne határtalanul bízhat! Aki Isten védelmében tudja magát, annak semmi oka arra, hogy féljen az emberektől (Zsid 13,6).

5. Kérj Istentől bölcsességet arra, hogy miként alakítsad az emberekkel való kapcsolatodat! Éppen a próbatételek idejére ígerte meg, hogy készségesen segít (vö. Jak 1,2-5).

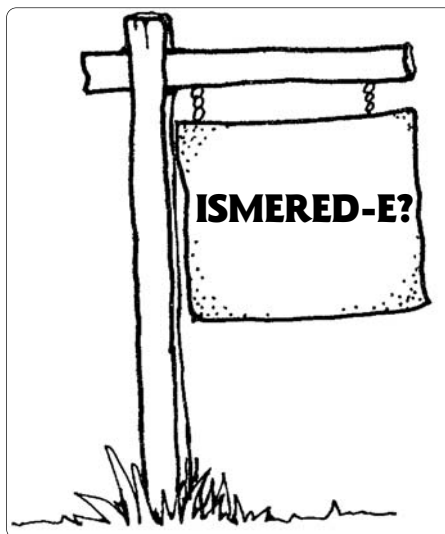
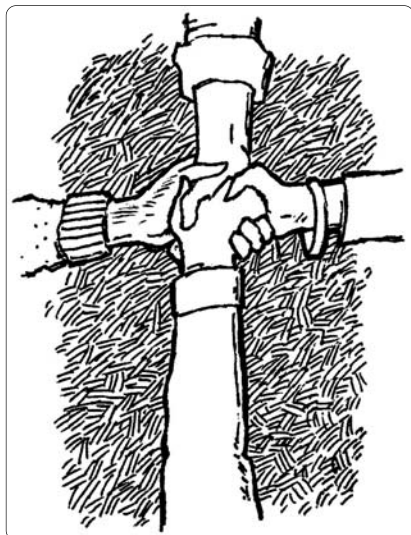
6. Légy hajlandó megbocsátani akkor is, ha mások visszaéltek a bizalmaddal!

BIZALOM

Egy indiai árva lány arra kérte a missziói állomás vezetőjét, hogy vegye fel őt az intézetébe. Nagyon félt ugyanis, hogy gonosz emberek eladják őt rabszolgának. Szomorúságára azonban ezt a választ kapta a misszió vezetőjétől: „Sajnos, nincs hely és pénz sem, hogy bővítsük az otthonunkat. Imádkozz Istenhez, én is ezt teszem, hogy ajándékozzon meg téged egy hellyel!” A lány nehezen tudta a könnyeit visszatartani, de megfogadta a tanácsot. Amikor a misszionárius visszatért az irodájába, egy levelet és egy nagyobb összeget talált az asztalán. Mindez felbátorította, hogy gyorsan az árváért üzenjen. Bár nagy volt a távolság, a lány már délutánra megérkezett. Amikor a misszionárius ezen csodálkozott, a lány így szólt hozzá: „Hiszen ketten is esedeztünk az Úrhoz, ezért az imám után nyomban útra keltem.”

Most már világossá vált, hogy a lány Istenbe vetett bizalma nagyobb volt, mint a kilométerekben mérhető távolság.

Joachim Pletsch

- Az Én dicsekedését, amely különbnek szereti mutatni magát, mint amilyen?
 - Az Én érzékenységét, amely minden megsértődik, ami kisebbit őt?
 - Az Én büszkeségét, amely szereti mások fölé emelni magát?
 - Az Én önszeretetét, amely mindig csak magának akarja a legjobbat?
 - Az Én elégedetlenségét, amely nem viseli el, ha nem az ő kedve szerint történnek a dolgok?
 - Az Én ítélkezését, amely mindig lekicsinylően vélekedik másokról?
 - Az Én bánatát, amely senkit sem sajnál annyira, mint saját magát?
 - Az Én féltékenységét, amelynek fáj, ha más jobban kedvelnek és többre becsülnek, mint őt?
 - Az Én önteltségét, amely mindig védeni és igazolni akarja magát?
 - Az Én önzését, amellyel másként dolgozik önmagának, mint másoknak?
 - Az Én kényelmességét, amelynek fáj, ha másoknál többet kell fáradoznia?
 - Az Én lustaságát, amely azon van, hogy lehetőleg elkerülje a munkát?
 - Az Én kárörömét, amely boldog, ha másról rossz hírt adhat tovább, hogy magát különbnek állíthassa?
 - Az Én irigységét, amely nem örül, ha a másoknak sikerül, de mérges, ha a másik többet kap, vagy többje van?
 - Az Én uraskodását, amely szeret parancsolgatni, de tiltakozik, ha neki parancsolnak?
 - Az Én elfogultságát, amely más szemében gerendát lát, de a magáiban még szálkát sem?
 - Az Én makacsságát, amely egy jottányit sem enged vélt vagy valós igazából?
 - Az Én hiúságát, amely mindig beképzelt, és szerénykedést tetteve csak úgy nyeli az elismerést?
 - Az Én aggodalmaskodását, amely rettegve félti mulandó javait, testi önmagát, és ami ehhez tartozik?
 - Az Én kapzsóságát, amely az emberek szerint „ügyesen szerez”, de ami Isten szerint lopás?
 - Az Én fősvénységét, amely másoktól önzetlen támogatást vár, de a maga javaiból kis áldozatra sem hajlandó?
 - Az Én falánkságát, amely a rosszabbik falatot választja ugyan, de a jobbra kacsint?
 - Az Én gőgjét, amely még alázatosságát is különbnek tartja a másikénál?
 - Az Én személyválogatását, amely csak azt szereti, aki őt szereti, és csak addig, amíg az is szereti őt?
- ... és így tovább.

*

Itt van már az óra, amikor fel kell ébrednetek az álomból. Öltsetek magatokra az Úr Jézus Krisztust!

Juhos Ibolya

KARÁCSONYI RÁDIÓS ISTENTISZTELET

Kedves Testvérek!

Az a megtiszteltetés és felelősség ért bennünket, hogy **2015. december 26-án** a Kossuth Rádió Pomázról közvetíti az ünnepi (karácsony másodnapi) istentiszteletet.

A rádióközvetítés kezdő időpontja rögzített: 2015. december 26. de. **10 (tíz) óra**. Erre tekintettel a csobánkai és a pomázi istentiszteleteinket összevontan tartjuk meg a pomázi református templomban, délelőtt 10 órai kezdettel. Kérek minden kedves testvérünket, hogy legkésőbb ¾-ed 10 óráig foglalják el helyüket a templomban.

Nyilas Zoltán esperes

Nyilas Zoltán lelképásztor

Kedves testvérek, néhány hónapja kezdtük olvasni a Királyok első könyvét, melyben egy nép arra a kérdésre keresi a választ, hogy hogyan jutott el a teljes csődig. A hitüket, meggyőződésüket, vallásukat jelképező templom romokban hever. Mi vezetett idáig? Amikor egy papi generáció kezébe vette az ősök leírásait, azokat a könyveket, feljegyzéseket, amelyek a dávidi, salamoni uralkodás után íródtak, arra a belátásra jutottak, hogy „Urunk, Tiéd a dicsőség, a miénk pedig orcánk pirulása”. Azt mondták, hogy „Uram, mi tehetünk arról, hogy idáig jutottunk. A nép, annak vezetői, a királyok, a felkentek, akikért mi könyörgtünk, akiket mi választottunk, akikért szembe mentünk Veled, szembe mentünk Sámuellel, a prófétával, aki hiába mondta el, hogy mi lesz a következménye annak, ha politikai vezetőket választunk, hiába mondta, hogy elviszik a fiainkat, elveszik a földjeinket, nem hallgattunk rá. Nem számítottunk arra, hogy elveszik a hitünket, a meggyőződésünket is.” Szinte refrénszerűen halljuk, hogy egy-egy uralkodó Izraelben vagy Júdeában „elhagyta az Urat”, vagy „azt tette, amit rossznak lát az Úr”, és a nép követte ebben. „Ezért jutottunk idáig, ezért a mi feladatunk – mondják a Királyok könyvének írói – bűnbánat tartása, és a bűnbánat után az imádság, az újrakezdés lehetőségeinek könyörgése.”

Ahogy sorban találkozunk a királyokkal, néha csak egy-egy mondatot olvasunk arról, mikor kezdte el az uralkodását, mikor fejezte be, hová temették. Szinte üdítőleg hat, ha egy kicsit jobban belelátunk az adott korszakba. Ezt a lehetőséget nyújtja számunkra Illés története. Mondhatom úgy is, hogy egy adott korszakban Illés megjelenik az ismeretlenségből, és nagyon bátran és határozottan kiáll Isten mellett. Egy olyan korszakban jelenik meg Illés, mely korszak a *megtévesztés kultúráját* viseli magán. Sok mindent elneveznek, sok mindennek nevet adnak, de aminek nevezik, tele van hamissággal, hazugsággal és csalással.

Akiknek a nevével találkozunk az Ószövetségben, mindig hordoznak a nevükkel valamilyen üzenetet. Ez az üzenet hol igaz, hol pedig teljesen álságos. A megtévesztés

SZÓL AZ IGE

MIÉRT VAGY ITT?

Textus: 1Kir 19,9

„Itt bement egy barlangba, és ott töltötte az éjszaktát. Egyszer csak így szólt hozzá az ÚR igéje: Mit csinálsz itt, Illés?”

kultúrájának éppen ez a lényege, hogy az ember nem tudja eldönteni, hogy melyik az igaz, és melyik a hamis. Aháb király időszaka az elnevezése alapján akár egy aranykor is lehetne, tudniillik Aháb neve azt jelenti: „a szeretet”. A szerető király. Ha nem egy férfiről lenne szó, azt is mondhatnám, hogy egy olyan tyúkanyó típusú uralkodó, aki mindent megtesz azért, hogy az ő országa, a reábizottak könnyen és jól éljék az életüket. Aki kiterjeszti szárnyait a sokaságra. Akiben lehet bízni, akinek lehet hinni. Aki szereti a népét. A megtévesztés kultúrájában, amikor a szeretet ilyen csomagolásba kerül, az legtöbbször gyűlöletet jelent.

A napokban fogok befejezni egy könyvet, egykori osztályfőnököm édesapjáról, *Berényi József* debreceni lelképásztorról szól. Nagyon kemény időkben, az 50-es, 60-as években szolgált. Ő azt mondta, hogy a megtévesztés kultúrájában, ha valaki azt írta, hogy „Testvéri szeretettel”, akkor az valójában azt jelentette, hogy legszívesebben kicsavarnám a nyakadat. Ha azt írták, hogy „Elküldünk téged továbbképzésre”, az azt jelentette, hogy ment a Hortobágyra. A megtévesztés kultúrájában sok mindent elneveznek, sok mindent mondanak, közben pedig az éppen az ellenkezőjét jelenti. Ahábnál is

így van. A neve azt jelenti, „szeretet”, közben pedig gyűlöli a népet, gyűlöli az Istent. Felesége Jezábel – végighúzódik a Szentfíron, mint – az a személy, aki meggyökereztetni és megvalósítja a bálványimádást. Egy pogány asszony, aki lerombolja Isten országát, aki megengedi, hogy idegen papok, a Baált tisztelő papok jelenjenek meg, és azt mondja, hogy „Baál az úr”. „Ő a te urad”. A „Baál” név ugyanis ezt jelenti. És a megtévesztés kultúrájában sokan elhiszik ezt.

Az egykori kultúra áthallásaival ma is találkozunk, ugyanerre épül. A megtévesztés kultúrájában eltűnnek a határok, akár a szó szoros, akár az átvitt értelmében. A megtévesztés kultúrájában emberek ezrei a barátaim, akikkel beszélgetek, csevegek, úgy, hogy egy szót sem szölok hozzájuk. A megtévesztés kultúrájában mindenkinek igaza lehet, mindenki a maga módján lehet, és mindenkinek el kell fogadni az álláspontját egy-egy kérdésben, mert a tolerancia ezt kívánja. A megtévesztés kultúrájában világmárkákról, brandekről derülnek ki, hogy hazugságok, csalások. Aháb kora és a mai kor is a világos határok elmosódásának, a kategorikus értékek elvesztésének a korszaka. Ennek a legsötétebb bugyra az, hogy egyre inkább elmosódik az igazság és a hamisság közötti határ is.

Illés egy olyan történetet mond el, amelyben mindez a maga valóságában kerül elénk, mégis van valaki, aki nem megmondója a világnak, nem egy önjelölt kisbíró, hanem próféta. Isten küldötte, aki elmondja, hogy hol vannak a határok, aki elmondja, hogy a döntéseknek van következménye, aki tudja, hogy Isten előtt van olyan pillanat, amely a vagy-vagy pillanata. Tudniillik a bálványimádással az a baj egykor, és az ma is, hogy hamis isteneket imád az élő Isten helyett. Ez a legnagyobb csalása. Azt mondja Baálról, hogy úr, azt mondja, hogy életed ura, és ha ez így lesz, akkor megszakad az élő Istennel való kapcsolatod.

Izrael életében ez különösen is fontos kérdés volt. Ha ujjbegyre vesszük a Tízparancsolatnak az első négy parancsolatát, amelyek az Istennel való kapcsolatot rendezik, akkor kategorikusan ezt halljuk: „*En, az ÚR vagyok a te Istened*”. Azután azt halljuk, hogy ne csinálj magadnak istenszobrot.

Ne próbáld meg Istent valamibe bezárni, például a templomokon belülre bezárni. Vagy ne próbáld bezárni fű-fa-virágba, kövekbe. A harmadik parancsolat így szól, hogy „Ne mond ki hiába Istenednek, az Úrnak a nevét”, azaz ne legyen varázsszó a te ajkadon. Ne akard az Istent a szavaiddal irányítani. Miért? A negyedik parancsolatban fogalmazódik meg ez: „Emlékezz meg a nyugalom napjáról, és szenteld meg azt! Hat napon át dolgozz, és végezd mindenféle munkádat! De a hetedik nap a te Istenednek, az Úrnak nyugalomnapja.” Azt mondja Isten, hogy akkor leszel ember, hogyha az Istennel van kapcsolódás. Nem attól, hogy gondolkodsz, hogy beszélsz, hogy a kezeddal alkotsz. Az emberi lét titka, az önazonosságunk titka az Istennel való kapcsolatban rejlik. Ezért lényeges az, hogy ne bálványt, ne hamis urat keressen és imádjon valaki. Mert a bálványimádás önazonosság-krízissel jár. Nem tudom, hogy ki vagyok, akkor pedig végem van. Akkor beolvasok. Akkor elveszek.

Nagyon konkrétan és határozottan szól Illés kereszttül az Isten: nem lehet egyszerre két úrnak szolgálni. Nem lehet egyszerre két úton járni. Amikor mi a megtévesztések közepette élünk, akkor ez számunkra ugyanolyan érvényű, mint egykor, több ezer évvel ezelőtt. Vagy Isten, vagy nem az Isten.

Ebben a helyzetben egy újabb név, üzenet fogalmazódik meg: Illés. Akinek a neve egyszerűen azt jelenti: „az Úr az Isten”. Isten az Úr. Amikor az ember nem tudja, hogy kiben hisz, hova tegye le a lelki voksát, akkor megjelenik egy választott alakja Istennek, és a nevével beszél. Hogy az Úr az Isten. És hogy nincs más Isten. És hogy nem mást kell keresni, nem másban kell reménykedni. A megoldás Nála van, nem pedig a főnöci, kananeus termékenység-istenben. Nem abban az istenben, akit követett, aki után elhajlott a nép szíve, akiben a Baál-Zebubot tisztelték, azaz a Belzebubot.

Az Úr az Isten. Illés neve hitvallás, a leg-
rövidebb hitvallások egyike az Ószövetségben. Az Újszövetségnek is volt ilyen rövid hitvallása, például Jézus Krisztus. A földre jött Jézus az Istentől ígért Messiás. Jézus a Krisztus. Vagy az Isten Fia Megváltó. Ezek mind hitvallásai voltak az Újszövetségnek. A szüleim házába belépve egy „Házi áldással” lehetett találkozni, ez volt a szüleim hitvallása. Megértettem, hogy nemcsak hitvallása lehet egy generációnak, hogy az Úr az Isten, hanem az is, hogy él az Isten.

Hadd mondjam el, hogy ma mit történt Csobánkán. Sokan kérdezik, hogy hol van a gyülekezeti Biblia. Csobánkán van, a csobánkai testvérek adják kézzel kézre. Ma is egy család kapta meg a Szentírást, egy házaspár. Két gyermekük van, a nagyobbik az általános iskola közepén jár. Hárman írtak a Szentírásba, és a testvérünk az istentiszteleten felolvasta ezeket az ígéseket. A Zsoltárok könyvéből olvasott két ígét, utána pedig felolvasta a tizenéves leányuk választott ígését is, amely ige a nyári gyermektáborunk ígéje is volt: „Szólj, URam, mert hallja a te szolgád!” (1Sám 3,9) Miután a helyükre mentek, felmentem a szószékre, és bemondtam az előre kiírt ének számát, amely történetesen éppen

az volt, amely ez alapján az ige alapján született, az 512. dicséretet. „Szólj, szólj hozzám, URam, mert szolgád hallja szódat!” És láttam a kislányon, ahogy beleborzongott, hogy az, amit ő otthon kiválasztott ígét, az egy perc múlva megszólal a gyülekezet ajkán, és éneklő a közösség. Nem lehet más következtetésre jutni, mint arra, hogy az életünket nem a vak sors, és nem a végzet, hanem Valaki irányítja. Ilyen egyszerű dolgokban is. Sokszor döbentünk már rá arra, hogy Valakinek a kezében van a mi életünk. A Heidebergi Káté sokszor idézett első kérdésére: „Mi néked életedben és halálodban egyetlen vigasztalásod?”, a felelet: az életem és a halálom a Krisztus tulajdonában lévő élet, majd így folytatjuk: „mennyei Atyámnak akarata nélkül egy hajszál se hullhat le fejemről”.

Illés történetében van egy olyan pillanat, amikor így vezeti be a próféciát Illés, hogy „az élő Isten mondatja velem, hogy az Isten él”. Ha az Újszövetséget olvassuk, akár a most olvasott Márk evangéliumát, abban ugyanez a hitvallás olvasható. Isten nem foghatja meg a halál. Isten nem marad a sírban. Jézus Krisztus feltámadt. Halleluja! Akik ott voltak az Ars Sacra művészeti hétnek a szerb templomban tartott hangversenyén, hallhatták, amint a Jávor Kórus egy húsvéti éneket énekel. Ennek a húsvéti énekek – meg is magyarázták nekünk – volt egy tropusa. Megkérdeztek egy nyelvész professzort, hogyan lehet ezt a szót magyarra lefordítani, és azt válaszolta, hogy „fordulat”. Ezt jelenti ez a szó. A világtörténelem legnagyobb fordulata húsvétkor történt meg.

Él az Isten. Csak hogyan lesz az enyém? Úgy, hogy megszólít. A felolvasott ígében kétszer is hallottuk: „Mit csinálsz itt?” Én is megkérdezem: Miért vagy itt? Nem úgy kérdezem, mintha bántana, hogy itt vagytok, hanem mint aki örül, hogy itt vagytok az Isten házában. De mit csinálsz itt? Mivel van tele a szíved, a gondolatod, a fejed? Talán a tegnap, vagy tegnapelőtt terhével? A gyásszal, a fájdalommal, a meg nem értéssel, a sok hazugsággal, ami körülvev? Mit csinálsz itt? Vagy talán már arra gondolsz, hogy holnap mi vár rád, amikor bemész a munkahelyedre, vagy milyen megoldatlan feladataid vannak?

Miért vagy itt? Mert vigyázz, nagyon sok minden befolyásol, sok minden megpróbálja eltéríteni a gondolataidat. Elvonja figyelmedet – jelképesen – a szél, a földrengés, a tűz. Ezek voltak ott Illésnél is. Olyan dolgok, amelyeknek nem tulajdonítunk hatalmat ebben a világban, amelyek mégis elbizonytalanítanak. Olyan dolgok, amelyek következtében nem tudsz megszólalni, nem tudsz mit mondani, olyan dolgok, amelyek elrettentenek. Nem ilyen környezetben élünk? Nem látjuk azt a sok szelet, földrengést, tüzet? Nem látjuk azt a sok ideológiai gondolatot, politikai, gazdasági, társadalmi elméletet, vagy a mindent alapjaiban megváltoztató földrengéseket? Hát ilyen világban élünk! És vannak hamis célok iránti vágyra égető tüzek. Csak ezekben nincs ott az Isten.

Az Isten az Ő Igéjében van ott. Isten az Ő szavában van ott. Isten az Ő szelíd hangjában van ott. Abban a halk és szelíd hangban, amely nem divatos, amely nem menő. Abban a halk és szelíd hangban, amit elnyom ennek

a világnak a dübörgése, földrengése. Abban a halk és szelíd hangban, amelyről azt gondolják sokan, hogy azáltal nem lehet érvényesülni. Isten az Ő Igéjében van. Ézsaiás prófétánál olvassuk a 42,24 verseiben: „Nem kiált, nem lármáz, és nem hallatja szavát az utcán. A megrepedt nádszálat nem törí össze, a füstölő méceszt nem oltja ki, hűen hirdeti a törvényt. Nem alszik ki, és nem török össze”. Nos, hát ebben a halk és szelíd hangban van ott az Isten. És Ő kérdező: Miért vagy itt? Mit csinálsz? Merre mész? Hová tart a te életed? Ebben a szelíd hangban lehetőleg megéledd titka, ebben a szelíd hangban találkozhat az Istennel, mert sokszor és sokféleképpen szólt az Isten a próféták által, de az utolsó időkben Fia, Jézus Krisztus által szól hozzánk. Őt keressétek! Jézus a Krisztus, Akit vártak, Aki eljött, Aki megváltott.

Egy kedves történet szerint, mely New York utcáin játszódik, egy igazi newyorker, egy igazi városi lakos összebarátkozik egy aboriginerrel, egy indiánnal, és meghívja őt. Az egyik főutcán mennek, az autók dudálnak, a taxik tülekednek, az emberek rezzenéstelen arccal mennek a járdákon, futnak le a metróba, a gyorsbűfések kiabálnak, szóval olyan igazi utcai fergeteg és forgatag van, mire az indián azt mondja: Van itt valahol egy tücsök. Honnan tudod? Hallom, hogy van itt valahol egy tücsök. Addig bogarásznak a szó szoros értelemben, amíg meg nem találja az indián a tücsköt, és azt mondja: Látod, mondtam, hogy van itt egy tücsök. Picit továbbmennek, lépésről lépésre, az indián leejt egy 20 centest az aszfalt-járdára. A vendéglátójának kinyílik a szeme, és elkezd kapkodni, hogy hová esett az a 20 centes. Mire azt mondja neki az indián: Mindenki azt hallja meg, ami a számára a legfontosabb.

Nos, kedves testvérek, onnan indultunk, hogy a mi világunk a megtévesztés kultúrája, sok mindent hirdetnek igaznak, ami hamis, de eljutottunk odáig, hogy az Úr az Isten. Illés is megtapasztalta, hogy megszólítja az Úr az Ő Igéjével. Ha téged is szólít: Mit csinálsz itt? – akkor felelj Neki bátran. S ma, ha az Ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a ti szíveteket. Ámen!

Nyilas Zoltán esperes

Szeptember 18-ától 20-áig látta vendégül gyülekezetünk Psalmus kórusa a zilahi Szenci Molnár Albert vegyeskart. A testvérkórus tagjai vendéglátóikkal szombaton egy székesfehérvári kiránduláson, majd este egy közös vacsorán vettek részt. A vasárnapi istentiszteleten *Püsök Sándor Csaba* zilahi református lelkipásztor hirdette az ígét, és a Szenci Molnár Albert vegyeskar szolgált. A záróéneket a két kórus közösen énekelte el. Az alábbiakban a lelkipásztornak a pomázi templomban elhangzott igehirdetésének szerkesztett változatát olvashatják el a kedves testvérek.

Keresztyén testvéreim, az ige szent szövegébe hadd fűzzem be gyülekezetünk otthonmaradt tagjainak szeretetteljes köszöntését a pomázi-csobánkai gyülekezet és mindazok felé, akik ma eljöttek. A zilahi gyülekezet áldáskívánását hozzuk magunkkal, és kérjük a jó Urat, hogy életeteket, Krisztus-követő életeteket, szeretteiteket áldja meg gazdagon, és tartson meg titeket az Ó kegyelmében.

Szeretném, hogy ha a mai igehirdetési alkalmunkon egy tanítvány, Péter apostol példáján keresztül megvizsgálánánk azt, hogy hol tartunk mi azzal a kijelentésünkkel, vagy megélt hitünkkel, hogy Jézus Krisztus követői vagyunk. Mi ennek a valósága, mélysége? Mit jelent számunkra, és hogyan nyilvánul meg az, hogy mi Jézus Krisztus követői vagyunk?

Péter távolról követte Jézust. A felolvasott igéből három gondolatot, kifejezést fogok kiemelni, és ezek kapcsán próbáljuk megtalálni a választ a fölvetett kérdésekre. A három kifejezés ez lesz: távolról – követte – Jézust.

Először is vegyük az első fogalmat: Péter távolról követi Jézus Krisztust.

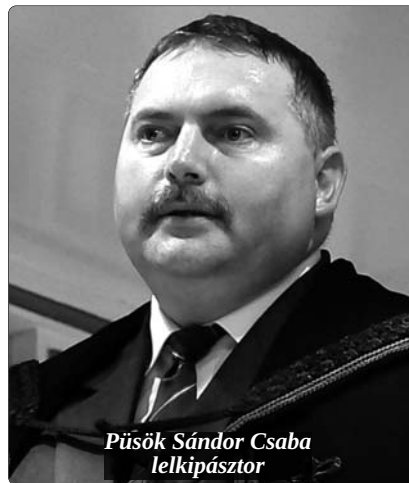
A mi emberi gondolkodásunk, dimenzió-látásunk a tér-idő viszonylatában tudja a távolságot leginkább kifejezni. A „fent-lent”, „elől-hátul”, „jobbra-balra” három, illetve a negyedik, az „idő” dimenziójának a viszonylatában tudjuk meghatározni, hogy ki milyen közelről, vagy távolról érkezik meg egyik ponttól a másikig. Mennyivel inkább így van ez a lelki közelség-távolság, fent-lent, jobbra-balra, elől-hátul, illetve időiség kérdésében! Mennyire vagyunk Jézus Krisztushoz lelkileg közel vagy távol? A mi esetünkben most már nem az a döntő, hogy a fizikai tér-időiségben mennyire vagyunk Jézus Krisztushoz közel vagy távol, hiszen tudjuk, hogy Ő itt van jelen velünk Szentlelke, ereje és Igéje által, de nem fizikailag, hanem lelkileg. Sokszor kérdezik a Krisztust kereső vagy Krisztust tagadó emberek, az Istent szerető vagy Istent nem

szerető emberek azt, hogy mutasd meg nekem Őt, hogy hol van, akkor majd én is hinni fogok Benne. Minket azonban a három, illetve négy dimenzió túl a lelki dimenzió köti Jézus Krisztushoz. A tér-idő ismeretén túl a lelki közelség vagy távolság a fontos számunkra, hogy mennyire állunk Hozzá közel, vagy mennyire állunk Tőle távol.

Gondoljuk meg annak az igei értelmét, hogy lelkileg mennyire állunk közel egymáshoz! Vannak, akik nagyon távol vannak, hívősek, ismeretlenek, kapcsolat nélküliek egymáshoz, másoknál meg barátság, hűség, szeretet, szerelem alakul ki, józanság, őszinteség, tisztaság, megannyi más lelki értelmű értékes kapcsolat. Így állunk Isten Igéjével is, Jézus Krisztussal. Ha fizikai közelség nincs Vele, mert nem lehet, hiszen Ő az Istennek jobbán ül, vizsgáljuk meg azt, hogy a lelki közeledésünk, közelségünk, netán távolságunk Jézus Krisztushoz milyen közeli vagy milyen távoli.

A másik fogalom, amit Isten ígéje reánk bízott, hogy Krisztus-követő életünket általa megvizsgáljuk, az az, hogy Péter követte Jézust. Testvérek, nagyon fontos ez a kijelentése a mai fölolvasott igénknek: Péter „követte” Jézust. Minden tudományoskodás nélkül engedjétek meg, hogy reátok bízam azt, amit én is úgy találtam meg az ismeretek könyvében, hogy ez a görög kifejezés nemcsak annyit jelent, hogy „megy utána”, hanem azt is jelenti, hogy „vele megy”. Ez a szó, amit így ad vissza a Károli-fordításunk gyönyörű nyelve, hogy „követte” Őt, az azt is jelenti, hogy Vele együtt megy. Mi több, Vele egy értelmén van. Milyen csodálatosan nyílik így ki az ige üzenete. Nemcsak annyi, hogy megy, követi Őt, jár utána, hanem azt is jelenti, hogy Vele együtt megy, illetve az úton, amelyen jár, Péter Jézussal egy értelmén van.

No, azért nem mindig volt így! Péter megtapasztalta azt, hogy mit jelent követni Jézust. Péter korán megtapasztalhatta azt – a tanítványi elhívásra gondolok itt –, mi mindennel jár az, ha valaki Jézus Krisztust követi.

Olyan könnyűnek tűnik keresztyénségünk, christianos életünk, olyan nyugodtnak, olyan lazának tűnik sokszor. Péter – emlékezzünk rá – milyen magasságokat élt meg Krisztus-követő életével, és milyen mélységeket élt majd meg ugyanez a Péter, amikor követte Jézust. Hadd mondjunk el néhány dolgot róla. Már amikor hozzák a hírt, hogy megtaláltuk a Messiást, Simon, itt van, eljött! Akit a próféták ígértek, itt van a mi halászfalunkban! Péter nem örvendez, nem ugrál örömben, hogy jaj, de jó, meg lehet témi, lehet Őt követni, itt lehet hagyni a hálót, meg minden egyebet, családot, és Vele lehet menni, mert hát ez aztán az igazi dicső út, ez az üdvösség! Péter vonakodik Jézus-követő életében. Péter eljut oda, hogy akkor is, amikor a csodák megtörténnek körülötte, és a csoda megtörténik vele is, Péter képes hitet vallani, hitvallást tenni, de Péter képes Jézus Krisztus-követő életében tagadni is. Háromszor megtagadni Jézus Krisztust.

Márk evangéliumában arról olvasunk a korábbi részben, hogy amikor Jézus jelenti a szenvedéseit a tanítványoknak, és elmondja azt, hogy az Isten terve úgy fog beteljesedni, hogy az Emberfiának szenvedni kell, elárultatik

A zilahi testvérek Székesfehérváron

majd, elárulják Őt, elmennek, otthagyják, mindenki eláll majd Tőle és Mellőle, életét fogja adni – magyarul: meghal –, és föltámad, amikor Jézus mindezt elmondja, akkor a Jézust követő Péter szembeszáll az Úrral, és azt mondja: Ez nem történhet meg, ez nem lehet! Mi nem lehet meg, Péter? Az, hogy szenvedjek? Az, hogy életemet adjam, hogy megváltsam a világot? Az, hogy eláruljanak? Az, hogy mindenki elhagyjon? Vagy az, hogy feltámadok? Melyik ezek közül? Péter csak annyit mond erre Jézusnak, hogy Uram, mindez nem történhet meg Vele. És veszekszik, és perbe száll az Úrral. Péter így követi Jézust.

Aztán úgy is, hogy a földre veti magát, és azt mondja, hogy: Távozz tőlem, mert bűnös ember vagyok én. Ne hívj el, ne szólíts meg! Ne keress többet! Ne fogd meg a kezem! Péter így is megéli Jézus követését.

És hogyné állna előttünk a süllyedő Péter, aki azt mondja, hogy: Igen, Uram, én most már elfogadom, hogy Te nem kísértés vagy, aki a hajnali órákban felénk jössz a háborgó tengeren, de parancsolj a szélnek, meg a víznek, hogy úgy, ahogy Te jársz a vízen és jössz felénk, úgy menjek majd én is Tefeléd. És milyen érdekes, ez a Jézussal sokat beszélgető tanítvány (az Újszövetség könyveiben úgy látjuk, hogy ő beszélget legtöbbet Jézussal) kilép a hajóból, és elindul Jézus felé. Igen, elindul Vele szemben. Nem Őt követve, hanem ki a kis lélekvesztő ladikból, és elindul Jézus felé a háborgó tengeren. És mindaddig közeledni tud Hozzá, mindaddig egy értelmelen lesz Vele, mindaddig Vele együtt jár, amíg aztán a szeme, a gondolatai, a szíve, a félelme el nem eresztí őt, és elkezd süllyedni. Péter így is követi Jézust.

De úgy is, hogy amikor már összecsapnak a habok fölötté, azt mondja: Uram, ments meg! Mert ha nem, akkor elveszek! És úgy is követi Jézust, amikor Ő utánanyúl, fölemeli és kihúzza őt a halálból, az elvesztésből, a félelmei közül, a hit bizonytalanságai közül, mikor kiemeli és fölemeli őt, és rögtön a túlsó parton vannak, akkor is követi Őt.

És hadd ne hallgassuk el Péterről, hogy úgy is követi, amikor ott vannak a megdicsőülés hegyén, és Péter megszólal, mert nem hallgathat (olyan fizikumú is, meg olyan lelki adottságú ember is, hogy sokszor magunkra ismerünk benne), és azt mondja az Úrnak: Milyen jó helyt vagyunk itt, építsünk itt három hajlékot, Neked egyet, Mózesnek, meg Illésnek egyet.

És ne féljünk elmondani Péterről azt sem, hogy akkor, amikor a feltámadott Jézus Krisztusnak híre jön, az asszonyok elhozzák a

húsvét jó hírét, akkor ő az egyik a kettő közül, aki elszalad a sírhoz, hogy lássa az üres sírt.

És milyen fontos Péter követésénél azt is meglátni, hogy ő az, aki el tudja mondani Jézus szavaira azt, hogy: Igen, tudod, hogy szeretlek. Tudod, hogy jobban szeretlek. Tudod, hogy ezeknél is jobban szeretlek Téged. Amikor Jézus háromszor megkérdezi, hogy szeretsz-e engem, Péter. Hogy jobban szeretsz-e ezeknél? És testvérek, ki áll ott pünkösdkor, hogy biznyságot tegyen arról, hogy kit követett eddig? Ki áll a jeruzsálemiek elé, aki el tudja mondani azt a csodálatos biznyságtételt, amire aztán sok ezren megkezesztelkednek, és Krisztus-követővé lesznek? Krisztussal egy úton, Krisztussal együtt, Krisztussal egy értelmelen járóká lesznek? Péter az. Illetve milyen csodálatosan szól a péteri második levél, hogy „az isteni ereje által mindennel megajándékozott minket” (II. Pt. 1:3.). Péter távolról „követi” Jézust. Hogy ismerünk magunkra a követésben?

A harmadik szó az igéből pedig nem is egy gondolat, hanem agának Jézus Krisztusnak a neve. Péter tudja, kit kell kövessen. Helyesebben: Péter tudja, kit követ. Nagyon sok ember keresi a kiutat különféle válsághelyzetekből, gondoljunk csak a sajátjainkra. Nagyon sok ember keresi a megoldást, az újabb megoldást, az újabb lehetőséget. Nagyon sok élet van, amely úgy érzi, hogy baj van. Valami nincs rendben. Valami elromlott. És sajnos nagyon sok olyan élet van, amely életért imádkozni és cselekedni kell, mert maga már nem keres megoldást, nem keres kiutat. Nekem is, neked is imádkoznom és cselekednem kell ezekért az életekért, azokért, akik már nem keresnek kiutat. De akik kiutat keresnek, vajon milyen kiutat keresnek? Kiben lelnek segítőre?

Péternél az a csodálatos, és szeretném, hogy ha leginkább ezt hallanánk meg a mai igéből: Péter „Jézus Krisztust” követte. Péter Benne keresett és Benne talált megoldást, meg majd újabb megoldást is. Hadd tegyem föl újra a kérdést: Vajon mi kiben keresünk, kiben találunk segítőt, oltalmazót, kivel vagyunk egy értelmelen, kivel járunk egy úton? Vizsgáljuk meg ezt jól, mert ha az a könnyed válaszunk, hogy hát mi Jézus Krisztust követjük, és Vele járunk, és Ővele vagyunk egy értelmelen, az Ige igencsak szavunkon fog fogni. Nem olyan könnyű, nem olyan egyszerű erre választ adni. „Te vagy az Istennek Fia, az Üdvözítő.” Emlékszünk, ezt mondja Péter Jézusnak. És akkor Jézus megkérdezi tőle, hogy „te mondd ezt, magadtól mondd ezt?” Olyan könnyen jött ez a hitvallástétel. „Kinek mondotok ti az emberek között?” De gondoljunk csak arra, amikor Jézus Péternek azt mondja, hogy: „Távozz tőlem!” És emlékeztek? Sátánnak nevezi őt!

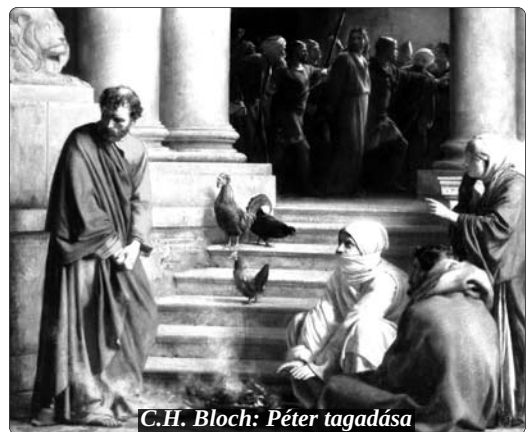
Nem könnyű eldönteni az útírányt. Nem könnyű eldönteni, hogy ki, mi után járjon az ember,

ha éppen valamiféle megoldást keres. Nem minden bajra, nem minden válsághelyzetre szól a mai igehirdetésünk alap gondolata, de minden lelki válság, minden problémára szól Isten Igéjének hívó szava, mert gyógyítást ajánl. És testvérek, higgyétek el, hogy ha ez megvan, akkor megvan Isten válasza a közösség, a család, a gyülekezet, a nemzet, a világ kérdéseire is. A gyógyítása is megvan, de előbb a válasza van meg. Elfogadjuk? Vagy csak a válasznál maradunk? Jézus Krisztusban, az Ő követésében emberek gyógyulást nyernek, békességre lelnék, Jézus Krisztus követésében emberek, családok, gyülekezetek, anyaszentegyház, nemzetek válasza lelnék, kiutat, megoldást találnak.

E három gondolattal bízom reátok Isten igéjének kérdésére a feleletet: Jézus-követő életünk milyen követési távolságot tart Tőle? Milyen távol vagy milyen közel vagyunk Hozzá? Követjük-e, és hogy Jézus Krisztust követjük-e?

Carl Heinrich Bloch dán festőnek, grafikusnak van egy csodálatos festménye. 1874-ben húsz vallásos témájú festményt készített, az egyik ezek közül a „Péter tagadása” című kép. Ez éppen azt a pillanatot rögzíti, ahogy Péter ott áll a tűznél, a szolgálkával együtt melegedik, Jézus Krisztus pedig hátrébb, immár a dárdák, kardok kíséretében, gonosz tekintetű árulók és Őt ítélők szorításában hátranéz Péterre. Péter magába zuhanva, szomorú ábrázattal lesüti szemeit, nem bír Jézusra nézni. Ez a lehetetlenség pillanata. Amikor eljut odáig, hogy csak egy pillanatra találkozik a szemük, a tekintetük, a gondolataik, de ez a pillanat elég arra, hogy Péter élete majd úgy változzon meg, hogy örömmel és hittel szaladjon Jézus Krisztus feltámadásának hírére az üres sírhoz.

Hol tartunk Jézus Krisztus követésében, testvérek? Isten igéje ma abban akar megerősíteni, hogy nem tér-ido viszonylatban, hanem lelki tér-ido viszonylatban kövessük az Urat. A „távolról” kérdése nem is annyira fontos, mint inkább a „követés” kérdése. És továbbmenve a legfontosabb: „Jézus Krisztus” követésének a kérdése. Tudjunk erre válaszolni, és kérjük az Urat, hogy segítsen minket abban, hogy követni tudjuk Jézus Krisztust. Hogy Vele járjunk földi életünkben és az üdvösségben egyaránt. Imádkozzunk ezért! Ámen!
(Az igehirdetés elhangzott 2015. szeptember 20-án, a Pomázi templomban)

C.H. Bloch: Péter tagadása

„...végül eltételek nekem az igazság koronája, amelyet megad nekem az Úr, az igaz bíró azon a napon; de nemcsak nekem, hanem mindazoknak is, akik várva várják az ő megjelenését.”
(2Tim 4,8)

DEMETER LEVENTÉRE EMLÉKEZTÜNK

2015. augusztus 26-án, életének 77. évében, türelemmel viselt betegség után hazatért megváltó Urához **DEMETER LEVENTE**, gyülekezetünk tiszteletbeli presbitere, nyomdamérnök, a Ráday

Nyomda nyugalmazott igazgatója. Temetése 2015. szeptember 12-én volt a budakalászi Csalogány utcai temetőben nt. *Nyilas Zoltán* esperes úr szolgálatával, mely után a pomázi református templomban istentisztelet keretében vettünk végső búcsút tőle.

Az istentiszteleten *Dr. Szűcs Ferenc* nagytiszteletű úr szolgált a II. Kor. 12:8-9. versei alapján. Igehirdetésében arra hívta fel a figyelmünket, hogy Isten sokszor nem mond az életünkben bizonyos imádságainkra, vágyainkra, melyeket kérünk és remélünk Tőle, de meghallhatjuk azt is, amikor Isten igent mond. Igenek és nemek váltakoznak, és mi mindnyájan ebben a feszültségben éljük az életünket. Az engedelmség próbája azonban mindig az, hogy megértjük Isten nemjeit és igenjeit.

Így volt ez Demeter Levente testvérünk életében is. Ő is megértette, hogy minden nemből ott van Isten kegyelme is, mert Isten nemjei nem visszautasítások, nem kudarcok, hanem az Ő kegyelmének az igenjei. Isten válasza az Ő megtartó kegyelme, az erő az erőtlenségben, az elrendeződés a hivatásban és a magánéletben. Igen, jól mondta valaki, hogy Isten olyan nagy művész, hogy az élet zongoráján a fehér és fekete billentyűkön egyaránt az Ő dicsőségének és szeretetének dallamát tudja eljátszani. Mert minden nemből ott van az igen is, mi pedig ezt a kegyelmet dicsőítjük. A töviseket el kell hordozni,

de a kegyelem nemcsak a földi életünk elrendeződéséről szól csupán, hanem Krisztusnak arról a váltásáról, hogy Ő mindent odahagyva életét adta azért, hogy nekünk örök életünk legyen. Amellyel lehajolt a mi elveszett életünkhöz, bűnbocsánatot és örök életet szerzett, és mi megköszönjük, hogy Demeter Levente ezt a kegyelmet ismerte meg, erről tehetett bizonyosságot az élete.

Pál apostol erről azt mondja, hogy ez elég. Elég volt neki is, nekünk is. Hogy a miértekre ne keressük feltétlenül a feleletet, elég ez a kegyelem. Nem sok, hogy el ne bizakodjunk, és nem kevés, hogy el ne csüggedjünk. Éppen elég. Éppen elégséges erő a terheknek az elhordozásához, mert Isten ereje így jut el a céljához. Az embereknek mégis több kellene, és soha nem elég az, amit Isten mutat, amit ad, a mindenre elégséges erőt a Krisztusban. Pedig elég az, hogy aki hisz Jézusban, annak örök élete van, és aki hisz, ha meghal is, él. Amit Isten Krisztusban kijelentett, amit Krisztusban nekünk ma mond, az elég. Elég, hogy megfogódzkodjunk, elég, hogy megtartassunk, és arra is elég, hogy mi magunkat, és elköltözött szeretteinket is teljes bizalommal tessük Isten kezébe. Krisztusnál több nem kell, de kevesebb sem elég. Legyünk tehát hálásak azért a mindennél hatalmasabban hangzó igenért, amelyet Isten Krisztusban mondott az életünkre, és hogy semmi nem szakíthat el minket Tőle, sem halál, sem élet, sem jelen, sem jövődől.

„Mind életünkben, mind halálunkban nem a magunkéi, hanem a mi hűséges Megváltónknak, a Jézus Krisztusnak a tulajdonai vagyunk.” – ebben a bizonyosságban búcsúztunk Demeter Levente testvérünktől. Istent kértük imádságunkban, hogy tanítson az Úr az ő életén keresztül is úgy számlálni a napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk, és ha majd egyszer el kell mennünk, akkor élő hittel várhassuk hazahívó szavát. ■

ORBÁN LÁSZLÓ VIGASZTALÁSUNK

Vigasztaljátok népeimet! – Istenünknek beszéde kér, Napjainkban annyi lélek Oly kínos szorultságban él.

Látunk annyi kedves arcot, Velük küzdenünk kellene, Megvívni a nemes harcot, Bátran, reménységgel tele.

Mert sok a bizonytalanság, Szállnak vészjósló fellegek, Borúnak látszik sok minden, Betegen nyögnek öregek.

Ó, megterhelt szívű lelkek, Kik békességet kerestek, Nézzetek a Golgotára, Szűnni kezd a kétségeitek!

Mentsen Isten minket attól, Hogy pótmegoldást keressünk, És ördögi hatásoknak Az áldozatává essünk.

Az Úr Jézus igaz Bíró, Hát Tőle függjön életünk, Betölthet Ő Szent Lelkével, Ha Igéjére figyelünk.

Jöjj el, édes Vigasztaló, Hisz millió szív Reád vár! Ha Te nem jössz pártfogolni, A szív üres lesz és sivár.

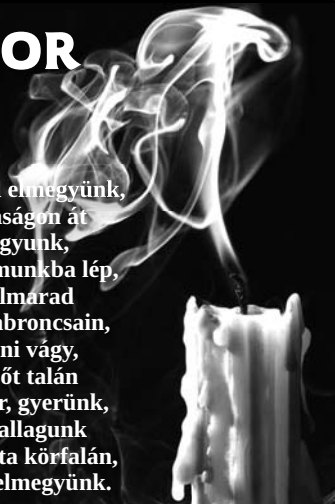
Bátorodjék csüggedt lelkünk, Hisz van okunk bizalomra, Megvigasztalt hittel nézzünk A mennyei jutalomra!

Kínos keresztfán az történt, Hogy minden „ELVÉGEZTETETT”, És e nagy árért cserébe Nyertük az örök életet.

(Budakalász, 2015. szeptember 27.)

WEÖRES SÁNDOR BOLERO

Mind elmegyünk, a ringatózó fák alól mind elmegyünk, a párás ég alatt mind indulunk a pusztaságon át a száraz ég alá, ahányan így együtt vagyunk, olyik még visszanez, a holdsugár a lábnyomunkba lép, végül mind elmegyünk, a napsütés is elmárad és lépdelünk a csillagok mögött a menny abroncsain, tornyok fölé, olyik még visszanez és látni vágy, hullott almát a kertben, vagy egy bölcsőt talán ajtó mellett, piros ernyő alatt, de késő már, gyerünk, ahogyan a harangok konganak, mind ballagunk mindig másként a csillagok mögött, a puszták körfalán, ahányan végre így együtt vagyunk, mind elmegyünk.

A SZERETET HATALMA

I. Korinthus 13.

Kevés dolog van az életben, amit annyian és annyiszor elemeztek volna, mint azt, hogy mi a SZERETET. Mindenki igyekezett a lényegét megragadni, s attól függően, hogy ki vagy mi volt élete irányítója, fogalmazta meg a szerinte való igazságot.

E világ sokféle szeretetet ismer, melyet művészetek, főként költők dicsőítettek. Nagy magasságba emelték például az anyai szeretetet, mint az ember legnagyobb csodáját, mely az övéiért kész adni magát, mindenét odaáldozni, ha kell. De ott van a sorban a testvéri, a rokoni szeretet is, mint a terhekben, bajokban együtt érző, segítőkész emberi érzés. Hallhatunk hitvesi szeretetről, az otthon szeretetéről, a természet, a művészetek vagy éppen a rántott csirke szeretetéről is.

Kérdés ezek után – bár a felsorolás közel sem volt teljes –, valóban ugyanaz a szó: SZERETET fejezi ki minden felsorolthoz való érzelmi viszonyunkat? Egyforma az ok: amiért – ugyanaz a hófok: ahogyan – és van kezdete és vége, vagy határtalan?

Új és új kérdések vetődnek fel. Persze azok, akik elméleteket gyártanak, ezekre az új kérdésekre is megtalálják a választ, s az, aki az emberi bölcsességet mindenkifölöttvalónak tartja, ezeket örömmel teszi magáévá, és mint a sajátját adja tovább. Meddig? Míg egyszer csak szembe nem találja magát a valósággal! Azzal a ténnyel, hogy például az anyai szeretet attól az idealizálttól olyan messze van, mint Makó Jeruzsálemtől. Mennyi „otthagyt” gyermek van, akire vagy rátalálnak, vagy nem, vagy életben marad, vagy nem! Megannyi „inkubátor-gyermek”! Ez már egy fokkal jobb! – Valóban? Mennyi a megtűrt, de „hagyj békén!”, „nem érek rá!”, „fáradt vagyok!” „családban” felnövő gyermek!

A testvéri, a rokoni szeretet semmivel sem jobb, minden erről beszél: amikor a gyermekkori sérelmek, a későbbi „ki gondoskodjék a szülőkről?”, majd az örökség kérdése – mennyi marakodásra ad okot.

Ma már nincs hitvesi szeretet, otthon, netán hazaszeretet, a természet szeretete sem! Egyetlen egy, ami viszont van: az önző szeretet. A régi latinok mondták: Do ut des! Adok, hogy adj! Ha kapok, adok – ha nem kapok, nem adok!

Most nagyon könnyű lenne azt mondani, hogy „ilyen az ember”, mert a látvány, a felsoroltak és saját tapasztalatod, testvérem, is erről beszél. Elromlott az emberiség, ide jutottunk, a ma emberének

semmi sem szent! De ezek általánosságok, ugyanakkor hárítás a TE részéről! Másokról kész vagy elfogadni, mert a tények meggyőzőek, magadról azonban nem, sőt elutasítod ezt a negatív megállapítást! De az, aki már találkozott az igaz SZERETET-tel, az tudja, hogy az ember szeretete mögött ki és mi van! Ó maga van, kíváncsai és elvárásai sokaságával, s azzal a biztos tudattal, hogy azért, amit ő nyújt most vagy nyújtott eddig, jár neki! Ennek a szeretetnek van miértje, hófoka, kezdete és vége! – olyan emberi, azaz bűnös emberi. Mert az az EMBER, aki te és én is lennék, ha Ádám és Éva nem hallgat a Sátánra, az az EMBER – Jézus – megmutatta, hogy mi a SZERETET.

Kezdjük az elején: van miértje! Az Isten, Akiről János első levele 4:8-ban úgy beszél, mint Aki maga a szeretet – úgy döntött, hogy megkönyörül a bűnös emberen. Nem embereket küldött, hogy azok vezessenek el bennünket a helyes megoldások, jó módszerek felismerésére. Akik majd betanítanak mindenféle személyre szabott gyakorlatokat, mint a ma annyira divatos személyi edzők. Nem az volt a célja Istennek, hogy külsőképpen, lelki izmokat növelve, kitartást, önmegtartóztatást tanulva, önuralommal legyünk úrrá saját helyzetünkön, illetve a másik emberen. Nem! Ó teljes változást kínált, az újjászületés ajándékát, amikor az új élet új gyümölcsöket terem. Egyetlen újjászületett anya sem hagyta magára gyermekét sem így, sem úgy! Még akkor sem tett ellene, nem ölte meg – mert a modern tudomány már magzati korban ki tudja mutatni, hogy egészséges-e –, amikor kiderül róla, hogy beteg, fogyatékosan fog megszületni! Ez a szeretet valóban „nem keresi a maga hasznát”, de „hosszútűrő”!

Miértje tehát az Isten szeretetének a mi nyomorúságunk! A hófoka pedig mérhetetlen! Kész volt halálba adni értünk Egy- szülött Fiát! Engedte, hogy helyetted leköp-

dössék, gúnyolják, verjék, véresre korbácsolják és keresztre szegezzék! „Ó, mérhetetlen szeretet, csodás hit, Amely a kínok zord útjára rávitt! Én vigadozva élek és örömben, Te kínözönben.” (340. dicséret 6. versszaka)

Felmérted csak egyszer is, hogy mit vállalt, mit tett érted Ó, az Isten, Akinek személye, szava soha nem volt igazán fontos? Csak bajodban jutott igazán eszedbe, hogy megkeresed? Amikor átmelegíti ez a szeretet a te életedet, olyan mértékű, hogy átsugárzik azokra, akik körülötted vannak. Nem is tudnád magadban tartani, mert ez a szeretet „nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel. Nem cselekszik éktelenül, nem keresi a maga hasznát...” – megosztja azt, amit ő is úgy kapott.

Ennek a szeretetnek van kezdete. Amikor kihűlt szívvel, vácogó étellel az ember meghallja a hívó szót, megé és leborul a keresztszal, és az ő ítéletét elszenvedő Jézustól meghallja a szót: „Elvégeztetett!”, akkor tudja, hogy övé a bocsánat, övé a legnagyobb ajándék: Isten kegyelme, hogy élete újjászületett! Ettől fogva az isteni szeretet jelen van csodálatosan az életében. Szokásai megváltoznak, érzései, reakciói, melyekkel válaszol sokszor fájó, kellemetlen dolgokra, már mások. Valóban mássá lesz minden!

Ez a szeretet tanácsol, vigasztal, vezet, újból és újból csak ad! Egyik bibliaórás testvérem mondta el: képzeld, átéltem, van felső vezetés! Bibliaórára jött autóval, hozott valakit, és a nagy beszélgetésben egy sarokkal továbbment. Fordult, és akkor abban a megállóban felfedezte, hogy egy asszony, aki szintén a bibliaórára szokott jönni, ott áll. Felvette, és kiderült, hogy a villamosról nem szállt le idejében, figyelmetlen volt, így került egy megállóval távolabb, s éppen készült az ellenjáratra felszállni. De van felső vezetés! Isten szeretete ilyen figyelmes, összehozta őket, és így mindhárman megérkeztek annak megtapasztalásával, hogy élő Urunk van, Aki figyel, vezet, ha szükséges a megmentés után kiment a magunk teremtette helyzetekből is!

Nincs vége, mert megbántottad, vagy netán meguntad, hiszen szinte semmi értelmé, hogy rád pazarolja szeretetét! Ó nem te vagy, testvérem! „Mert megbánhatatlanok az Istennek ajándékai és az Ő elhívása!” (Róma 11:29.)

„A szeretet soha el nem fogy!” Az Övé! De a mienk sem – ha azt Tőle kapjuk!

Pap Lászlóné lelkipásztor

Ez a vers vezeti be az Újszövetség legjobban ismert és leggyakrabban idézett fejezetét. Általában a „szeretet himnuszának” szokták ezt nevezni. Pedig jobb lenne, ha „a nyelvek nagy fejezetének” hívnánk, mert a között a két nagy rész között van, amelyek a nyelvek ajándékáról szólnak. Ez a 13. rész a lelki ajándékok problémájára adott, a Szentlélektől ihletett válasz volt a korinthusi gyülekezetben. Azt, hogy a hívők életében a szeretet milyen szükséges és mindent megelőző, csak azért toldja be ez a fejezet, hogy rámutasson: a lelki ajándékok a szeretetnek vannak alárendelve, különösen a nyelvek kevésbé fontos ajándéka.

A 12. részben Pál kijelöli a nyelvek helyét a gyülekezetben, felrója, hogy túl nagy fontosságot tulajdonítanak neki, és így fejezi be ezt a részt: „*Avagy mindnyájoknak van-é gyógyításra való ajándéka? Vagy mindnyájan szólnak-é nyelveken? Vagy mindnyájan magyaráznak-é? Igyekeztek pedig a hasznosabb ajándékokra. És ezenfelül még egy kiváltképen való útát mutatok néktek.*”

Ekkor kezdi el a 13. részt. Sose lenne szabad megtörni ennek a fejezetnek az egységét. A 13. rész a 12. egyenes következménye; ez magyarázza meg igazán, hogy miről van szó az előzőben.

A legnagyobb ajándék

Egy olyan ajándék, amely nem munkál bennünk szeretetet, hosszútűrést és türelmet a többi hívő iránt, nem az Úrtól való. A Szentlélek minden ajándékának igazi próbaköve a testvéreink iránti szeretet és megértés. Vanak, akik azt mondják, hogy a Szentlélek „bizonyosága” a nyelveken szólásban, kijelentésekben, vagy a csodatételben válik nyilvánvalóvá. A Bibliában azonban nincs egyetlen vers sem, amelyre ilyen testies, öngazult megállapítás támaszkodhatna. Ha valaki egy bizonyos ajándék miatt büszke lesz, és kritikus, és mindig csak hibákat keres, akkor az biztosan nem a Szentlélek ajándéka. Hiszen a Biblia ezt írja:

„*De a Léleknek gyümölcse: szeretet, öröm, békesség, békétűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség.*” (Gal. 5:22.)

Sehol sem mondja a Biblia, hogy másféle megnyilatkozások a Szentlélek gyümölcsei lennének. A szeretet a feltétlen próbakő. Pál

azt mondja, hogy ha ő a Szentléleknek minden ajándékát megkapná is, csodatételt, prófétálást, nyelveket, tudományt, bölcsességet, de a szeretet hiányozna belőle, úgy az összes többi együttvéve is haszontalan lenne.

„*És ha jövendőt tudok is mondani, és minden titkot és minden tudományt ismerek is; és ha egész hitem van is, úgyannyira, hogy hegyeket mozdíthatok ki helyökről, szeretet pedig nincsen én bennem, semmi vagyok. És ha vagyonomat mind felétegetem is, és ha testemet tűzre adom is, szeretet pedig nincsen én bennem, semmi hasznom abból. A szeretet hosszútűró, kegyes; a szeretet nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel. Nem cselekszik éktelenül, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rójja fel a gonoszt, Nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal; Mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, mindent eltűr.*” (2-7. v.)

A szeretet soha el nem fogy

A szeretet legékezebb jellemvonása az, hogy állandó és természete nem változik meg. Nemcsak egy bizonyos időre, vagy egy bizonyos alkalomra, vagy egyetlen gyülekezetnek, vagy egy meghatározott embernek szól. Mindenkinék, minden kornak és mindenféle életkörülmények között megvalósulhat. A nyelvek ajándékával, vagy más lelki ajándékkal már nem ez a helyzet. Úgy látszik,

hogy a nyelvek ajándéka az Újszövetség gyülekezetei között csak a korinthusira korlátozódott, amely gyerekes, testies volt. És ráadásul a nyelvek nem voltak tartósak. Mihelyt Istentől rendelt céljukat elérték, megszűntek. Ezért olvassuk itt ezt:

„*A szeretet soha el nem fogy: de legyenek bár jövendőmondások, eltöröltetnek; vagy akár nyelvek, megszűnnek, vagy akár ismeret, eltöröltetik.*” (I. Kor. 13:8.)

Itt kapunk feleletet az első évszázad apostoli ajándékaira. Természetüknl fogva időhöz voltak kötve, és meghatározott céljuk volt. Gondoljunk arra, hogy a korinthusiak még csak az ószövetségi írásokat olvashatták. Legjobb tudomásunk szerint az Újszövetségből még egyetlen könyv sem állt rendelkezésükre. A kijelentés még nem volt teljes, s így az Úr ezeket a lelki ajándékokat egy időre előlegként adta, amíg a teljes Biblia elkészül, s az egész kijelentést írásba foglalják. Hogyan közölhette volna másként Isten Lelke az Ő akaratát ezekkel a fiatal keresztyénnel és hogyan taníthatta volna őket!

Miután azonban a Biblia könyvei elkészültek és a kijelentés befejeződött, nem volt többé szükség ilyen sajátos megnyilvánulásokra. A Biblia egymagában elegendő és tökéletes kijelentés minden hívő életére nézve, úgyhogy nincs többé szükség még valami ráadás-kijelentésre. Isten elvárja tőlünk, hogy elégedjünk meg az Ő szent Könyvének tartalmával.

A nyelveknek meg kell szűnniük

Ezt világosan tudomásunkra hozza az Írás:

„*A szeretet soha el nem fogy: de legyenek bár jövendőmondások, eltöröltetnek; vagy akár nyelvek, megszűnnek...*” (I. Kor. 13:8.)

A görög szöveg más fogalmat használ erre, hogy „megszűnni”. A „katargeó” szó ezt jelenti: hatályon kívül helyez, félretesz, eltávolít. A korinthusi gyülekezetben szükség volt a prófétálás ajándékára mindaddig, amíg a kánon elkészült, de utána már nem. Amikor tehát a kijelentés teljes lett (Jel. 22.), nem volt szükség semmiféle ráadás-kijelentésre.

A Szentlélek megvilágosította a hívőt, hogy a Bibliában olyan új igazságokat fedezzen fel, amiket addig nem látott; és ez bármikor lehetséges volt. Kérhetjük a Szentlélek világosságát, de senkinek sincs joga új igazságok kijelentését várni, amikor már a Biblia elkészült. Isten azt akarja, hogy mi mindent a Bibliából tudjunk meg, ezért nem szükséges új kijelentés és új bizonyosság. A Biblia egyik utolsó verse is egy erre vonatkozó komoly és ünnepélyes intés:

„Hogy ha valaki ezekhez hozzá tesz, e könyvben megírt csapásokat veti Isten arra” (Jel. 22:18.).

Minden ajándék összetartozik

Ami a prófétálásra is érvényes, az a többi lelki ajándékra is vonatkozik, amelyek megtalálhatók a gyülekezetben.

„... vagy akár nyelvek, megszűnnek, vagy akár ismeret (eddig még ki nem jelentett igazságok különleges ismerete), eltöröltetik.” (I. Kor. 13:8.)

A nyelvek tehát megszűnnek. Az itt szereplő görög „pauo” szó valóban azt jelenti: teljesen megszűnni, befejeződni. Kell ennél világosabb beszéd? Így – anélkül, hogy az értelmét megváltoztatnánk – így fordíthatnánk: A szeretet soha el nem fogy: de a jövődölések szükségtelessé válnak, és a nyelvek teljesen megszűnnek, és az ismeret ajándékának el kell tűnnie.

A következő vers mindezt jól megmagyarázza és igazolja:

„Mert rész szerint van bennünk az ismeret (még nem teljes), rész szerint a prófétálás (amíg az Ige még nem volt teljes): De mikor eljő a teljesség, a rész szerint való eltöröltetik.” (I. Kor. 13:9-10.)

Amikor tehát a teljesség, a teljes Írás eljön, a rész szerint való eltöröltetik. Amikor az Írás a legutolsó könyv írásba-foglalásával elkészül, akkor annak, ami rész szerint való, a hívők életében meg kell szűnnie. Ez azoknak a sajátos jeleknek a végét jelenti, amelyeket a gyülekezet gyermeksége idején kapott. A rész szerint valónak ki kell térnie a teljes elől.

Gyermekeknek

Ezek az ajándékok a fiatal gyülekezetnek szóltak, mielőtt a kijelentés teljessé vált. A nyelvek a lelki gyermekkorhoz tartoznak. Ezeket a korai gyülekezetben találjuk meg, és Pál ezt írja:

„De mikor eljő a teljesség, a rész szerint való eltöröltetik.” (I. Kor. 13:10.)

A „teljesség” szó ezt is jelenti: nagykorú, felnőtt, érett. Pál tehát azt írja, hogy ha a gyülekezet nagykorú, érett lesz, akkor annak, ami időleges és részleges (nem egészen érett még), el kell tűnnie. Ezt még világosabban kifejti a következő versben:

„Mikor gyermek valék, úgy szóltam, mint gyermek, úgy gondolkodtam, mint gyermek, úgy értettem, mint gyermek: minekutána pedig férfivá lettem, elhagytam a gyermekhez illő dolgokat. Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre; most rész szerint van bennem az ismeret, akkor pedig úgy ismerek majd, amint én is megismertettem.” (I. Kor. 13:11-12.)

Amíg gyermek voltam, úgy beszéltem, mint gyermek. Nem szabad elfelejtenünk, hogy Pál még mindig a lelki ajándékokról, különösen a nyelvek ajándékáról beszél. Miután azonban Isten teljes kijelentését megkaptuk, azt, ami gyerekes volt, félretettük, és Isten Igéjében találunk meg mindent és mindazt, ami szabadságunkhoz, üdvösségünkhöz, örömhöz és szolgálatunkhoz szükséges; és éppen ezért semmi más nem is igényelünk. Amíg a kijelentés nem volt teljes, mint egy üvegen át homályosan láttunk; most azonban az Igében, Jézus kijelentésében „színről színre”. Most már nemcsak a Biblia egy része van a kezünkben, ami miatt ismeretünk rész szerint való lenne, hanem a teljes Biblia, s így mi is úgy ismerek, amint megismertettünk.

Urunk azt akarja, hogy érett keresztyének legyünk, és ne gyermekek. A sajátos, időleges ajándékok gyermekek számára valók, a maradandóak érett keresztyéneknek. Így olvashatjuk az Efézusi levélben, hogy mit ír az apostol egy érett gyülekezetnek:

„És Ő adott némelyeket apostolokul, némelyeket prófétácul, némelyeket evangyélis-

listácul, némelyeket pedig pásztorokul és tanítócul: A szentek tökéletesbbitése céljából szolgálat munkájára, a Krisztus testének építésére: Míg eljutunk mindnyájan az Isten Fiában való hitnek és az Ő megismerésének egységére, érett férfúságra, a Krisztus teljességével ékeskedő kornak mértékére: Hogy többé ne legyünk gyermekek, kiket ide s tova hány a hab és hajt a tanításnak akármilyen szele, az embereknek álnoksága által, a tévelygés ravaszágához való csalárdság által; Hanem az igazságot követvén szeretetben, mindenestől fogva nevedjünk Abban, aki a fej, a Krisztusban” (Ef. 4:11-15.).

Az igazságot szeretetben követni (s szóítani) sokkal fontosabb, mint az igazságot „nyelveken szólni”. Maga Jézus mondja:

„Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok.” (Jn. 13:35.)

Minden olyan ajándék és jelenség, amelyről azt állítjuk, hogy Isten Lelkétől származik, de nem szeretetre és a hívők iránti kedvesre serkent bennünket, egészen bizonyos, hogy nem az Úrtól van. Az Úr azt kívánja, hogy értek legyünk és erősek, és felnőtként viselkedjünk. Csak ha szilárdan állunk a Biblia talaján, akkor leszünk értek arra, hogy megállhassunk e kor tévelygéseivel szemben, és növekedjünk Őbenne!

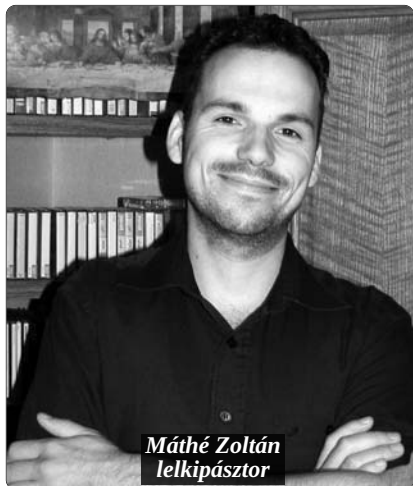
„Annakokáért vegyétek föl az Istennek minden fegyverét, hogy ellentállhassatok ama gonosz napon, és mindeneket elvégezvén megállhassatok.” (Ef. 6:13.)

Nem könnyű szilárdan, állhatatosan és mozdíthatatlanul megállni a kegyelem evangéliumában ezekben a napokban, amikor enyryiféle tévtanítás kínálja magát. A megmaradás egyetlen útja ez: szilárdan Isten Igéjében gyökerezni és arra alapozni, és tudni, hogy mi az Isten jó és tökéletes akarata a mi életünkben.

„Igyekezzél, hogy Isten előtt becsületesen megállj, mint oly munkás, aki szégyent nem vall, aki helyesen hasogatja az igazságnak beszédét.” (II. Tim. 2:15.)

(Részlet Richard W. DeHaan: „A nyelveken-szólás” című tanulmányából)

Máthé Zoltán
lelkipásztor

PORTRÉ

LÉLEK ÁLTAL ÁTITATVA

BESZÉLGETÉS MÁTHÉ ZOLTÁN BEOSZTOTT LELEKIPÁSZTORRAL

A legtöbb probléma mind a saját, mind a gyülekezetünk életében abból származik, hogy nem helyesen ismerjük Istent, pedig rendkívül fontos lenne, hogy az Istenről való elképzelésünk megfeleljen az Ő valódi lényének. A. W. Tozer azt írja: „Az Isten felőli helyes fölfogás alapvető dolog nemcsak a rendszeres teológiára, hanem a gyakorlati keresztyén életre nézve is. Ez ugyanaz az istenimádatnak, mint az alap a templomnak: ha az alap nem megfelelő vagy ferde, akkor az egész építmény előbb vagy utóbb összeomlik.”

Egyszerűen elképzelünk dolgokat Isten felől, és úgy teszünk, mintha azok igazak lennének. Kiragadunk az Isten tulajdonságai, jellemzői közül egyet-egyet, azt felnagyítjuk, azt hangsúlyozzuk, míg Isten más tulajdonságairól nem veszünk tudomást, azokat nem vesszük figyelembe. Istenre tehát nem a maga teljes egységében tekintünk, Aki egyszerre szent, igazságos, bölcs, szuverén, jó, kegyelmes, irgalmas és lehetne még hosszan sorolni, hanem csak ezekből egyet, vagy néhányat emelünk ki, jellemzően azokat, amelyek nekünk kedvesek, nekünk kedveznek, amelyekből szeretnénk magunknak erőt, de leginkább előnyt biztosítani. Így teremtünk istent a saját képmásunkra, amellyel az egyedül igaz Istent helyettesítjük.

Az ilyen bálványimádás ellenében MÁTHÉ ZOLTÁN beosztott lelkipásztorunk határozottan Isten igaz ismeretéről tesz vallást gyülekezetünk fiataljai és idősebbjei előtt, olyan Isten ismeretéről, Akit nem mi irányítunk, hanem megtagadva magunkat Ő irányít minket. Olyan Isten ismeretéről, Aki Krisztusban mutatta meg önmagát, Aki által belépett személyes életünkbe, Aki Úr az életünk felett, és megismerteti velünk az igazságot önmagáról. Így lépett be Jézus Krisztus Máthé Zoltán életébe is, így mutatkozott be Isten, és így tölti be azóta is lelkipásztorunk életét, erről tesz bizonyosságot a következőkben:

• Mindjárt az elején azt kérdezném meg tőled: Te milyennek ismerted meg Istent?

• Különleges dolgok azok, amiket az ember a Bibliából felismer. Például Mózes történetében, amikor Isten bemutatkozik neki: „Vagyok, Aki Vagyok”. Ég a csipkebokor, de nem ég el. Az Úr mutatkozik meg, és úgy jelenik meg, mint Aki állandó. Változhatatlan. Nem arról van szó, hogy dacol az idővel, mint mi emberek, próbál valami maradandót tenni. Nem. Az Ő személye maradandó, nem változik. Ugyanakkor folyamatos mozgásban van, és mindig megújítja az ember felé a szövetségét, az Ő kegyelmét, az Ő szeretetét, az Ő hűségét.

Az ember Istenben is keresi – kicsit furcsán fog hangzani – az emberi tulajdonságokat. Próbálja felruházni valami emberivel. Ez nehéz dolog, mert akár egy hamis Istenképet is eredményezhet. Lássuk meg, hogy a régebbi korok bálványimádásai is innen indultak el: Isten megpróbálták valamilyen emberi tulajdonsággal felruházni, hogy hogyan ismerhetem meg, hogyan alakíthatom Őt a saját képemre. Ez elég szomorú dolog, mert Isten bennünket az Ő képére teremtett, az Ő képmását hordozzuk, ami persze nyilván megváltozott a bűnessel. De azt mondta Isten: „Alkossunk embert a képmásunkra,

hosszánk hasonlóvá”. Mire a modern ember visszaválaszol: Alkossunk istent a mi képmásunkra! De ő legyen a miénk, és úgy tegyen, ahogyan mi szeretnénk! Én azt érzékelem, hogy Istent nem lehet így megállítani, nem lehet egy ilyen gondolatvilágba bezárni. Hiába van meg a modern kornak az a lehetősége, hogy különféle egymásra licitáló technológiákat fejlesszen ki, nem lehet

Istent megalkotni, megteremteni, sem gondolatban, se tettekben, hiába is igyekeznek a maga szája íze szerint formálni az Urat.

• És milyennek tapasztaltad meg Istent a személyes életedben?

• Az én életemben Isten úgy mutatkozott meg, mint szerető, gondviselő és hűségét megtartó Isten. Az én megtérésem nem egy egyszeri esemény volt, hanem folyamatos Isten-élmények tapasztalata. Az először megtapasztalt Isten-élményeknél a gondviselő szeretetben éreztem meg az Urat, amely gyermekkoromtól kezdve elkísért, de ebben én a magam hűtlenségét is felismertem, Isten felé és az emberek felé egyaránt. Ő ennek ellenére hűséges. Isten hűsége és gondviselése elválaszthatatlanul összekapcsolódtak. Amikor kimentem például a természetbe, és elindultam egy nagyobb túrára, akkor azt láttam meg, hogy az Úr megóvott, megőrizte az utamon. Hazavezetett, és olyan élményekben lehettem gazdagabb, amit otthon, a szobában ülve nem kaphattam volna meg. Tehát Isten bemutatkozott nekem a természetben, kirándulás közben is.

Észrevettem, hogy Isten hatalmasabb annál, minthogy kőbe, fába vagy festménybe legyen zárva, amit ugyancsak megtapasztaltam a vallásosság irányából, amikor katolikus iskolába jártam. Amikor szántíz diák közül egyedüli reformátusként szentmisen ültem, és néztem a szobrokat, a freskókat, a feszületeket, akkor döböntem rá arra (ez már nyolcadikos koromban volt), hogy az Úr sokkal nagyobb annál, mint ahogyan az ember el tudná képzelni, és ahogyan kőbe vagy fába tudná vésní Őt.

Úgy éreztem, hogy többre tanít az Úr, mint a pusztán vallásosság. Kiemelt abból, hogy az én hitem és vallásosságom abban merüljön ki, hogy templomba járok, énekelem az énekeket, hazamegyek, de különben nem történik semmi a hétköznapjaimban. Én Istent kívántam az életembe – hétköznapi szinten is. Ez már középiskolában volt. Az érsekvadkerti általános iskolából Balassagyarmatra kerültem szakközépiskolába, az pedig nem volt egy vallásos környezet. Éreztem a kontrasztot, és éreztem az indítást, hogy egy nem vallásos környezetben Istenről és magáról az Úr Jézusról kell vallást tennem. Ez nehéz feladat volt, mert az osztálytársaim közül elenyésző számban voltunk úgymond „vallásosak”.

Itt, a középkorai évek alatt került az a kérdés elé, hogy ki vagyok én, Isten miért teremtett, miért vagyok ezen a világon, mi a feladatom, mi a célom. Mit szeretne velem vagy rajtam vagy általam keresztül ezzel a világgal és másokkal is tenni. És bizony, amikor ki kellett állni az Úr ügyéért tizenhét évesen, amikor konfirmációra mentem (mert én felnőtt konfirmációt végeztem), akkor megértettem, hogy nem arról szól az ember története, hogy megtudja, KI ő, hanem az, hogy KIÉ ő. És amikor én megtudtam, hogy kié vagyok, akkor minden gondomat, minden nehézségemet, minden örömeimet, minden fájdalmamat rá tudtam tenni arra, Akié vagyok. És miután megtudtam KIÉ vagyok, megtudtam azt is, hogy KI vagyok. Ez vezetett a teológiára is, hogy megtudtam, hogy kié vagyok: Jézus Krisztusé.

A konfirmáció ebben is megerősített. Volt egy ige, ami nagyon kedves volt számomra, a Zsoltárok 25. fejezetének 5. verse: „Vezess hűségesen és taníts engem, mert te vagy szabadító Istenem, mindig benned reménykedem”. Ezt számtalanszor fellapoztam az iskolapadban ülve, és sokszor ez adott nekem erőt, amikor különféle gondolatok és utak értek el. Csodálatos dolog az, amikor egy fiatal ember megtudja azt, hogy ő kicsoda, és megtudja, hogy ő kié, és ez a kettő összetalálkozik egy személyben, Jézus Krisztusban.

• *De ha jól tudom, a katonai pálya is vonzott, mégis teológiára mentél.*

• Ez a két dolog nálam nem vált szét, ugyanis én azzal indultam el a teológiára, hogy tábori lelkész legyek, hogy így fejazzem majd be a tanulmányaimat, követe az Úr szolgálatát, de egyben a haza szolgálatát is. Külön a katonai pálya is foglalkoztatott.

• *Ennek nyilván az áll a háttérében, hogy a te családod erdélyi, kolozsvári származású, szüleid 1988-ban települtek át Magyarországra, tehát még a forradalom előtt. Ezért a haza szolgálata nagyon fontos a te életedben.*

• Igen, az én életemben a hazaszeretet és a nemzetudat meghatározó fogalmak, olyan értelemben is, hogy én nem pártpolitizálásban, nem különféle mozgalmakhoz való csatlakozásban éltem meg a nemzethez való tartozásomat, hanem azt a tiszta hazaszeretetet kerestem, amelyben értéket tudok adni, értéket tudok alkotni, és nem rombolni. Nem más népekkel szemben határoztam meg a magyarságomat, hogy mi mennyivel vagyunk többek vagy kevesebbek itt a Kárpát-medencében, hanem abban, hogy tiszteljük a múltunkat, becsüljük a nemzeti nagyjainkat, és próbálunk meg bölcsen, Isten vezetésével keresni egy olyan utat, amely az Ő akaratára. Krisztus-követő emberként felfedezni azt, hogy sokkal gyümölcsözőbb élet az, ha valaki Krisztusban találja meg a nemzeti öntudatát is. Krisztus a mi királyunk is, a magyarok királya is. Mint ahogy minden népé, a mi királyunk is, és az Ő királyságában nekünk, magyaroknak is helye van. Nem véletlen, hogy magyarnak teremtett az Úr, hogy nemzeti öntudat van bennem, hogy magyarul prédikálok magyaroknak, ez azért van, hogy megérintsük ezt a népet, hogy ismét istenfővé, Krisztus-követővé tudjuk tenni. Ennél

nagyobb szolgálat, hivatás nem létezik.

• *Beszéltünk Istenről, beszéltünk hazáról, hazaszeretetről, mindez apai örökség, az elődök öröksége, beszéljünk egy kicsit a családról is. Mit kaptál a szüleidtől?*

• A keresztyén nevelés és neveltetés valóban nem hiányzott az életemből. Amikor 1993-ban a szüleim beírtattak a katolikus iskolába, akkor nagyon ritka dolognak számított, hogy Nógrád megyében keresztyén iskola legyen, a környéken nem is volt. Egyébként apai ágon vagyunk reformátusok, édesanyám római katolikus, de otthon ez mit sem számított, mert örömben és békességben éltünk együtt felekezeti hovatartozástól függetlenül, tudva azt, hogy a mi Urunk egy, ahogy az ige is mondja. Sokfélék vagyunk, de a Krisztusban egyek vagyunk. Ezt megélhettem a családomban.

Mi szórványban éltünk Érsekvadkertben, a református templom pedig Balassagyarmaton volt, és bár katolikus iskolásként a katolikus templom volt közelebb, mindkét gyülekezetbe jártam. Egy idő után azt vettem észre magamon, hogy már nem a bélyegekért járok templomba, amelyekkel igazoltam hittanon a részvételemet, és nem mások elismeréséért járok templomba, hanem mert lelki igényem van rá. Hálás vagyok Istennek azért az apai és anyai szeretetért és nevelésért, amiben otthon részestültem, hogy szüleimen keresztül érezhettem Isten gondviselését, szeretetét, kegyelmét.

• *És hogy kerültek Érsekvadkertre?*

• Isten segítségével természetesen. Már az, ahogyan átjutottunk Erdélyből az anyaországba, már az is Istennek a hűségét mutatja felénk, hogy nem hagyott el minket. Így kerültünk először Budapestre, majd Balassagyarmatra Érsekvadkertre. Szüleim dolgozó munkásemberek, akik szerettek volna olyan körülményeket és nevelést adni, amely alapján el tudunk indulni az élet útján Istennek. Szüleimet soha nem hallottam egymással veszekedni, legfeljebb vitatkozni, édesapámat soha nem láttam magából kikelve, vagy káros szenvedélyek rabjának, édesanyámat pedig soha nem láttam csüggednek. Istenben bízó, de erős jellemű emberek. Egy Isten által adott burokban éltünk és nőttünk föl testvéremmel, bátyámmal, egymás szeretetében.

Számomra akkor fordult a világ, amikor ebből a burokból kikerültem a világba, ahol bizonyosságot kellett tennem arról, Akiben hiszek. Középkorában az engem kinevető osztálytársaim azt kérdezték tőlem a konfirmáció előtt, hogy „hova mész te, milyen formációba? Hagyjátok, bolond!” Akkor eszembe jutottak Jézus szavai, hogy igen, mi a világ szemében bolondok vagyunk, és valóban üldözni fognak bennünket, de aki vallást tesz Jézusról, az Ő nevééről, arról majd Ő is vallást tesz a mennyei Atya előtt. A Máté 10,32 egy igazi biztató ige volt számomra, hogy bárki előtt bátran ki merjek állni, és elmondani, hogy igen, én konfirmációra jelentkeztem, igen, én konfirmációi felkészítőre járok, járok a templomba, és ismerem a lelkészt is, ezt se szégyellem, sőt még magát az Úr Jézust is vallom és hiszem.

• *Említetted, hogy a megtérésed előtt te is a vallásos emberek, vallásos gyermekek*

életét élted. Szerinted mi különbözteti meg a vallásos életet a hívő élettől?

• A vallásos embernek a legnagyobb tévedése, tévelygése, és – megkockázatom – bűne: az önigazultság. Amikor valaki azt gondolja, hogy vele már minden rendben van. Amikor a startpisztoly szinte még el sem dörög, de ő már a finisben, a célban érzi magát. Az ember szíve elszorul, amikor ilyen embereket lát maga körül, tudván azt, hogy nem tudni mikor szólíttatnak el, nem tudni, mikor jön vissza az Úr még a mi életünkben, de tudva azt, hogy az önigazultság nem üdvözít. Ezt csak Krisztussal lehet áthidalni, ha az önigazultság felkerül a bűneim listájára, és Jézus elé viszem. Őszintén mondom: egyedül Isten Lelke munkálja, végezheti el azt az embereket, hogy változás történjen. Mi emberek csak próbálkozunk, de a mi erőnkől nem sok mindenre telik.

• *A megtérésed is nyilvánvalóan bizonyágtétel volt a környezeted és az osztálytársaid előtt. Hogyan történt ez?*

• Amint említettem, az én megtérésem nem egy adott időponthoz, egy adott helyhez köthető, hanem Isten-élmények sorozatának története, illetve következménye. Isten folyamatosan csiszolt és nevelt magához. Az Őfelé való elindulásomat mások is látták, átérték, ki pozitívan, ki negatívan. Amikor az Ige elért engem, amely a mostani ifítáborunknak is vezérigéje volt: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel naponként a keresztyét, és kövessen engem”, ez arra sarkallt, hogy akarjam, hogy megtagadjam, hogy felvegyem, hogy kövessem, és a végén, hogy megvalljam Jézust, megvalljam az Urat.

A megtérési folyamatnak a csúcsa a teológiai évek alatt ért el. Amikor más teológusok esetleg elbizonytalanodtak lelkesi elhívásukban, vagy különféle okok miatt földáni gondolták a tanulmányaikat, elerőtlenedtek és hittük meggyengülőben volt, rám az Úr pont ellenkezőleg hatott. Engem megszólított és megerősített. Leginkább harmadéves korom után. Akkor éreztem, hogy Isten szava naponként megszólít az Igéből. Akkor vettem észre magamon azt is, hogy olyan lelki igényem van, hogy képes vagyok reggel hatkor fölkelni, és elmenni egy imaközösségre. A tizennégy évfolyamtársból ketten jártunk imaközösségbe barátommal, *Apostagi Zoltán Adorján*nal, aki most lakótelepi missziót végez Budapesten. Akkor vettem észre azt, hogy mit is jelent az, ami mind a mai napig tart, hogy minden nap, mikor felkelek, elkezdődik a harc, a küzdelem, hogy akarjam Jézust követni, hogy tagadjam meg magamat. Sok barátom elhagyott, de nekem is sok barátot el kellett hagynom, mert meg kellett tagadnom magamat.

Az pedig, hogy naponként fel kell vennem a keresztemet, azt jelenti, hogy csak egy keresztem van: Jézus Krisztus keresztyéje. Az az én keresztem is, melyet nekem is vinnem kell. Vele kell tartanom a Golgotára is. Tehát nem valamilyen megszemélyesített keresztem kell a vállamra vennem, az nem az emberek különféle problémája, nehézsége. Az én keresztem a tökéletes önmegtagadás és a Krisztusnak átadott teljes életem, a Krisztussal vállalt közösségem keresztyéje.

• A keresztt az is jelképezi, hogy a megtérés, vagyis a helyreállítás, átformálás kegyelmi ajándékát szükségképpen megelőzi az összetöretés. Esperes úr a bibliaórán éppen erről beszélt: ahhoz, hogy az olaj a lámpásban világítson, előbb össze kell törni az olajbogyókat, és ki kell belőlük préselni a világosságot adó olajat. Ez történik velünk is. Különben hogyan is ébredhetnék saját gyengeségünk, rászorultságunk tudatára! A te életedben is volt ilyen összetöretés?

• Nekem is volt összetöretésem. Gyermekkoromban sokszor voltam kórházban. Sportos gyerek és fiatal voltam, és most is annak tartom, érzem magamat, ugyanakkor a betegségek nem kerültek el. Éppen a konfirmációm előtt esett meg velem, hogy egy vírusos nyaki nyirokmirigy-gyulladászt kaptam a termálfürdőben. Akkor három hétig kimaradtam a középiskolából. Konfirmációra való menetelésemet ez nagyban befolyásolta, hiszen nagyon lebetegedtem, az orvosok nem sok jóval biztatták szüleimet. Egy olyan leépülési folyamatot feltételeztek, hogy ez a bizonyos fertőzés, amit nem tudtak bediagnosztizálni, ez más szervekre is átterjed. A mai napig sem tudom, hogy mi lehetett.

Feküdtem a kórházban, erőtlen és nagyon gyenge voltam, és akkor az Úrnak tettem egy fogadalmat: ha Ő engem megsza-

mit pár évvel ezelőtt a keresztény Reménység fesztiválon vettem, amelyen az a felirat szerepel, hogy „Nem csak fájdalomcsillapító, Orvosság! 2000 éves garancia”. Ez a póló emlékeztet arra, hogy mindig gondoljak Isten hűségére, szabaddítására.

Gyógyulásom után a konfirmációra való jelentkezésem is megtörtént. A konfirmációmban is fölismertem, hogy kié vagyok, és már tudtam, hogy ez a legfontosabb, és nem az, hogy ki vagyok. Ekkor döbentem rá arra, hogy valóban az Úrnak adtam az életem, és az Ő szolgálatában kell leélnem az életemet.

• Ekkor tudatosult bennem igazán Isten elhívása, hogy lelkipásztor legyél?

• Ekkor erősödött meg bennem még inkább az, hogy Krisztust nemcsak szóval, hanem tettekkel kell élnem az emberek előtt, és amikor az Úr elhívott a lelkipásztori szolgálatra, még nagyobb hálával gondoltam vissza az Ő nagy tetteire, hűségére és bölcsességére, amit én elkértem Tőle minden egyes nap, mind a mai napig. Akkor ez az ige számomra megerősödést hozott: „Mert éheztem és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, jövevény voltam és befogadtatok, mezítelen voltam és felruháztatok, beteg voltam és meglátogattatok, börtönben voltam és eljöttetek hozzám. Bizony mondom néktek, mikor megtették ezeket akárcsak egyel is a legkisebb atyámfiai közül, velem tettétek meg” (Mt 25,35-36.40). Azaz hogy ne csak szóval szeressünk, hanem tettel és valóságosan is, Isten előtt és emberek előtt, „hogy meg ne csaljátok magatokat”.

• Azt mondtad, hogy a te megtéréseid Isten-élmények sorozatának következménye. Mégis melyik eseményhez kötöd ennek a folyamatnak a befejeződését?

• Amikor felismertem, hogy kié vagyok, az számomra megnyitotta az utat Isten felé, de nem úgy, ahogyan előtte. Előtte inkább a vallásosság volt rám a jellemző. Az Istennek szánt élet a betegségemből való felgyógyulással és a konfirmációra menetelemmel kezdődött, a Krisztusnak való teljes öntadás az életemnek pedig a teológiai éveim alatt történt meg. Amikor szembesültem azzal, hogy mi történt a múltamban, és hogy hogy állok a jelenemben (nem teljesen tökéletesen) Isten előtt, az harmadik-negyedik évben volt. Amikor Istennek teljesen odaszánt életem állhattam meg előtte, az a harmadévtől következett be. Ettől kezdve mindig nyitottan álltam Isten elé, mondva azt, hogy Uram, tudom, hogy el kell hagynom bizonyos dolgokat, hogy Neked szolgáljak teljes szívemből, és tudom, hogy Te meg is fogod nekem mutatni, hogy mikor lesz ez, én felkészülten fogom várni ezt a pillanatot. Nyi-

Esküvő Melindával

tott voltam az Úr felé, leszámolva a bűneimmel, a múltam mindenféle vétkeivel, a fiatalokomra kimondott, elkövetett, kigondolt, elmulasztott dolgaival.

És ehhez kapcsolódik még egy dolog, ami megelőzte ezt: a szentföldi utazásunk a teológiai évek alatt. Nagyon nagy jelentőséggel bírt az életemben, hogy ott lehettem, hogy láthattam, mert utána egész más szemmel kezdtem el olvasni az Igét.

• És amikor elvégezted a teológiát, adott-e neked valamilyen jelet az Úr arra nézve, hogy milyen irányba induljál el? Hiszen említetted, hogy nem a te elképzelésed szerint, hanem Jézus Krisztus szándéka szerint alakultak a dolgok. Gondolom, mégsem jelentkeztél tábori lelkésznek, hanem oda mentél, ahova az Úr küldött.

• Azért feljegyezték, hogy kik azok a teológusok, akik tábori lelkészek akarnak lenni, tehát ilyen módon várólistán (álománnyban) vagyok. De erre – emberi számítás szerint – nem kerül sor az elkövetkező 10-15 évben. Nagy örömmel fogadtam Istennek az új útjait is, egyáltalán nem csalódással, mert a gyülekezeti szolgáltaimban így bele tudtam tekinteni, hogy milyen az, ha a legkisebbnek viszünk egy pohár vizet, és ezt magának az Úr Jézusnak vittük; milyen az, amikor kopogtatunk a legszegényebb család ajtaján, mint Krisztus követe, mint az Ő tanítványa.

A tanítványozás az én életemben egy nagyon jelentős cselekedet. Nem fogalom, hanem cselekedet. És ezt nemcsak fiatalokra értem – bár most főként velük foglalkozok –, hiszen a leányfalui Református

Konfirmáció

badít ebből a betegségből, és ha újra erőmre kapok, nem más ez, mint egy jel számomra, mégpedig annak a jele, hogy Ő megment, megszabadít, akkor én hálából az életemet adom Neki. Az orvosok legnagyobb meglepetésére, miután korábban az antibiotikumok is hatástalannak bizonyultak, öt nap alatt meggyógyultam. Ezt én Isten hatalmas szabadító erejeként éltem meg, és azt mondtam, hogy Úr Jézus, Aki elszenvedted a keresztt, a Golgotát, és az emberi szenvedés legmélyebb kínjait is megjárta, Te, mint Szabadító Úr, mint Áldott Orvos megjelentél az életemben, megmutattad az orvostudományt, hogy létezik Orvosság, és az egyedül Te magad vagy! Van egy pólóm,

Jeruzsálemben

Szeretoththonban idős emberekkel foglalkoztam. Ott is fontosnak tartottam a tanítványozást az utolsó pillanatig, akik már életük végszakaszában élnek betegen, kiszolgáltatottan. Ugyanúgy fontosnak tartom a gyermekmunkában is a tanítványozást, hogy egy gyermek úgy nőjön föl, hogy ő Isten oltalma alatt van, és hogy tiszta szívvel, gyermeki őszinteséggel tegye az életét Krisztus kezébe. Ugyancsak tanítványozás a családoknak való segítség, a családos emberekkel való foglalkozás, akiknek már gyermekük van. Istenben bízunk, hogy hamarosan így lesz nálunk is. Lesz egy kis tanítványom idehaza, az első fiúnk, és mi őt örömmel, hálá-

Lelkészszentelés

val és nagy lelkesedéssel fogjuk az Úr kezébe adni, az Ő gyermekeként tekintve rá, vagyis azzal a tudattal, hogy egy ideig ránk van bízva, de a fiúnk az Övé, nem pedig a miénk. Őt Isten ránk bízta, és a mi feladatunk ebben a megbízásban járva, hogy őt istenfélő, Krisztus-követő emberré neveljük. Ezt a felelősséggel komolyan elhatároztuk, és az elhatározásunk kiindulópontja nem más, mint az Isten iránti hála. Hála és dicsőség Neki, hogy megajándékozott minket egy gyermekkel.

• Itt akkor hadd kérdezzem meg, hogy mikor és hol találkoztál Melindával, a feleségeddel?

• Melindával 2008-ban ismerkedtem meg. Balatonyörökön egy református ifjúsági táborban voltunk a pócsmegyery-leányfalui és szigetmonostori gyülekezetekkel együtt. Akkor én még teológus voltam, ő viszont még nagyon kis ifis volt. Hét év különbség van köztünk. Akkor találkoztunk először, de akkor én még foglalt voltam, mert volt egy barátnóm. Nyilvánvalóan egészen másképpen néztünk egymásra. Egyedül az volt számomra nagyon vonzó és meglepő, hogy ez a lány az Úr gyermeke, és hogy pont ő került az én kis csoportomba. Én vezettem ugyanis azt a kis csoportot, amiben ő is benne volt. Ő volt a legaktívabb, ő szólt hozzá a legtöbbet, ő kérdezett a legtöbbet. Meglepődtem, hogy Isten dolgaiban mennyire járta. A pócsmegyeryi református gyülekezetbe járt, a szülei és a nagyszülei is reformátusok voltak, hívő emberek. Édesanyja is így nevelte, két lánytestvérrel együtt. Mindez arra indított engem, hogy ezért a csoportért, de külön ezért a lányért is imádkozzak, mert elindult benne valami. Akkor még nem gondoltam volna, hogy egyszer ő lesz a feleségem.

Később, amikor az első találkozásunk után két évvel, 2010-ben kikerültem Pócsmegyery-Leányfalura, mint segédlelkész, akkor megint találkoztunk, beszélgettünk, egyre többet. Amikor a következő év májusában elhívtak Gyöngyöstre szolgálni, és én az Úr hívására júniusban ott kellett hagynom Pócsmegyery-Leányfalut, még elutazásom előtt elé álltam, és elmondtam neki, hogy én mit is érzek iránta, és hogy ezt én Isten előtt hordozom, mindannak ellenére, hogy most el fogok menni innen Gyöngyöstre, de nem megyek el úgy, hogy ő ezt ne tudja. És ő akkor erre azt válaszolta, hogy ő maga is így érez irántam. Kissé bizonytalanokodva még, és félve a jövőtől, de ő is úgy látja, hogy nekünk van valami közünk egymáshoz, és az több mint barátság. Nagyon jó érzés volt hallani, hogy ő is ugyanazon a napon akarta ezt nekem elmondani, amikor én is neki. Nem véletlen egybeesés.

A gyöngyösi szolgálatom, az egymástól való fizikális távollét bennünket nem elválasztott, hanem még inkább összekötött. Ez próbatétel volt számunkra. Most vagyunk egy éves házások. Négy gyermeket tervezünk, de hálásak leszünk azért, amennyit az Úr ad.

• A prédikációid többsége hangsúlyosan a megtérésre hív, ebből arra következtettünk, hogy az igehirdetési szolgálatod középpontjában a lélekkentés, a hívóvé lételek legfontosabb. Érz-e magadban olyan indítást, elhívást, hogy evangélizátori irányultságú szolgálja legyél Jézus Krisztusnak, vagy inkább pásztori típusú, gyülekezetépítő lelkész szeretnél lenni?

• Hogy én milyen lelkész szeretnék lenni, az egy dolog. Ezt a kérdést nyilvánvalóan majd az Úr fogja eldönteni, nem én. A prédikációimban az Úr lényegi mondanivalója valóban a megtérésre hívás és a Krisztus-követés, ez nyilván nem fog megváltozni, mindig is ez lesz a középpontban. Ha ez

megváltozik egy lelképásztor életében, és a prédikációinak az íze nem ez lesz, akkor elveszíti a jelentőségét, mint prédikáció. A prédikáció attól lesz igehirdetéssé, ha annak középponti személye és kiindulópontja Krisztus, és az Ő követésére való hívás. De én úgy szeretném, ahogy Isten szeretné. Tudom, hogy az én akaratomat, az én szeretni vágyásomat akkor hagyja meg az Úr, ha az egyezik az övével. Ő folyamatosan csiszol, formál, és pedig kérem, hogy tegyen bölcsé engem.

Eljön majd az a pillanat, amikor a Szentlélek munkája másképpen nyilvánul meg az életemben, most úgy tűnik, hogy az igehirdetés szolgálatában nyilvánul meg leginkább. Tudom azt, hogy a lelkigondozásra, a pasztorációra, a gyülekezetépítésre, a gyermek- és ifjúsági munkára van bennem valamilyen plusz, amit nevezhetek tűznek, nevezhetek a Lélek munkájának, azonban ezek majd akkor fognak igazán kiteljesedni, amikor egy gyülekezetben önálló szolgálatban fogom majd az Urat szolgálni, hirdetni.

De addig, amíg itt szolgálom Pomázon és Csobánkán az esperes úr mellett, addig az itteni gyermekmunkában, a fiatalokkal való foglalkozásban, illetve az istentiszteleteken az igehirdetésekben kell, hogy égjen bennem a Lélek tüze. Most egy ideig itt kell szolgálnom, tudván azt, hogy nincsen maradó városunk, mi az eljövendőtt keressük, és a földi sátorházunk egyszer majd úgyis leomlik, de van egy olyan örök hajlék, amit maga Jézus Krisztus készít elő számunkra, és majd ott mondhatom el azt, hogy megérkeztem az igazi hazámba. Azt pedig hiába keresem még itt, előízét megkapom, előjeleit látom, de a valódi, az majd ott lesz. Addig meg teszem, amit kell, és teszem, amire az Úr elhívott.

Puskás Attila

Istennek hála, kilenc órás küzdelem után szeptember 23-án, 11,20-kor megszülettem, 3390 gramm súllyal és 52 cm hosszúsággal. Egészséges vagyok. Anyukám és apukám is jól vannak. Szeretettel köszöntök mindenkit: Máthé Andriska.

„Válaszd hát az életet, hogy élhess te és utódaid is!” (5Móz 30,19b)

ISTEN ASZTALA VAGY AZ ÖRDÖG ASZTALA

BÓDIS MIKLÓS

HÁTSZEGI REFORMÁTUS LELKIPÁSZTOR IGEHIRDETÉSE (1. rész)

"Ezért, szeretteim, meneküljetek a bálványimádástól! Úgy beszélek hozzátok, mint értelmes emberekhez: ítéljétek meg magatok, amit mondok. Az áldás pohara, amelyet megáldunk, nem a Krisztus vérével való közösségünk-e? A kenyér, amelyet megtörünk, nem a Krisztus testével való közösségünk-e? Mert amint egy a kenyér, egy test vagyunk sokan, akik az egy kenyérből részesedünk. Nézzétek a test szerinti Izráelt! Akik az áldozatokat eszik, nincsenek-e közösségben az oltárral? De mit mondok ezzel? Talán azt, hogy a bálványáldozat vagy a bálvány ér valamit? Sőt inkább azt, hogy amit a pogányok áldoznak, azt ördögöknek áldozzák és nem Istennek: azt pedig nem szeretném, ha ti az ördögökkel lennétek közösségben. Nem ihattok az Úr poharából is, meg az ördögök poharából is, nem lehettek részesei az Úr asztalának is, meg az ördögök asztalának is." (1Korintus 10,14-21)

Drága testvérek! Nem tudom, hogy ismeritek-e azt a történetet, amikor Einstein utazik a vonaton. Belép hozzá a kalauz, a jegycsípő, és kéri a jegyet. Einstein keresi a jegyet, de nem találja sehol. A nagynevű professzort megismeri a kalauz (nagy neve van Einsteinnek), és azt mondja, hogy „nézze professzor úr, ne idegeskedjen, keresse csak nyugodtan a jegyet, én végigjárom ezt a vagon, kicsípem mindenkinek a jegyét, aztán visszajövök, addigra meglesz a jegy, és akkor elrendezzük”. A kalauz végigmegy az egész vagonon, mindenkinek kicsípí a jegyét, visszatér, Einstein ott van kiizzadva, le van vetve a kabátja, zakója, keresi a jegyet, a jegy nincs sehol. A kalauz azt mondja, hogy „professzor úr, ne nyugtalankodjék, én teljesen megbízom magában, tudom, hogy megvan a jegy, végigmegyek az egész vonaton, és mire visszajövök, addigra biztos van a jegy”. Végigmegy a jegycsípő a vonaton, kicsípí mindenkinek a jegyét, és visszatér. Einsteint a fülkében négykézláb találja, aki a pad alatt keresi a jegyet, de a jegy nincs meg. Azt mondja neki a kalauz, hogy „professzor úr, úgyis tudom, hogy megvan az a jegy, ne keresse tovább”. Erre Einstein feláll, szembenéz a kalauzzal, és azt mondja kétségbeesetten: „Ember, maga nem ért valamit. Én nem magáért keresem a jegyet, hanem miattam. Rá van írva, hogy hol kell leszálljak”.

Drága testvérek, úgy hívtatok meg ide ma este, hogy egyetemisták között fogok szolgálni, de látom, hogy vannak itt nagyon idős „egyetemista” testvérek is, nagyon örülök, hogy ők is itt vannak. Meg vagyok győződve arról, hogy az okostelefonodról, az internetről már leszedtél mindent, és el van tárolva. Meg vagyok győződve, hogy nagy egyetemista vagy, és olyan az agyad, mint Einsteinnek. De tudod, mi a baj veled? Egyet nem tudsz: hogy merre megy a vonatod. Nem tudod, mi lesz az

életteddel. Nincs célod! Lehet, hogy nagy egyetemista vagy, de nem tudod, hogy hol fog megállni végül a vonatod, hogy ha egyszer el kell hagynod ezt a világot, hol fogsz majd leszállni?

Szeretnék neked ma este komolyan elmondani egy dolgot: Az Isten országában, az örökkévalóságban nincsen olyan csoda, hogy az ördög vonatán utazol, de az utad a mennyben ér véget. Ezt a csodát a Biblia nem ismeri. Amelyik irányban halad az életed, ott fogsz kiszállni. Oda fogsz megérkezni majd, ahova tart a vonatod. Jó lenne ma átszállni, fiatalok, az élet vonatára! Arra a vonatra, amelyik az Isten országába tart.

Amikor elindultam ennek az évnek a miszsiójára, egy este Isten adott egy nagyon kemény ígét. 1János 1,6: „Ha azt mondjuk, hogy közösségünk van vele, és a sötétségben járunk, akkor hazudunk, és nem cselekedszük az igazságot.” Azon az estén Isten egyetlen mondatban négy bűnt mutatott meg.

1. Azt mondod, hogy közösség van Vele, de nincs – ez az első bűn. Azt mondod, hogy van valami közöd az Istenhez, de közben nincs semmi közöd Hozzá. Nem vagy semmilyen kapcsolatban az Istennel.

2. A második az, hogy azt mondod, közösség van Vele, de sötétségben jársz. Elmégy a templomba, azt mondod, hogy közösség van Vele, de közben otthon az interneten pornófilmet nézel.

3. És a Biblia folytatja: Azt mondja, hogy hazudunk. Azt mondjuk, hogy közösségünk van Vele, de sötétségben élünk – mi ez, ha nem hazugság?

4. A negyedik pedig ez: Nem cselekedszük az igazságot. Hát hogy tudnánk cselekedni az igazságot?! Honnan jönne mennyei erő az életünkéből, a hazugságból? A kétfele való sántikálásból?

Ma este azért jöttem közétek, hogy elmondjam, hogy honnan van az erő, az én életemnek az ereje.

Egy színmagyar faluban nőtem fel Kolozs megyében. Színmagyarul érettségiztem, aztán színmagyarul végeztem Kolozsvárott az egyetemet, és úgy mentem le a Hátszegi medencébe a románok közé, hogy nem tudtam románul, és úgy szerettem a románokat, mint a cipőmben a szeget. De Isten a kezembe adott egy román Bibliát, és minden reggel háromnegyed 5-kor keltett. Lementem a konyhába, megfőztem a kis kávémat, és letettem

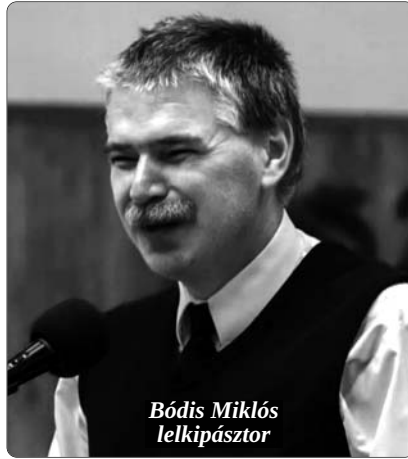
két széket magam elé. A két szék közé odatetem két szivacsot, letérdeltem, és reggel 5-től hajnali 7-ig elkezdtem beszélni Istennel. Ott volt velem Isten. Beszéltem vele az Isten, én pedig beszéltem Vele. Az egyik széken a magyar Biblia, a másik széken a román, és tanultam: Uram, hogy mondd ezt románul? Tulajdonképpen a román Bibliából tanultam meg románul beszélni és románul prédikálni.

Négy éven keresztül így ültem a térdeimen. Hét órakor felkeltek a lányaim, elvittem őket az iskolába, és nyolc órától a feleségemmel imádkoztunk, énekeltünk, dicsőítettük Istent. Tíz órakor kinyitottuk a parókia ajtaját. Testvérek, volt erő! Mert az erő nem az evangélizálásban van, meg a futásban, meg a csinalásban, az erő az Istennel való kapcsolatot mélységétől függ! Hogy milyen mély a kapcsolatod az Istennel! Négy év készülés után Isten kinyitott nekem egy nagy és széles kaput, és azóta évente általában úgy hetven színromán gyülekezetet evangélizálok végig. Amikor 2004-ben Isten kinyitotta nekem ezt a kaput a román misszióra, akkor megkérdeztem Istentől, hogy jó Uram, elküldesz engem, egy magyart a románok közé, de mit mondjak nekik? És akkor Isten adott nekem egy ígét. Azt mondta: Menj el, és mond meg a románoknak, hogy „Bétől az idő, és elközelített az Istenek országa; térjétek meg, és higgyetek az evangéliumban.” (Márk 1,15) Hogy higgyenek az evangéliumban!

Kedves testvérek, én elindultam, és mindenhol, ahol prédikáltam, elmondtam ezt az ígét. Némely gyülekezetben – többnyire baptista, pünkösdi testvérek között – az első mondatra már láttam a mozgolódást. Nézték egymásra: vajon Miklós testvérnek elmondták, hogy hol fog prédikálni? Miklós testvér tudja, hogy most hol van? Hogy mi itt hívók vagyunk? Mondtam nekik: Testvérek, ne néztek egymásra, nagyon jól tudom, hogy hol szolgálok. De tudok még egy dolgot. Azt, hogy a megtérésnek két oldala van. Sok hívó kérdezi, miért nincs ébredés? Miért nincs élet, miért nincs erő? Miért nincs megújulás a gyülekezetekben? Azért, mert nagyon sok testvér nem érti azt, hogy a megtérésnek két oldala van.

Néztétek meg ezt a papírpénzt! Ha ezzel a pénzzel bemegyek egy üzletbe, hogy valamit vásároljak, és ennek a pénznek csak az egyik oldala lenne kinyomtatva, a másik oldala meg üres lenne, a pénzt vissza fogják dobni, és azt mondják, hogy semmit nem ér, hamis. Ha bemegyek egy üzletbe egy olyan pénzzel, aminek pedig csak a másik oldala lenne kinyomtatva, ez meg nem, megint visszadobják, és megint azt mondják, hogy hamis, semmit nem ér. Ez a pénz csak akkor ér valamit, ha mind a két oldala ki van nyomtatva.

Testvérek, ugyanígy van a megtéréssel is. Az ember megtérésének is két oldala van. Az egyik oldala az ember megtérésének egy határozott IGEN kimondása – Jézus Krisztusnak. Senki nem tudja elkerülni az életében a keresztet. Egyszer valahol, valamikor találkozik Jézus Krisztus keresztségével. És Jézus hívja: Gyere, legyen a tied az élet! És az ember mondhatja, hogy: Igen, Uram, én

Bódis Miklós
lelkipásztor

követlek Téged. Aldott legyen az Isten azért, hogy tudom, hogy ma este vannak itt közöttetek olyanok, akik ezt megtették. Egy nap meghallották Jézus szavát, hívó ígétét, és azt mondták, hogy: Igen, Uram, én követni foglak Téged.

De, testvérek, ez csak az egyik oldala a megtérésnek. A másik oldala a megtérésnek egy határozott NEM. Egy határozott nem a világnak. Egy határozott nem a bűnnek. És ebben már nem vagyok biztos, hogy mindannyian megtették. Mivel pedig ezt nem tesszük meg, kimondjuk az igent az Istennek, de nem mondjuk ki a nemet a világnak, nem mondjuk ki a nemet a bűnnek, így lesz az ember kétféle sántikáló ember. A világnak is és az Istennek is. Eljön az idő, amikor szól az Isten a Bibliából (Jakab apostol levelében), és azt mondja, hogy „ti kétlelkűek, ... nem tudjátok-e, hogy a világgal való barátság ellenségeskedés az Istennek?” Tudjátok, hogy a román Biblia hogy fordítja a kétlelkűt? Kurvákodó lelkek. Parázna szívű lelkek, nem tudjátok, hogy a világgal való barátság, ellenségeskedés az Istennek!

Kinek a barátja akarsz lenni? Ha az Isten lesz, ellenséggé válsz a világnak. A világ barátja is és az Isten barátja is – ez a kettő nem megy együtt. Isten azt mondja, hogy nem ehetsz az ördög asztaláról is, meg az Isten asztaláról is. Isten azt mondja, hogy nem ihasz az ördög poharából is, meg az Isten poharából is. Az ember erre tudjátok, mit mond? Á, de-hogy! Ment ez már nekem nem egyszer! Dél előtt templomban voltam, délután a bárban. Ment ez már nekem úgy is, hogy a templomban énekeltam, hogy ó, mily drága név ez: Jézus, otthon meg káromoltam az Istennek a nevét. Ment ez nekem úgy is, hogy elmentem az istentiszteletra, aztán meg az ortodox pópákhoz, meg nézőkhöz, meg jósokhoz, meg nem tudom én, hová.

Tudjátok, fiatalok, Izráel történetében soha nem az volt a baj, hogy teljesen elhagyták volna az Istent. Tudjátok, mi volt a baj? Hogy az Isten mellett mindig szeretőket tartottak maguknak: Ammón, Moáb, Baál. Nem mondták soha, hogy „viszlát, Izráel Istenem!” Olyanok voltak, mint az a férfi, aki azt mondja, hogy én nagyon szeretem a feleségemet, de mellette tart vagy 4-5 szeretőt. És jön Izráel Istene, Aki bemutatkozik a Tízparancsolatban, és azt mondja, hogy „féltékenyen szerető Is-

tened vagyok”. Jön az Isten, és azt mondja, hogy féltékenyen őrzi a lelket benned! És tiszta szívet akar az Isten! És tiszta templomot! Isten azt mondja Izráelnek: „Hall, Izráel, az Úr, a mi Istenünk, egy Úr”, ezért „szeresd az Urat, a te Istenedet”. Azt hittem, azt fogjátok mondani, hogy fifti-fifti. Ezt mondja a Biblia? Fele-fele? Nem! „Szeresd az Urat, a te Istenedet, teljes szívedből!” Higgýétek el, csak így érdemes! Szeresd az Urat, a te Istenedet „teljes lelkedből, teljes elmédből és teljes erődből.” Ne a rákodat add oda az Istennek! Ne a ráncodat add oda az Istennek majd öregem! Ne a tehetetlenségedet add oda az Istennek, meg a betegségégedet add oda a fiatalságod! Add oda az erőt, add oda a szépségedet, mert méltó a Bárány!

A református egyház hitvallásában, a Heidelbergi Kátéban van egy nagyon fontos kérdés: Mi a bálványimádás? A Káté felelete: A bálványok azok, amiket az ember az egy élő Isten helyett, vagy mellette magának csinál, azokat imádják és bizodalmat azokba veti. Nézzétek meg, hogy Izráel életében hogy volt ez! Izráel életében háromféle király volt. Egy, akit az Úr kedvelt. Ilyen volt Dávid: „Kaptam szívem szerint való királyt” – mondja az Isten. Voltak olyan királyok, akik azt cselekedték, amit rossznak tartott az Úr. Gonosz szívűek volt, gyűlölte őket az Isten. És volt egy harmadik féle király is, aki azt tette, amit helyesnek látott az Úr, csak meghagyta az áldozóhalmokat. Az oltárral szemben ott voltak az áldozóhalmok. Eljut Izráel a történelme folyamán egy olyan állapotba, hogy az áldozóhalmoknak 850 papja van, akik jól élnek Jezabel asztaláról. A másik oltárnak egyetlen egy prófétája van, de azt is Izráel megháborítójának nevezik. És az Úrnak az oltára – Jákób tizenkét nemzetsége szerint való kő – széjjelszórta a Karmel-hegyének a tetején. Miért? Mert Izráel ereje, pénze, ideje és szépsége mind az áldozóhalmokon ment el.

Miért nincs ébredés? Azért, mert az életed az áldozóhalmokon megy el.

Heródes király életéről azt olvassuk a Bibliában, hogy – képzéjétek – járt evangélizációra. Azt írja róla a Biblia, hogy szerette hallgatni Keresztelő Jánosnak. De Keresztelő János nem akármilyen prédikált Heródesnek, mert annak a summája az volt, hogy: Heródes, nem jó néked együttélned a testvéred feleségével. Fordítsam le magyarra? Házasság előtti összeköltözés, paráznaság. Házasság előtti próbaszex. Nevezd kalandnak, próbának, aminek akarod, az Isten szemében paráznaság. És az ige azt írja, hogy Heródes szívesen hallgatta. Tudjátok, hogy miért? Mert a szíve mélyen érezte, hogy Keresztelő Jánosnak igaza van. Ez az igazat mondja. És Keresztelő János Heródes lelkiismerete lett. De Heródes mégsem szakított a bűnnel. Szerette hallgatni Keresztelő Jánost, de szeretett élni a paráznaságban is. Járt evangélizációra, járt istentiszteletra, de közben az élete sötétségben zajlott.

Egyszer pedig eljött egy bulizós este, és az ördög elhatározta, hogy csavar egyet a hurkon. Heródes előtt táncol egy nő, megtetszik neki, és azt mondja: Kérjél, amit akarsz, én odaadom neked! És a nő kért. Tudod, mit kérek, Heródes? A lelkiismeretedet!

Azt a lelkiismeretet kérem, amelyik még beszél hozzád. Keresztelő János fejét kérem! Vágd le, hogy többet ne beszéljen! És azon az éjszakán Heródes megölte a saját lelkiismeretét.

Nézzétek meg, szűk három évre rá, nagypéntek reggel Heródes előtt ott áll Istennek a Fia. És Heródesről azt olvassuk, hogy szerette volna már rég látni Jézust. Látni Tőle valami csodát, hallani Tőle valami nagyot. De nézzétek meg, hogy az egész nagypénteki történetben Heródes az egyedüli, akinek Jézus nem mond egy szót sem. Egy szava sincs hozzá! Van Kajafáshoz, van Pilátushoz, ahhoz is van, aki leköpi, ahhoz is van, aki arcul üti, egy valakihez nincs egy szava se – Heródeshez. Miért? Mert Heródes három évvel azelőtt egy este megölte a lelkiismeretét.

Egyre kérlek téged Jézus nevében: Ne öld meg a lelkiismeretedet! Ma, ha az Istennek a szavát hallod, ne keményítsd meg a bűnbán a szívedet! Adj még egy esélyt az Istennek! Mert majd egyszer eljön egy nap,

amikor az Isten Fia veled szemben áll, beszélnél Vele, és látod, hogy a barátnőd, a barátod megtér, de neked nem lesz kegyelem! Mert megkeményítetted a szívedet. Odadobta Istennek a kegyelmét a testedért, meg a hasadért. Ne keményítsétek meg a szíveket! Jézus azt mondja: „Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall?” Na, ez a nagy kérdés, evvel birkózz meg!

Miért mászott fel Jerikó pénzügymisztere egy szúrós fára, megnézni, hogy egy koldus keresztülmegy Jerikón? Mi vitte ki Zákeust? Ami téged ma idehozott. A belső üresség. Amikor Jézus a Tibériás-tengerénél megkérdezi a tanítványokat, hogy: „*Fiaim! Van-é valami ennivalótok?*”, tudjátok, ott Jézus nem a hasára kérdezett rá. Nem! Tudjátok, mire kérdezett rá Jézus? A szívre! Van ennivalód? Van ennivalód, Péter? János, boldog vagy? Tamás, megelégedett vagy? András, van örömed? Van az életednek célja? Megelégedett a szíved? Van ennivalótok? És a tanítványok ránéznek, és azt mondják: „*Nincsen!*” Jézus nem kérdezte meg, de én igen: miért nincs? Azért Jézus, mert mi mind itt vagyunk, a profik, a sztárok (úgy nevezi őket a hagyomány, hogy az „oszloppostolok”), itt vagyunk mind a heten, de Te, Jézus, nem vagy közöttünk. Ezért nincsen.

(Az igehirdetés elhangzott Kolozsvárott egy egyetemi ifjúsági alkalmon, 2013. május 21-én.)

Folytatjuk. ■

„Isten az evangéliummal új eget vont a hívők fölé. A kegyelem ege ez. Sokkal gyönyörűsebb, mint a látható égboltozat.” (Luther Márton)

Tudtam, hogy olyan lesz, mint egy álom. Szempillantás alatt elmúlik. Ezért tudatosan át akartam élni minden percét. Sikerült. Nem csak nekem, hanem valamennyiünknek.

Indulás 2015. augusztus 13-án, reggel 6 órakor. Kifordult az autóbusz a templom melletti kis utcából, huszonhat nyárádkarácsoni utassal. A csomagok mellé mindenki feltarisznyált jó kedvvel is. A napi ige megélése pár perc után időszerű lett, mert az első éles kanyarban hajszál választott el egy szemközi kamiontól. „*Akik Isten szeretik, azoknak minden javukra válik*”. A baleset is, de hála Neki, ez elmaradt, s az út e pillanattól kezdve végig kellemes volt.

A királyhágói szünet után irány a határ, ahol bő félórás várakozás után legálisan beléptünk az Anyaországba, sietve, mint a kis Túr a Tiszába. A Berettyóújfalui határában levő Tesco parkolója a következő pihenőhely. A csoport pár tagja épp falatozott, amikor a nagypapa kíséretében lévő nyolc év körüli magyar kislány felénk fordulva felteszi a nagy kérdést: Papa, ezek is menekültek? Próbáltam megnyugtani, hogy mi erdélyi magyarok vagyunk, pár napra jöttünk, s utána hazamegyünk, de hamar odébbálltak. Mi is.

Zökkenőmentesen, jó tempóban haladtunk, s így a délutáni programba belefért a gyönyörű gödöllői kastély megtekintése. Igaz, csak a kertben sétáltunk, de az is megérte. Ezek után Pomázig meg sem álltunk, ahová tizenkét órás utazás után – hála az Úrnak – megérkezhetünk. Vendéglátóink nagy szeretettel fogadtak a gyülekezeti teremben. *Nt. Nyilas Zoltán* esperes úr igei köszöntése, és pár közérdekű információ után mindenki nyugovóra térhetett szálláshelyén. Ez történt első nap.

Második nap reggel 9 órakor elindultunk Székesfehérvárra. *Cseri István* testvérünk alapos helyrajzi, történeti beszámolóját hallhattuk utazás közben. A „*Királyok városában*” először a Bory vármúzeumot tekintettük meg. Ezen az egyedülálló művészeti és építészeti helyen minden kőnek, téglának, cementdarabnak, színnek, szónak üzenete volt számunkra. E csodás nyitány után találkoztunk idegenvezetőnkkel, Istvánnal. A 42 C-fokos hőségben lelkesen vezetett a város nevezetes pontjaihoz, s közben részletes ismertetése visszaröpített a múltba. Az egykori városkaputól indultunk, s útvonalunkon többek közt érintettük a Püspök kutat, felnéztünk Mujkó szobrára, az Országalmát elhagyva meghallgattuk a harangjátékot, majd betértünk a Római Katolikus Székesegyházba. Utoljára a szekérét toló „*Kati néni*”-vel találkoztunk, aki a volt fehérvári piac

jellegzetes alakja. Fényes orránál már csak a mosolya lenyűgözőbb. Itt búcsút vettünk Istvántól, s következett a hűsölés fagyizás közben. Hazafelé menet betértünk a bicskei Tesco áruházba, ahol menekülteket is láthatunk. E csodás, emlékezetes napot a vendéglátóinknál elfogyasztott vacsora és szerezet koronázta.

Harmadik nap irány Budapest. A HÉV állomásnál találkozott a csoport. Vendéglátóink közül többen csatlakoztak hozzánk. *Takács László* gondok testvérünk volt a ve-

Labancz Gyula lpt. és felesége, Csilla asszony

zetőnk. Így rá, s időnként felemelt kalapjára kellett figyeljünk. A Parlament előtt magasrangú tiszt fogadott, s az ellenőrzés után bemutatva a Ház főbb helységeit. Az impozáns főbejárat, előtér, lépcsők után következett a kupola megtekintése, s alatta a korona a maga méltóságában, mit pár méter magasból királyok koszorúja övezett. A vadásztérmen át kiléptünk az erkélyre. A vén Duna csendesen hömpölygő árjával szembe úszott a „*Kétéltű*”, hogy elhagyva a folyót tovább guruljon a város körútjain. Szemben, fent a Budai Vár várt ránk. A tiszt felhívta figyelmünket, hogy távozásunk után nézzük meg a díszőrségváltást. Megható volt. Pár perc múlva megszólalt a hívogató déli harang, s mi elindultunk a Lánchídon át, hogy közelebből is köszöntsük. A várban egy kiadós séta után elfogyasztottuk a kedves testvéreinktől kapott finomságokat. Utunk a négyes metró felé vette az irányt a Várkert Bazáron át. Kissé büszkén szálltunk be a nemrég átadott modern, tiszta szerelvénybe. Az út végén fagyizás következett, s aztán indulás a pomázi parókiára, közös vacsorára. Így-

csiklandó gulyás illata jelezte, hogy minden kész. Megterített asztal és Szántó Lajos bácsi szájharmonika játéka fogadott. A helyiek is eljöttek, s együtt töltöttünk egy áldott estét.

Vasárnap reggeli után csoportunk pár tagja a csobánkai imaháznál találkozott. Amikor beléptünk a kapun, azonnal észlelhető volt, hogy hét év alatt a helyi gyülekezet nem télenkedett. Rendezett udvar, frissen

A Bory várban

nyírt fű, szép virágok, hívogató harangszó, nyitott ajtók és szívek fogadtak. Az új szószék látványával nem tudunk betelni. Az ünnepi istentiszteleten Megváltónk ígéjében arra biztattott, hogy szeressük egymást, mint családtagok, barátok, vendégek, atyafiak. A nyárádkarácsoni ifjak szolgálata után nt. Nyilas Zoltán lelkipásztor köszöntött bennünket. Az idő szorításában egymásnak áldást-békességet kívántunk Istentől, s elköszöntünk.

Idejében megérkeztük Pomázra, ahol a református templom környéke megéledt. Érkeztek a helyi, csobánkai, nyárádkarácson-

folyfalvi hívek, hogy a zsolttáros élményben részesedjenek „*imé, milyen gyönyörűséges, amikor együtt vannak a testvérek*”, s e drága közösségben vegyék Isten áldását. Istenünk ígéjét a János ev. 13,34 verse alapján hirdetem. Azt a gondolatot hangsúlyoztam, hogy e pár nap alatt újra átéljük a testvéri szeretet csodáját. Nemcsak az asztalnál, templomban, újságban van helye az erdélyieknek, hanem a szívekben is. Erre maga Isten tanított meg minket. A Psalmus kórus, a nyárádkarácsoni ifjak szolgálata után a helyi lelkipásztor, Nyilas Zoltán köszöntésével ért véget az alkalom.

Ebéd után 3 óra környékén a viszontlátás reményében vettünk búcsút egymástól. A busz kigördült a pomázi parókia kapuján, hogy a tíz órás út után beforduljon a templom melletti kis utcába, huszonhat karácsonyfalvi

Vacsorára várva

utassal. Szívünk tele volt örömmel, mindannyian „megfényesedve” érkeztünk haza, a völgybe, a Nyárád-mentére. A szó kevés, hogy kifejezzük hálánkat az Úr iránt, irántatok, kedves pomázi, csobánkai testvérek ezért a kirándulásért. Köszönjük Takács László gondnok úrnak, Takácsné Zsuzsának és a szervezőknek. Köszönjük a vendéglátóknak, s mindannyiótoknak.

Nem múlt el, csak eltelt. Szívünkbe zártuk minden pillanatát. S ez a különbség a világ fiai és Isten gyermekei között. Számunkra mindig van viszontlátás, itt vagy az Ő or-

Fiatalkok szolgálata Csobánkán

szágában. Eltelik ez az élet, de nem múlik el. Örülünk, hogy a kegyelem e külön ege alatt élhetünk. *Túrmezei Erzsébet* „A kegyelem ege alatt” című versének néhány sorával zárom beszámolómat:

A kegyelem ege alatt járhat Isten népe boldogan.
A kegyelem ege alatt Az életnek annyi szépsége van.
.....
A kegyelem ege alatt Jézusunk jár velünk...
A kegyelem ege alatt Az Ő nyomában hazaérkezünk.

Áldás, békesség Istentől!

Labancz Gyula lelkipásztor,
Nyárádkarácson

Labancz Gyula, Takács László, Cseri István a búcsúzásnál

SÁNDOR JÓZSEF ÜZENEM ISTENTŐL MINDENKINEK

Mindenkinek! Mindenkinek! Mindenkinek!
Kivétel nélkül Mindenkinek!
Istentől jó kegyelemből rajtam keresztül az Üzenet!

E világ összes bankja,
S annak pénze s értéke,
Semmi ahhoz képest,
Mint Isten Fia szerelme!

Óh, mert nem tart meg
Pénzed az ítélet napján,
Jócselkedeteid is szeplősek
Isten palettáján.

Mindőtöknek, mindőtöknek, nekem is
Csak Isten kegyelme segíthet,
Óh, csak bárkit hitben,
Krisztus drága vére üdvözíthet.

Testté lett az Ige,
Hogy megmentse e bukkott világot,
Óh, ki elfogadja szerelmét,
Meglátja a mennyországot.

Az Úr Jézus Krisztus Messiás
Drága tette, vére értéke végtelen,
Tisztára mossa a Benne hívót,
Minden rűt bűnéből teljesen.

Óh, hát ne a pénzt gyűjtsétek!
Elmétek elsötétül általa,
A Krisztus-hit drága bankbetétje
Az öröklét végtelen kamata.

Válaszd hát az öröklétet,
Óh, s ne az örök kárhozatot!
Dicsőítsétek szívetekben áldva, imádvá,
Az élet Urát, a Szent-Háromságot!

Vigyázzatok! Vigyázzatok! Vigyázzatok!
Lesz feltámadás és ítélet!
A menny bírósága már kész,
Nemsokára könyvek nyitnának meg.

(Pápa, 2015. július 29.)

A bűnbánati hét egyik igéje az 1Péter 1,17-19 versei voltak, melyben az apostol megtisztulásra, szent életre, megszentelődésre buzdítja a gyülekezetet, hogy az Atyát félve élje földi vándorlását: „**félelemmel töltsétek el jövevény-ségeitek idejét**”. Jézus szavai egy másik igében az Istentől való félelemre intik a küldött tanítványokat: „*Ne féljete azoktól, akik megölik a testet, de a lelket meg nem ölhetik. Inkább attól féljete, aki a lelket is, meg a testet is el tudja pusztítani a gyehennában.*” (Mt 10,28)

Tovább gondolkozva az igéken, bennem dolgozott a kérdés: **félni kell-e az Úrtól, vagy inkább az Urat kell félni?**

Az első gondolatom az: félni az Istentől annyi, mint reszketni, rettegni tőle. Ahogy a zsidó népet is rettegés töltötte el, amikor leszállt az Úr a Sínai-hegyre tűzben, mennydörgésben, villámlásban, az egész nép szeme láttára, hogy törvényt adjon számukra. A nép reszketni kezdett és ezt mondta Mózesnek: „*Te beszélj velünk, és mi hallgatunk rád, de Isten ne beszéljen velünk, mert akkor meghalunk!*” Mire Mózes így nyugtatta őket: „*Ne féljete, mert azért jött Isten, hogy próbára tegyen benneteket, és hogy őt féljétek mindig, és ne vétközétek!*” (2Móz 20,19-20) A nép retteg az Istentől, Mózes azonban azt mondja: Ne féljetek Tőle, de mindig Őt féljétek! Azért adta a törvényt, hogy ne vétközétek. Hogy ne az Istentől féljete, hanem a bűntől, amely megöl titeket. Isten próbára tesz benneteket, de ha az Úrral jártok, megáld és megtart titeket.

A nép mégis „*távolabbra állt*”. Miért? Azért, mert az Istentől való rettegése valójában a törvényadó Isten büntetésétől való félelem volt. Úgy gondolkodtak: Isten megöl bennünket, ha nem engedelmességek a törvénynek. Ha emlékeznek a testvérek az idei május-júniusi számunkban megjelent „*Miért kell a bűnösnek meghalnia?*” című írásra, abban az Istenhez való viszonyulás, a Vele való kapcsolat három szintjét különböztette meg a szerző. Az első és legalacsonyabb szintre ezt a gondolkodást helyezte. Az Istentől, az Ő büntetésétől való félelmet. A nép azonban inkább Istentől akart szabadulni, Tőle „*távolabb*” kerülni, mintsem a bűneit elhagyni. Mi is megszenteljük magunkat, mielőtt megállnánk „*a hegy lábánál*” Isten előtt (mielőtt templomba mennénk), felvesszük tiszta felsőruhánkat, előre törünk, hogy lássuk az Urat, de vajon követjük-e Jézust igazán, „*az igazság iránti engedmességgel*”? Komolyan vesszük-e igéjét: »*magatok is szentek legyetek egész magatartásotokban, úgy, amint meg van írva: „Szentek legyetek, mert én szent vagyok.”*« (1Pt 1,15). „*Aki féli az Urat, gyűlöli a rosszat.*” (Péld 8,13) Vagy inkább a bűnt választjuk? „*A bűnös ember szíve mélyén ott suttog a bűn. Nem számít neki az istenfélelem*” (Zsolt 36,2).

Mit is jelent hát az Úr félelme, az **istenfélelem**? Azt jelenti, hogy csodáalom fenségét, hódolok szentsége, mindenható hatalma előtt, Ő a legnagyobb tekintély az életben. Tisztelem Benne a Teremtőt, a menny és a

föld Urát; szeretem Őt azért, mert van; becsülöm és szeretem Őt a Krisztusban aláhajló szeretetért, mert az emberért emberré lett, engesztelő áldozat a világ bűnéért, teljességgel legyőzve a bűnt; hogy az én bűnöm miatt – mely elválasztott Tőle –, helyettem és érettem elszenvedte bűnöm átkát, mégis megbocsátott, elengedte adósságomat és megbékített magával; gondoskodik rólam, áldásaiban részesít nap mint nap; én pedig Rá figyelek, az Ő akaratát keresem, hiszek és engedelmességek a szavának; Igéje szerint, az Ő vezetése alatt élek, szolgállok, és bízom az ígéretei teljesítésében. Ez a félelem inkább szent áhítat és tiszteletteljes hála, mint félelem. A tökéletlen ember meghajlása, még inkább leborulása a tökéletesség, a Tökéletes előtt. Olyan ember az istenfélő ember, mint Mózes, akiről úgy szól a zsidókhöz írott levél, „*mint aki látja a láthatatlant*” (Zsid 11,27) – azaz élő hitben járó ember.

De lehet-e valakit csodálni, tisztelni, szeretni és bízni benne, ha ugyanakkor félek tőle? Hiszen a félelem falakat emel, amely elválaszt, nem pedig összeköt. Olyan, mint a betegség: fájdalmas, belülről rág, elorsvaszt, lebént. Sőt, a félelem valóban megbetegíti az embert, a testet és a lelket egyaránt. Ahogy a betegség ágyhoz köti az embert, úgy köti meg a félelem is, amittől szabadulni akar. Aki fél, az szabadulni szeretne attól, amittől fél. A félelem bizalmatlanságot szül, vagy éppen fordítva, a bizalmatlanság szüli a félelmet, ezért elválaszt Istentől. Távol tart Tőle. Ezért állt távolabb Mózes népe is.

Mózes őszinte istenfélelme azonban a feltétlen bizalmon alapult, ami összekötötte őt az Úrral. Igék sora igazolja meggyőzően, hogy az **istenfélelem** egy olyan **kapocs az Isten és az ember között**, amely lehetővé teszi az ember számára, hogy az Isten iránti tisztelet és bizalom alapján – bűnbánattal belépve a Vele való közösségbe –, Isten irgalmában és áldásaiban részesülhessen, mert „*az Úr szeretete mindörökké az istenfélőkkel van*” (Zsolt 103,17), „*angyala őrt áll az istenfélők mellett, és megmenti őket*” (Zsolt 34,8). „*Ezért annyira bízom benne, hogy nem kételkedem: minden testi-lelki szükségemre gondot visel, s még azt a rosszat is javamra fordítja, amit ebben a siralomvölgyben reám küld*” – mondja refor-

mátus hitvallásunk, a Heidelbergi Káté.

Akkor miért mondja Jézus mégis azt, hogy az Úrtól féljete? [Lukács evangéliumában még hangsúlyosabban: „*Bizony, mondom néktek: Tőle féljete.*” (Lk 12,5b)] A félelem azt diktálná, tartanom kell Istentől, mert árthat nekem. Ilyen félelemre intené Jézus a tanítványait? Szó sincs róla! Isten sohasem ártana az embernek! Itt az emberek és az Isten hatalma közötti világos különbségtételről van szó. Jézus a félelem nélküli tanítványi létre buzdítja az Őt követőket, hogy félelem nélkül vallják meg a Krisztust, félelem nélkül hirdessék az evangéliumot, mert az emberi hatalom legfeljebb a testet ölheti meg, attól nincs mit tartaniuk, az örök élet Urának azonban van hatalma dönteni a hit nélküli élet felől. A hit Isten ajándéka, amit elfogadva Isten megszabadít minket bűnös természetinktől, és alárendel minket az Ő akaratának. A sorunk feletti hatalma, megváltásunk csodálatos műve különleges tiszteletet kell hogy ébresszen bennünk, olyan szeretetteljes félelmet, megbecsülést, amit a gyermek érez az apja iránt, aki felelősséggel munkálkodik életén, táplálja, tanítja és gondoskodik a jövőjéről.

Mert nem a szolgaság lelkét kaptuk ismét a félelemre, hanem a fiúság lelkét, aki által kiáltjuk: „*Abbá, Atya!*” (Rm 8,15) Ez a félelem tehát nem a szolga rettegése urától, hanem Isten gyermekének minden mértéket meghaladó tisztelete az iránt, Aki kezében tartja az életét. Erre utalnak Jézusnak rögtön ez után az ige után következő szavai a félfilleges verebekről: „*Ne féljete tehát: ti sok verébnél értékesebbek vagytok.*” (Mt 10,31) Itt tehát ugyanarról a „*félelemmel*” áthatott, szeretetteljes kapcsolatról van szó, melyben Isten gyermeke nem fél az Urától, mert tudja, hogy még a haja „*szálai is mind számon vannak tartva*”, ezért minden bizalmát abba az Úrba veti, Aki magához vonzza, szereti őt és gondoskodik róla. „*Féljete az Urat, ti szentjei, mert nem szűkölködnek az istenfélők.*” (Zsolt 34,10)

A félelem „megoldása” tehát magában az istenfélelemben van. Csak Istennel lehetséges NEM FÉLNI, mert Ő szabadít meg a félelemtől. Ő azt mondja: „Ne félj!” (Ez az egyik legtöbbször előforduló kifejezés a Bibliában.) Ha félem is az Istent, mert abszolút hatalommal bír a teljes életem, a létezésem felett, Ő mondja, hogy ne féljek. És én hiszek Neki! Az Istenben való hitem űzi el a félelmeimet. Hívó emberként is ismerem a félelmet, mégis – bízom az Istenben, vagyis: félem az Urat.

Ha félek is valakitől, leginkább saját magamtól. Attól félek, nehogy megbántsam Istent. Nehogy letérjek az Ő követése útjáról. Nehogy szem elől tévésszem. Nehogy a világ gondja megfojtsa bennem az Igét. Nehogy elfelejtsem, hogy olyan Uram van, aki féltőn szerető Isten: előbbre való, első akar lenni az életem minden területén, de hűséget ad hűségért cserébe. Szövetségébe fogad, és félt engem a veszélyektől, amelyek a világban érhetnek, ha kilépek ebből a szövetségből. Ezért Ő maga adja az istenfélelmet a szívembe. Félem az Urat, és szeretetközösségben élek Vele. Tudom, hogy tőle függök mindenben, és meggyőződéssel vallom, hogy amit Ő mond nekem, vagy tesz velem, minden a javamra szolgál.

„Isten nagysága félelmet támaszt bennünk, de jósága arra bátorít, hogy ne féljünk Tőle. A félelem és a félelem nélkülség – a hit paradoxonja.” – írja A. W. Tozer „A Szent ismerete” című könyvében, azonban hozzát teszi: „De Isten igazsága örökre a bűnösre szakad a maga végtelen súlyosságával. Az a kódos és képzeletbeli remény, hogy Isten túl kedves ahhoz, hogy megbüntesse az istentelenekeket, halálos mákonyvá válik milliók lelkiismeretének. Elhallgattatja félelmeiket, és megengedi, hogy a gonoszság minden kellemes formáját gyakorolják, miközben a halál mindennap közelebb és közelebb kerül hozzájuk, és a megtérésre hívó parancsot figyelmen kívül hagyják.”

A magát így áltató ember voltaképpen tehát kizárja Isten kegyelmét, amely Istennek az emberi adósság és érdemtelenység felé fordított jósága, amit a bűnös ember bűnbánatával, erkölcsi helyreállításával maga Isten munkál és ajándékozik az embernek.

Istenfélelemre az juthat el, aki találkozott az Istennel úgy, hogy meglátva és megtapasztalva a leghatalmasabb, legfenségesebb hatalmat, Aki abszolút Úr a mindenség és az én életem felett is, akkor ez az „én”, akiről azt hittem, hogy „valaki”, lelepleződik saját magam előtt, összetörik, és belátja kicsiségét, hogy annak az abszolút Úrnak az irgalmára szorul, Aki nélkül létezni sem tudna. Ezt nevezzük megtérésnek, mely csak a bűnbánaton keresztül vezethet el Istenhez. Hiszen le kell szállnunk a trónról, és bocsánatot kérve át kell engednünk Annak, Akit jogosan megillet.

Kinek kell hát félnie az Istentől? Azok féljenek Tőle, akik nem félnek az Urat! Lássák meg, milyen „nagy az ő hatalma és ítélő ereje” (Jób 37:22)! Mi pedig, istenfélők, féljük az Urat, és lássuk meg, „milyen mérhetetlenül nagy az ő hatalma rajtunk, hívőkön” (Ef 1,19)!

Puskás Attila

MI RENDÍT MEG?

Ha semmi, az baj. Nem célunk az érzéketlenség, az apátia. (A buddhizmusban a nirvána a gyakorlatban ide vezet.) Ha Isten szavára meg tudunk rendülni, már jó úton járunk. Ha viszont a gyerekeinket nem érdekli, amikor komolyan figyelmeztetjük őket, az baj.

Az érzelmeiket is Istentől kaptuk, de mint minden mibennünk, a bűn uralma miatt, ez a terület is elromlott. A bűn szétdobálta az érzelmeiket (melyeknek jelző, megerősítő funkciója kellene legyen), így gyakran nincsenek a helyükön. A bűneset óta az érzelmeik a test vágyait közvetítik (kívánságok) Isten érzelmei helyett. A megromlott érzelmeik vezető szerepet követelnek, nem engednek értelmi kontrollt maguk fölött, és így leuralnak, tönkretesznek (szenvedélyek, függőségek, engesztelhetetlenség...). Ha viszont átadjuk a kormányzópalcát önmagunk fölött az Úrnak, akkor az érzelmeink is meggyógyulnak.

Isten érzelmei romlatlanok. Nagyon izgalmas kikutatni, milyenek ezek. Ő a szeretet. Minden földi ember érzi, hogy ez valami jó dolog, vágyunk rá, és isteneinkben megismerjük úgy, ahogyan mi ismerjük – önző módon. Ez azonban nem azonos az Isten szeretetével. Abból is látszik ez, hogy azonnal kérdőre vonjuk, ha valami nekünk nem tetsző dolog történik: „Hogyan engedheti ezt meg a szerető Isten, ha van!” (És rögtön úgy döntünk, hogy számunkra inkább nincs, és maradunk annál a bálványistennél, akinek mi írjuk elő, milyen a szeretet.) Az igaz Isten szeretetében benne van a bűnyűlölet is.

Zsolt 45,8: „Szereted az igazságot, gyűlölöd a gonoszságot, azért kent fel Isten, a te Istened öröm olajával társaid fölét.” Ezt olvassuk Jézus Krisztusról. Isten egyértelműen szétválasztja a jót a rossztól, és az őszívetségű időben akire vagy amire az Úr ítéletet mondott, azt ki kellett irtani. Vajon ha akkor éltünk volna, hányan engedelmessé nének Istennek, megértve az Ő érzelmeit? Isten nem változott, ma is ítélete van a bűnön, csak a bűnösért hosszútűrő. Olvasunk Istennek a bűn miatti felgerjedt vagy búsult haragjáról. Olvasunk szomorúságáról, gyászáról, sőt megrendüléséről is. Lázár sírjánál mélyen megindult, megrendült és sírt. A mi életünkben is előfordulhatnak hasonló helyzetek. Látjuk a bűn pusztítását, megrendülünk és sírunk.

Hol van még helye a megrendülésnek? Helye van az irgalomban! Mint az irgalmas samaritánus, akit mások helyzete rendített meg és készített cselekvésre. Isten tesz érzékennyé mások problémái iránt, Ő munkálja ki, hogy meg tudjunk rendülni és cselekedni. Ez a megrendülés nem vált át depresszióba, tehetetlenségbe.

A legfontosabb kérdés (és legnehezebb próbatétel) az, megrendülünk-e, és hogyan, ha mi kerülünk támadás alá? Érkeznek a

Sátán nyilai, és mire előrincigáljuk a hit pajzsát, és a fegyverzet többi részét, néhány már el is talált. Kit nem rendít meg a személyes veszteség, testi-lelki bajok, katasztrófák. Pilinszky János költőnk mondta, hogy ő nem ért egyet a pszichológusok módszerével, akik mindent problémaként kezelnek, és megoldásokat kínálnak. Szerinte az életben katasztrófák (is) vannak, és irgalomra van szükségünk.

Igen, ha Isten irgalmasságára tekintünk, ami Jézus Krisztusban jelent meg, akkor megkapjuk az Ő békességét, hiszen megígérte! Jn 14,27: „Békességet hagyok néktek; az én békességemet adom néktek: nem úgy adom én néktek, a mint a világ adja. Ne nyugtalanokdjék a ti szívetek, se ne féljen!”

Carl Eichhorn áhitatos könyvében ezt olvassuk: „Amikor a kegyelem teljességében állsz, könnyen túleszed magad a nehézségeken és akadályokon. Ha szegény vagy a kegyelem dolgában, akkor a kicsiségekbe is belebotlasz, de ha olyan a békességed, mint a folyóvíz, nem könnyű megzavarni azt. Kicsi pataokban minden kő akadály, amit beledobnak és felzavarja a vizet, de a nagy folyam zavartalanul, fenségesen hömpölyög tovább, bármilyen nagy követ dobunk is hullámaiba. Aki gazdag Krisztusban, nem háborodik fel, ha hátrány éri valamiben.”

Mivel lehet tehát kibillenteni minket a békességünkől? Ez a lelki élet fokmérője!

A komoly támadás minden hitűsünket megrendítette, de nem maradtak ebben az állapotban, mert Istenhez vitték bajaikat, az Ő szemével látták rá a helyzetükre és megvizsgálták. Mi ugyanúgy a Jézussal járásban tanulunk meg a problémák fölött járnunk. Erőt a királyi trónnál kapunk. Jób, miután mindenét elvesztette, gyászolt, majd felnézett Istenre, és így tudta kimondani: „Az Úr adta, az Úr vette el, legyen áldott az Úr neve.” Dávidot (aki felkent király volt) Saul halálra kerestette. Számptalan nyereségvágyó ember az árulóává lett, mégsem lehetett őt megfélemlíteni, hogy feladja a harcot, és magát sajnálja. Neki ígérete volt az Úrtól a királyságra! Az 52. Zsoltárban miután elpanaszolta Istenének ellensége gonoszságát, így szól: (10. vers) „De én olyan vagyok, mint a viruló olajfa, Isten házában lehetek, bízom Isten szeretetében most és mindenkori.”

Mi nem gyakran kerülünk ilyen nehéz helyzetbe, de amiben vagyunk, van hitünk túllátni a problémán? Hit, hogy tényleg minden a javunkra válik, hogy Isten akkor is munkálkodik, ha mi nem látjuk. Mondjuk hát: nem félek, ember nem árthat nekem, és ha Isten velem, kicsoda ellenem?

Legyen olyan a békességünk, mint folyó, hiszen nekünk is ígéretünk van az Igaztól, az Ő királyságába való bemenetelre!

Haranginé Csuta Anna

A gimnáziumi latintanulásunkhoz volt egy jó segédanyagunk, az úgynevezett „Acél-puska”. Ez a gimnáziumi latin tananyag szövegeinek a fordítását adta, mégpedig olyan ügyes megoldásban, hogy a bal oldalon a szöveg „szó szerinti fordítását”, a jobb oldalon pedig „magyaros fordítását” nyújtotta. Ezzel rávezette a tanulókat arra, hogy nem az a szöveghű fordítás, ha csupán a latin szavakat magyar szavakkal helyettesítjük, mert a latin nyelvtant is helyettesíteni kell magyar nyelvtannal. Milyen jó lenne, ha a ma angolból fordítóknak is lenne ilyen „Acél-puskájuk”, amely figyelmezteti őket arra, hogy a fordítás azzal nincs befejezve, hogy az angol szavakat magyar szavakkal helyettesítjük – ha ugyan helyettesítjük –, az angol nyelvtant pedig elfelejtjük magyar nyelvtanra lefordítani. Ebből jönnek ki ilyen borzalmas, nyelvromboló szövegek, angol könyvek, hírforrások lefordításakor: „A bizottság felügyelte a piacokat” (az angol control ige tárgyias vonzatának az átvétele), vagy: „Az a két embercsempész, akiket a rendőrök elfogtak...” (az angol többes számú vonzat átvétele) stb. Ennek oka, hogy ma már intenzíven tanítják Magyarországon az angol nyelvtant, a magyar nyelvtan tanításáról pedig megfeledkeztek.

A fordításnak tehát vannak buktatói, mégpedig bőségesen. A legegyszerűbb és sajnos mostanában nálunk a leggyakoribb buktató az, ha a fordító gyengén ismeri annak a nyelvnek a nyelvtanát, amelyre fordít. Ez azonban csak a jéghegy csúcsa. Ezenkívül még nagyon sok buktatóval találja magát szemben a fordító, amivel nem tud mit kezdeni, és végül telibe találja a legrosszabb megoldást.

Nézzünk néhány példát! Amikor fordítóirodán dolgoztam, gyakran szembesültem félresikerült megoldásokkal. Az egyik fiatal orosz fordítónk akkor jött zavarba, amikor az orosz helyesírásban eltörölték a keményítőjelet állandó használatát. Addig minden orosz szó végére ki kellett tenni vagy egy lágyítójelet, vagy egy keményítőjelet annak jelzésére, hogy a szóvégi mássalhangzót lágyan vagy keményen kell-e ki-ejteni. Aztán rájöttek, hogy mivel a legtöbb orosz szöveget keményen ejtik, felesleges azt külön jelezni, és a keményítőjelet csak kivételes esetekre hagyták meg. Emiatt a cirill betűs írógépek billentyűzetét is megváltoztatták. Van két orosz szó, amelyik csak a lágy vagy kemény kiejtésben különbözik egymástól, a régi helyesírásához szokott kollégánkat ez zavarta meg. Veszélyes hulladék tárolására alkalmas hordók gyártási folyamatát fordította. Arra is vigyázni kellett, hogyan állítják fel a hordókat, melyik vége legyen a feke és melyik a teteje. Ezért az alsó felét, amelyre ráállítják, pirosra kellett festeni, hogy rögtön feltűnjön, ha véletlenül fordítva állították fel. Fordító kollégánkat megzavarta az új helyesírás, és bármennyire csodálkozott ő maga is rajta,

ekképpen fordította az utolsó mondatot: „Amikor mindezzel elkészültek, az élmunkások fenekét pirosra kell festeni.”

Nem ennyire megmosolyogtató, inkább kellemetlen buktató volt, amivel érettségi elnökként találkoztam. Volt egy szó a régebbi orosz nyelvben, amely összejövellt, találkoztó, tanácskozási, kongresszust jelentett. A mai orosz gazdasági nyelvben ennek a jelentése a tőzsdére szűkült le, ma már a szótárak is csak ezt adják. Úgy látszik, a vizsgaszöveg szerkesztője ezt nem tudta, és egy ifjúsági konferen-

A FORDÍTÁS KULISSZATITKAI

ciáról szóló vizsgaszövegben ezt a szót alkalmazta. Talán nem is kell mondanom, hogy az érettségiző diákokat mennyire megzavarta, amikor a mai jelentés szerint „ifjúsági tőzsdéről” szóló szöveggel találkoztak a vizsgafeladatukban.

Olyan buktatóval is találkozhatnak a fordítók, hogy valamelyik szónak félnek a szó szerinti jelentését beírni, például a bibliafordítás szövegébe, annak tartalma miatt. Sámuel II. könyve 25. részének 22. versében a régi fordítás szerint például ezt a szöveget olvassuk: „...reggelre semmit sem hagyok meg mindabból, ami az övé, még egy kutyát sem.” Ezt Dávid mondja, amikor bujdosása idején ételmet kér egy gazdától emberei számára, és az megtagadja. Elgondolkodtató, hogy miért haragudott Dávid éppen a kutyákra. Még furcsább, hogy az eredeti héber szövegben a kutya (káláb – kaf-láme-déth) szónak nyoma sincs. Helyette viszont az áll, hogy Dávid haragjában egyetlen „falravizelőt” sem akar életben hagyni. Úgy látszik, Károli – ő fordította először „eb” szóval – ezt a szót nem tartotta alkalmasnak arra, hogy templomban elhangozzék, ezért helyettesítette olyan szóval, amire ez a cselekedet ráillik, és az ő nyomán jelent meg még az 1990-es bibliafordításunkban is ez a szó. Ez elfogadható, valóban meg kell válogatnunk, hogy milyen szavak szólnak el a szószékről, az a bizonyos szokás viszont, amiről itt szó van, nemcsak házi kedvenceinkre jellemző, hanem a férfiakra is, különösen Dávid idejében, amikor még éppúgy nem voltak a városokban utcai illemhelyek, mint ahogy mostanra már Budapestről is eltűntették azokat. A tény az, hogy Dávid bosszúból nem a kutyákat, hanem a férfiakat fenyegette kiirtással, ha nem kap ételmet, mint

ahogy az a 2014-ben megjelent bibliafordításunkban már olvasható is. A tanulság viszont az, hogy az ilyen értelmi szókiegészítésekkel nagyon vigyázni kell, és ezeket tanácsos mindenképpen elkerülni.

Ez különben is általános szabály a fordításnál, hogy csak azt szabad beírni a fordításba, ami az eredeti szövegben található, ha magyarázat szükséges, azt nem szabad a fordításba beépíteni, legfeljebb lapalji jegyzetben kell közölni. Hogy erre mennyire vigyázni kell, azt mutatja jelenlegi bibliafordításunkban a nagypénteki események időrendje. A fordítók feltételezték – nem lehet tudni, minek alapján –, hogy a négy evangélista zsidó időszámítás szerint közölte az időpontokat, és az ott megadott időpontokat mai időszámítás szerint „fordították”, de akkor az már nem fordítás, hanem véleménynyilvánítás! Így érdekes dolgok derülnek ki. Ha a négy evangéliumot egybevetve tanulmányozzuk, rájövünk, hogy reggel 9 órakor keresztre feszítették Jézust (Mk. 16:25.), aztán 12 órától 3 óráig sötétség lett a földön, a nap elhomályosodott (Mt. 25:45,46.; Mk. 15:33.; Lk. 23:44.). Elég furcsa napfogyatkozás, három perc helyett három óra hosszát! Mindezek után pedig, miután Jézus 9 óra óta már a kereszten volt, déltájban Pilátus beült a bírói székbe (Jn. 19:43,44.). Jobb későn, mint soha! „Mivel péntek volt, a zsidók nem akarták, hogy a testek szombatban a kereszten maradjanak, az a szombat ugyanis nagy nap volt. Arra kérték tehát Pilátust, hogy törjék el a lábszárcsontjukat, és vegyék le őket. (...) Amikor pedig Jézushoz értek, mivel látták, hogy már halott, az ő lábszárcsontját nem törték el” (Jn. 19:31-33.). Ha Jézus délután 3-kor már halott lett volna, amikor a nap még hét ágra tűzött, mi értelme lett volna ennek a kapkodásnak? Este 9-kor viszont már annál inkább. Sajnos a magyarázó fordításból ilyen képtelenségek jöhetnek ki, ezért szigorúan csak azt szabad fordítani, ami az eredeti szövegben van.

Ha elfogadjuk, hogy János a zsidó időszámítást használta, mert zsidó volt, és

János evangélista

zsidóknak írt, a három szinoptikus (Máté, Márk, Lukács) pedig a római időszámítást, amely megegyezik a mi mai időszámításunkkal, mert pogányoknak és már nagyrészt görögül beszélő zsidóknak írt – Lukács nem is ismerhette a zsidó óraszámítást, hiszen görög volt, és soha nem járt Izrael földjén –, akkor minden szépen a helyére kerül: Reggel 6-kor vezették át Jézust Annástól Kajafáshoz, ekkor kukorékol másodszer a kakas, a dél előtt eltelt Jézus ide-oda hurcolásával, Pilátus mentési kísérleteivel, majd a tehetetlen helytartó déltájban megadta magát a zsidóknak, és elítélte Jézust. A római katonák egy ideig még elszórakoztak vele, majd felhajtották a kivégződombra, és délután 3 órakor keresztre feszítették. 6 órakor teljes holdfogyatkozás állt be, amely három óra hosszat tartott, és Jézus 9 óra tájban meghalt. Ekkor kezdtek szaladgálni, hogy gyorsan le kell venni a halottakat a keresztről, mert Mózes törvénye szerint éjszakára nem maradhat holttest felakasztva. Csak ehhez a görög szövegben álló számokat kellett volna magyarra fordítani. A fordítónak tehát nem szabad magyarázni, hanem egyszerűen és kizárólag fordítania kell.

Hogy ez alól néha mégis lehet kivétel – ami állítólag erősíti a szabályt –, azt az én egyik esetem mutatja. A Belügyminisztérium megrendelése alapján egy amerikai – a betörések módszertanával kapcsolatos – szakkönyvet fordítottam. Minden ment annak rendje és módja szerint, csak az utolsó mondaton akadtam fenn: „Ha pedig még így sem sikerül kinyitni, akkor jön Jimmy bácsi.” Ki lehet az a „Jimmy bácsi”? – töprengtem magamban. Ehhez tudni kell, hogy az amerikaiak szeretnek saját üzemi szakszargonukban írni, minden cég a maga egyéni tolvajnyelve szerint. Az európai fordító aztán találja ki, hogy miről lehet szó! Én is sokáig törtem rajta a fejemet. Végül megmutattam a szöveget a lakatos fiamnak, aki megfejtette a rejtélyt: „Papa! Hát világos. Ha sehogy sem tudják kinyitni a zárat, akkor hoznak egy pájszert (feszítővasat), és felfeszítik az ajtót.” Ki gondolta volna, hogy a Jimmy bácsit pájszernak kell fordítani? Pedig itt – kivételesen! – annak kellett fordítani, mert különben a magyar rendőrök és „betörő szakik” ki nem találták volna, hogy ki lehet az a Jimmy bácsi.

Szentgyörgyi Albert

Vannak veszélyesebb buktatók is, ha például valaki nem az eredetiből, hanem fordításból fordít tovább. Ez szintén nagyon veszélyes, és mindenképpen kerülendő, ha az eredeti szöveg megszerezhető. A KGST-korszakban az orosz volt „a szent nyelv”, mindent csak oroszból volt szabad fordítani. Egyszer például le kellett fordítanunk egy kohászati szöveget lengyelből magyarra, de ez tilos volt. Először lengyelből oroszra kellett fordítani, majd oroszról magyarra. Csakhogy ezt nem tudtuk megoldani, illetve olyan sületlenségek jöttek ki belőle, amit egyetlen

magyar kohász sem értett volna meg. Végül kénytelenek voltunk a lengyel fordító kolléga segítségét kérni, és így végül mégiscsak „illegálisan” közvetlenül lengyelből fordítottuk magyarra a szöveget, annak érdekében, hogy egyáltalában használni lehessen a fordítást.

Sajnos a bibliafordítók is találkozhatnak egy ilyen buktatóval. A héber nyelv a babiloni fogság után már holt nyelv volt, a zsidók teljesen átvették a hódító arámok nyelvét. Ezért szükségesnek tartották az akkor már a Római Birodalom nagy részén beszélt görög nyelvre lefordítani az ószövetségi könyveket. Ez meg is történt, sajnos elég pontatlanul. Ez a görög fordítás az úgynevezett Septuaginta (röviden LXX), és minden további fordítás ebből történt, nem a már holt héber nyelvből. Ami hiba pedig ebbe belecsúszott, az görögül tovább a mai napig. Így jött létre például olyan képtelenség, hogy az Egyiptomból menekülő zsidók a „Vörös-tengeren” keltek át. A LXX fordítói nyilván nem tudták, hogy a „Vörös-tenger” név a zsidók kivonulása idején még nem létezett. Akkor Sás-tenger (jam-szuf) volt a neve. Később kapta a „vörös” nevet arról, hogy amikor a partjait egyes helyeken szegélyező vörös színű sziklák a vízre tükröződnek, a víz vörös színben játszik. A LXX fordítói tehát saját koruk elnevezését vetítették vissza egy korábbi időszakra, ahelyett, hogy a héber szövegben szereplő nevet (jam-szuf) fordították volna le. Így botlottak bele ebbe a fordítási buktatóba.

Egyszer én is majdnem így jártam, amikor Szentgyörgyi Albert iránti tiszteletből, zoltárfordítása megjelenésének jubileumára lefordítottam mai magyar nyelvre a genfi zoltárokat. Az volt a szerencsém, hogy én visszamentem a legősibb forráshoz, a zoltárok bibliai héber szövegéhez, nem a genfi énekek francia szövegét fordítottam, ami bizony már fordítások fordítása – héberből görögre, görögül latinra, latinból franciára, franciául versbe szedve –, Szentgyörgyi pedig ennek még egy további német fordításából dolgozott. Amikor a Biblia héber szövegében kerestem Mózes imája már református himnuszú magasztosult magyar énekszövegének az első sorát, legnagyobb csodálkozásomra rájöttem, hogy az a mondat nincs benne az eredeti héber szö-

vegben. Hogy lett mégis lefordítva? A fordítások fordításainak a fordításaiából, ami a fordítás szabályai szerint szintén tilos, amennyiben van eredeti szöveg. Ez a szép zoltár a Bibliában – magyar fordításban – így kezdődik: „Uram! Te voltál hajlékunk nemzedékről nemzedékre.” Ezért a 90. zoltár az én fordításomban így kezdődik: „Urunk! Nekünk biztos hajlékunk voltál, / Megóvtál nemzedékről nemzedékre. / Mielőtt hegy nőtt fel a sík vidékre, / Te már a világ felett uralkodtál. / Hatalmad kiterjesztetted a földre, / Te úr vagy és úr leszel örökre.”

Még valami, ami szintén fontos! A fordítás amellett, hogy műhelymunka, nagyrészt tudományos munka, sőt kívánatos, hogy nem elhanyagolható módon művészi tevékenység is legyen, ami azt jelenti, hogy a pontosság

mellett jó, ha a szép stílusra is törekszik a fordító. A minisztériumi fordítóirodán a mi szobánkban – inkább csak szobácskánkban – nyolcan dolgoztunk úgy, hogy három fordító hangosan diktált a gépirónőjének. Gondolom, világos, hogy itt művészi tevékenységről szó sem lehetett. Az ember, miközben szép mondatokat kellett volna fogalmazni, állandóan hallotta a kollégái szövegét, amiből néha szörnyűségek láttak napvilágot. Egyszer megjelent a főnököm az egyik fordítástomat lobogtatva a kezében: „Biztos vagy benne, hogy normális voltál, amikor ezt a szöveget fordítottad?” Amint rápillantottam, már a címtől magam is elszörnyülködtem. Két kolléga kétfelől jövő szövegét akaratlanul is hallva, ezt a címet sikerült produkálnom: „Az elektromos hevítőkemencék abortusza”. Hát persze, Gárdonyi Géza még a szobája ablakait is befalaztatta, ahol a regényeit írta, nekem pedig az egyik kollégám egy orvosi, a másik egy kohászati szöveget diktált mellettem.

Lehetne még nagyon hosszan folytatni a fordítók munkáját nehezítő buktatókat. Huszonöt éven át dolgoztam hivatásos fordítóként, gyűjtöttem elég sok tapasztalatot, amikor pedig a minisztérium megbízott, hogy írjam össze a fordítással kapcsolatos szabályokat, az egy hatszáz oldalas könyvet tett ki. Nem is olyan egyszerű tehát a fordítási tevékenység, rengeteg buktató nehezíti a fordítók munkáját. Most ebből csak ízelítőt kívántam adni azért, hogy mindezek tudatában becsüljük meg a fordítók nehéz munkáját, és imádságos szeretettel gondoljunk azokra, akik az Isten üzenetét tartalmazó könyveknek, a Bibliának a fordításán munkálkodnak.

Soós László lelkipásztor

SOÓS LÁSZLÓ FELHŐS NAPOK The Rainy Day

Hűvös van, és a nap már oly sápadt,
Esik, és a szél sohasem fárad.
Még kúszik a száraz szár a falra,
S hull a levél minden fuvallatra.
És hűvös van, s a nap már oly sápadt.

Hűvös van, s az én napom is sápad,
Esik, és a szél sohasem fárad.
A múltat még őrzi szívem mélyen,
De az ifjúság már elmúlt régen.
És hűvös van, s a nap már oly sápadt

Úzd el, szomorú szívem, a ködöt!
Ragyog még a nap a felhők mögött.
Mindnyájunknak ez a közös sorsa,
Mindenkinek felhős néhány napja,
És borongós, szomorú és sápadt.

ESTHARANGOK The Evening Bells

Estharangok, estharangok,
Menyi dalt zeng el szavatok!
Elmond régi, szép mesétek.
Volt, mikor nekem meséltek!

Boldog órák! Elmúltatok,
És sok szív, mely akkor víg volt,
Most a símak mélyén lakoz,
S nem hall többé, estharangok!

Így lesz ez, ha majd elmegyek.
Estharangok, tovább csengtek!
Más dalnok jár más völgyeket,
És zengi az énekteket.

BÓDÁS JÁNOS A BIBLIÁM

Van úgy, hogy rámnehezül minden bűnöm
s úgy érzem, borzad, aki rám tekint,
el kellene a földről menekülnöm,
de sehol egy biztató fény nem int,
s bárkihez mennék, követ vetne rám...

s asztalomon, mint sokszor, most megint
ragyogni kezd, mint a nap, a Bibliám.

Teológiai (irodalmi) kiindulás: REFORMÁTUS PRESBITERI FÜZETEK II. (6). A református kegyesség alapjai című fejezete; 6. Sáfárság című alfejezte. (Összeállította: dr. Szabó Károly gyermekorvos, a szolnoki gyülekezet missziói gondnoka.)

Úgy érzetem a készülés során és úgy érzem most is, hogy a fejezetet összeállító presbiter testvérünknek a sáfárságról vallott gondolataihoz, nincs mit hozzátenni, mert hiszem, hogy igaz szavak, Isten által ihletett szavak. Ezért szerintem akkor cselekszem a legigazabban, ha összegyűjtve továbbadom a testvéreknek azokat a sorait, amelyek a bibliaóra való készüléskor a leginkább megérintettek, és amelyeket mindannyiunkhoz szóló üzenetnek tartok.

Következzenek tehát dr. Szabó Károly szolnoki missziói gondnok testvérünk a sáfárságról írott szavai:

„Amilyen lelki ajándékot kaptatok, úgy szolgáljatok azzal egymásnak, mint Isten sokféle kegyelmének jó sáfárai: ha valaki prédikál, úgy mondja szavait, mint Isten ígét, ha valaki szolgál, úgy szolgáljon, mint aki azt Istentől kapott erővel végzi, hogy mindenkor Isten dicsőíttessék Jézus Krisztus által, akié a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké. Ámen” (1Péter 4,10–11)

„Jézus az Úr” – ez minden keresztyén hitvallás közül a legrövidebb, legegyszerűbb és legősibb. Ez az állítás egyben személyes tanítványi elkötelezettséget is kifejez.

Az „Úr” szó a görög nyelvben a „küriosz”, amit olyan emberekre használtak, akik rabszolgák és más vagyontárgyak birtokosai voltak, azaz rendelkezési joguk volt ezek felett. Ebben az értelemben kezd Pál, Péter és Jakab a leveleit azzal, hogy magukról kijelentik: „Jézus Krisztus szolgálója”. Tudták, hogy Jézus, saját élete árán vette meg őket, és ezért ők Jézushoz tartoznak, Krisztus szabadon rendelkezhet fölöttük. A bibliai értelemben vett sáfárságról nem is

lehet ennek az egyszerű hitvallásnak az ismerete nélkül gondolkodnunk. A sáfár mindenekelőtt tanítvány, olyan felnőtt, lelki érettséget mutató hívó ember, aki az életéről hasonlóan radikális gondolatokat fogalmaz meg, mint az evangélium írói.

Radikális tanítványság

Ez legalább három területen mutatkozik meg az életünkben:

Először is az értelmünk terén. Az értelmünk személyiségünk irányító központja. Aligha mondhatjuk el magunkról, hogy valóban tanítványok vagyunk, ha az értelmünk nem tért meg, és nem állíthatjuk azt, hogy értelmileg megtértünk, amíg gondolkodásunkat nem vetettük alá Krisztus tanításának.

Mindent, amit Istenről és az emberről, életről és a halálról, a Szentírásról és a hagyományokról hiszünk, mindent Krisztustól tanulhatunk. Egyetlen olyan hatalom van, amelynek uralma alatt az értelem szabad, ez pedig az igazság hatalma, legyen az tudományos igazság, vagy bibliai. Az értelem nem szabad, amíg az emberek által tanított világi hazugságokban hiszünk.

Másodsor is erkölcsi téren. A világunk erkölcsi színvonala egyre lejjebb csúszik. Az emberek már abban sem biztosak, hogy egyáltalán vannak-e még erkölcsi értelemben abszolút igazságok. A relativizmus megferőtözte a világot, s most az egyházakat is igyekszik elbizonytalanítani.

Harmadsor hivatásunk és a társadalom terén, amelyben élünk. Érdekes, hogy egy több évtizede Isten útján járó lelkipásztor egyszer saját imaéletéről így beszélt. „Megszégyenülök, ha elgondolom, hogy milyen sokat imádkozom magamért és a családomért, és milyen keveset munkatársaimért és a szomszédaimért”.

Ez részben azt jelenti, hogy Jézus tanítványai nemcsak saját magukért, hanem másokért is felelősek: felelősséget kell, hogy vállaljanak családjukért, barátaikért, főnökeikért vagy beosztottaikért, szomszédaiért, a tágabb értelemben vett közösségért, sőt tulajdonképpen a világért. *Abraham Kuypere*, Hollandia egykori miniszterelnöke jegyezte meg ünnepi beszédében 1880-ban: „Az emberi élet egészének nincs egyetlen olyan négyzetcentiméternyi területe, amelyre Krisztus, aki mindenek fölött való, ne mondaná azt: Ez is az enyém!”

A világ a hiteles embereket keresi. A lelki nagykorúság a tökéletesség helyett hitbeli érettséget jelent, vagyis azt, hogy a hitünkkel Jézushoz kötöttük az életünket, az Isten ismerete és önismeretünk naponként növekedhet.

Isten országa

Jézus a lelki vagyonát teljes egészben a tanítványokra bízta, míg – ígérete szerint – vissza nem jön. A tanítványok minden korban Isten országa javainak vagyonkezelői lettek, és erről kell elszámlolniuk. Az a nagy értékű vagyon pedig, amit Krisztus lehozott közénk a mennyei világból, amit osztogatott közöttünk, s amit végül a tanítványaira bízott – Péterre, Jakabra, Jánosra, tőreátok, meg énréam – az Isten országa.

Isten országa a vele való életközösség: otthon, biztonság, kiszámíthatóság; komplex megoldás minden valóságos problémánkra. Mert az ember az Istennel való életközösségre van teremtve. Hát ennek az országnak a képviselőjét bízta ránk „az Atya jobbára” távozott Úr Jézus Krisztus.

Mit hagyott hátra Jézus a földön, amikor elment innen?

■ Legelőször is földi életének az emlékét, lenyomatát azoknak a szívében, akik hallgatták tanításait, látták csodáit; akik az ő szavára meggyógyultak, megmenekültek, a halálból visszatértek; akik tanúi voltak szenvedésének és feltámadása utáni megjelenéseinek. **Jézus első számú konkrét ha-**

gyatéka: az írásba foglalt evangélium.

■ Jézus ránk hagyott vagyonának másik konkrét hordozója a Lélek. Általa éljük át az Úrral való életközösségünket, és általa válik meggyőzővé a bizonyoságtételünk.

„Akiiket pedig Isten Lelke vezérel, azok Isten fiait” (Róm 8,14)

Isten országának vagyonkezelői vagyunk a gyülekezetben – mint igehirdetők és igehallgatók, mint adakozók és imádkozók, mint énekari tagok és gyermekmunkások, mint családlátogatók és bizonyoságtételevők: ki-ki a képességei és lehetőségei szerint. Isten országának vagyonkezelői vagyunk a családban és a hivatalunkban, a boltban és a buszmegállóban, a főnökeinkkel és a beosztottainkkal a tárgyalóban.

Hogyan forgathatjuk talentumainkat, hogyan láthatjuk el Isten országának képviselőit? Alapvetően

kétféleképpen: szóban és tettekben. Egykor erről kell majd számot adnunk. Nem egyszerűen arról, hogy használtuk-e az eszünket, ügyességünket, művészi tehetségünket, hanem arról, hogy mit kezdtünk az Úrtól kapott megbízással: a mennyek országának képviselőtelével.

Ezek alapján összefoglalhatjuk a sáfárság lényegét:

A sáfár az az ember, aki hisz Istenben, keresi Őt, elismeri Jézus uralmát élete felett a hét minden napjának mind a huszonnégy órájában. A sáfár tudatában van annak, hogy az Istentől kapott javak területén Isten megbízottjaként él, mint menedzser, de semmiképp nem mint tulajdonos gondolkodik, így tekint magára ebben a világban. Motivációja egy engedelmes, hűséges, szolgáló és Istent középpontba állító életmód. A sáfár elkötelezett az Istentől kapott küldetésre, hogy bizonyoságot tegyen az ő Uráról, és tanítvánnyá tegyen minden népeket.

A sáfárságról szóló gondolatok lezárásaként végezetül álljon itt a **REFORMÁTUS PRESBITERI FÜZETEK** szerkesztőjének, *Szilágyi Sándornak* a Magyar Református Presbiteri Szövetség főtákarának nekünk, presbitereknek szóló elméletetítő megjegyzése: „A sáfárságra a MRE alkotmányának (1994. évi II. törvény) 46. §-a így kezdődik: „A presbiter az egy-

házközség lelki és anyagi javainak sáfárai.”

Néhány sor erejéig írnom kell arról a beszélgetésről is, amelyet a fenti szavak indítottak bibliaórárs közösségünkben.

Nehezen tudtam megszólalni, mert őszintén bevallom, esperes úr kezdő imádsága kis időre torkomra forrasztotta a szót. Megrendítő őszinteség, bűnvallás és alázat sugárzott szavaiból.

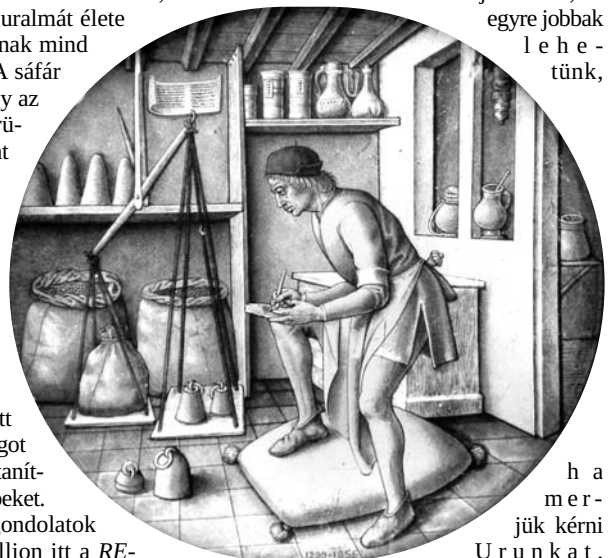
Egyetértettünk abban, hogy igaza van dr. Szabó Sándor testvérünknek, a sáfárságról csak ilyen radikálisan lehet írni, beszélni. Ezt pedig meg kell, hogy előzze az őszinte szembenézés azzal, hogy tudatában vagyunk-e sáfárságunknak, és az motivál-e minket, hogy engedelmes, hűséges, szolgálói legyünk Istennek, mutatják-e tetteink, hogy Ő áll a közepén.

Abban is igazat adtunk testvérünknek, hogy a gyülekezetben – ahogy másutt, úgy a minékben is – mindenki, aki hisz Istenben, aki engedelmes, hűséges szolgáló, az mind Isten országának örököse, tehát sáfár, függetlenül attól, hogy mi a szolgálata.

Abraham Kuypere-rel együtt mi is valljuk: **„Az emberi élet egészének nincs egyetlen olyan négyzetcentiméternyi területe, amelyre Krisztus, aki mindenek fölött való, ne mondaná azt: Ez is az enyém!”**, és dr. Szabó Sándor testvérünkkel együtt tudatában vagyunk annak, hogy sáfárként csak az Isten megbízottjaként élhetünk az Istentől kapott javakkal, azoknak nem vagyunk tulajdonosai, csak őrizői és továbbadói lehetünk, illetve azok kell, hogy legyünk.

Hosszan beszélgettünk arról, hogy Bibliánk útmutatása szerint mi jellemzi a jó és a rossz sáfárt. Megállapítottuk, hogy sáfárnak lenni nagy felelősség és egyúttal szent kötelességünk. Bár többször vagyunk rossz,

mint jó sáfárok, de egyre jobbakként, lehetünk,

h a mer-jük kérni U r u n k a t , hogy mindenkor úgy szolgálhassunk, mint akik azt Istentől kapott erővel végzzük a szolgálatunkat. Tudjuk, ha kérünk, akkor adatik is nekünk. Ezenfelül a jó sáfár az, aki bátran vállalja, hogy őt maga Isten hívta el sáfárral.

Osváth Zsolt

AHOL A SZÍV BÉKÉRE LEL

SZURDOK 2015

Szeptember 13-án immár ötödik alkalommal rendeztük meg a címben jelzett hagyományos gyülekezeti együttlétünket, amikor is a gyülekezet apraja nagyja kimegy a természetbe az Urat dicsőíteni, és a testvérekkel a terített asztal mellett egy jót beszélgetni, játszani, kikapcsolódni. A „hagyományos” kifejezést azért merem leírni, mert amikor kérdezősködtem, hogy tudják-e a testvérek, mikor lesz a Szurdok, mindenki a helyes választ mondta: szeptember második vasárnapján. Ez arra utal, hogy már többekben rögződött, és várjuk az erre az időpontra szervezett eseményt.

Az időjárás erre az alkalomra is kedvünkre való volt, finom napsütéses őszi délután hívogatott a zöldbe. A csobánkaiak „biztosították” a helyet a találkozóra, a pomáziaiak közül pedig Sántha János, Izsó Misi, Simonfi Béla és Bíró Pistákék a műszaki és élelmiszeri háttérrel. Gyülekezés közben az asszonytestvérek finom házi süteményeit kóstolgatták az érkezők.

Az énektanítást és az együtténeklést Nyilas Zoltán esperes úr áhította követte. A Királyok 1. könyvének 11. részéből a Salamon király bálványozásáról szóló igeverseket olvasta föl, majd magyarázatként hozzáfűzte, hogy az ember életének különböző szakaszai vannak, van indulása, vannak munkás napjai, vannak harcai, küzdelmei, és van az ember életének egy csendesebb, békésebb időszaka is – életének az alkonya. A Szentírás ezen a helyen is, és több más helyen is arra figyelmeztet, hogy el ne rontsd az életed végét! Nemcsak arról szól az Ige, hogy akár életed végén is megszerzheted az örökkévalóságot Jézus Krisztusban, mint ahogy a Golgotán a jó lator, hanem arról is szól, hogy amikor valaki ott áll a küszöbön, bizony az nagy kihívás és nagy kísértés. Nagy a veszély, hogy az ember Salamon módjára elrontja mindazt, amire Isten elhívta. Figyelmeztet bennünket az Isten: nem úgy van, hogy egy kicsit ide is, egy kicsit oda is. Azt mondja Isten, hogy nem lehet két urat szolgálni, sem ifjan, sem az élet derekán, sem az élet alkonyán. Arra figyelmeztet bennünket az Isten, hogy el ne rontsuk az életünket, mert nagy a kísértés. Ezért is énekeltek a 286. dicséretünket. Van Valaki, Aki felvette a keresztet és meghalt értünk, mert szeret bennünket. Ő a mi megtartónk – Jézus Krisztus.

Ezt követően a kirándulókör által szervezett érdekes bibliaismereti vetélkedőn vehettünk részt, sokak tetszésére. Idén is a két kiskutya volt a gyerekek kedvence, akik a „szömyetegekkel” bátran mentek az erdőbe kirándulni, közben a fiúk korosztálytól függetlenül fociztak. Amire általában kevés idő szokott jutni, most a finom csülökpörkölt elkészültéig a résztvevők kötetlen beszélgetéseken keresztül ismerhették meg egymás gondolatait, és eleveníthették fel élményeiket, emlékeiket.

Az étkek elfogyasztása után a lassan hűlő levegő és a szürkületben felénk siető alkonyat véget vetett az együttlétünknek, hamar összepakoltunk és búcsút intettünk a völgynek. Jövőre, szeptember második vasárnapján – ha Isten engedi, és éltet minket – ismét találkozunk.

Erdélyi Sándor

50 ÉVE HUNYT EL ALBERT SCHWEITZER (1875 – 1965) DR. JOÓ SÁNDOR ALBERT SCHWEITZERRŐL

Mióta maga Jézus is az aláztos szolgálatnak az útján járt közöttünk, azóta nincsen alacsonyrendű szolgálat többé, azóta a legalacsonyabb rendű szolgálaton is az Ő dicsőségének a visszfénye tündöklik. Azóta a másoknak való szolgálat a Krisztusi, tehát a legmagasabb rendű életforma. Egy egészen mai, konkrét példával hadd mutassam meg, mit jelent szeretettel szolgálni az emberek között az Úrnak.

Schweitzer Albertről van szó, akinek a 85. születésnapját pár héttel ezelőtt ünnepelte a világ. Ő volt az a különös egyéniség, aki 30 esztendőskorára már kiváló lelkész, tudós teológiai professzor, Európa-szerte ünnepelt orgonaművész, tekintélyes író volt, és aki minderről lemondva beiratkozott a strasbourgi egyetem orvosi fakultására, azt elvégezte, hogy mint orvos mehessen ki Afrikába, a sok mindenféle nyomorúsággal küszködő négegek gyógyítására.

Az ő számára Jézus Krisztus azt jelentette, hogy köteles az Istentől kapott szeretettel az embereknek szolgálni. Hangverseny-körútjainak, kiadott könyveinek a jövedelméből kórházakat épített a beteg afrikai négegeknek. 1954-ben Nobel-díjat kapott, ezt is az afrikai orvos-misszió bővítésére használta fel. Amikor megkérdezték tőle, hogy ha már mindenképpen az emberszeretet oltárán áldozta fel az egész életét, miért tette ezt éppen Afrikában, azt válaszolta: Mert az afrikaiak rengeteget szenvedtek az európai népektől. Ki tudná felmérni, mekkora nyomorúságot jelentett számukra a pálinka, meg a sok utálatos betegség, amit mi vittünk hozzájuk?

Nem választhatunk hát szabadon, hogy akarunk-e velük jót cselekedni, vagy nem, mert egyszerűen kötelesek vagyunk szolgálni nekik. Ha mi jót cselekszünk velük, ez nem jótétemény a részünkről, hanem vezeklés. Minden olyan valaki helyett, aki fájdalmat

okozott, egy olyan valakinek kell kimennie közéjük, aki segítséget, szeretetet visz nekik. És ha mindent megteszünk is, ami az erőnk-ből telik, akkor sem tettük jóvá vétkeink ez-redrészét sem.

És amikor azt kérdezték tőle, hogy de hát miért nem mint lelkész ment Afrikába, miért vállalta még külön az orvosi fakultás elvég-zését is, azt válaszolta: „Azt az új magatartást, amit választottam: nem mint a szeretet vallásáról való beszédet, hanem mint a szeretet vallásának a tiszta megvalósítását.” Kicsit talán részletesen idéztem, de azért, hogy egy gyakorlati példával mutassam meg, hogyan is néz ki az a szolgálat, amiről beszéltem.

Schweitzer Albert a mai világban a leg-közismertebb és a legékezebb példája annak a hívő embernek, aki önmagát teljesen mások szolgálatára adja, és akinek a szolgálatát az Úr mások javára hatalmasan felhasználja. Isten csodálatosan munkálkodik, hatalmas dolgokat végez, amikor emberek eszközül adják magukat neki hozzá. Minden hívő embernek ez a feladata. Ezért vagyunk keresztyének mi is. Tehát azért, hogy mint Schweitzer az afrikai színesek között, mi is mindnyájan a ma-gunk kisebb vagy nagyobb hatáskörében az Úr szeretetének és szolgálatának az eszközei legyünk.

(1960. február 14. - részlet)

ELHUNYT MOTUZ FERENCNÉ MANYIKA

Hosszú betegség után, 2015. szeptember 16-án életének 72. évében visszaadta lelkét Teremtőjének *Motuz Ferencné Manyika*, gyülekezetünk és a Pszalmus kórus tagja. Családtagjai, tisztelői, gyülekezetünk és a Pszalmus kórus tagjai szeptember 25-én vettek tőle végső búcsút a pomázi református temetőben, hálát adva Istennek Manyika életéért. A temetésen gyülekezetünk lelkipásztora, *Nyilas Zoltán* esperes úr szolgált.

SEBESTÉNY-JÁGER ORSOLYA

APOKALIPSZIS (Mt 24,23-43)

Akkor majd bíbor lesz az ég,
mint őszi máglya, ha lángra lobban.
Felbomlik a tér – megáll az idő,
nem suhan számyon, nem múlik vontatottan.

Fözlúg a szél, e roppant erő,
vajúdik a Föld, amint megíratott.
Letisztult formákból születhet csak újjá
világok világán. A régi halott.

A lét majd más formákat ölt.
Ma még mindez elképzelhetetlen,
mint messzi álom késő délután,
ha ágyunk a sarokban vetetlen.

Akkor majd Isten-arcú lesz az ég:
Krisztus visszatér. Sarló a vetésen.
Órula szólok addig is, szüntelen,
más utam nincs. Ez a küldetésem.

NIKODÉMUS

Szelet hoz az est, bíborszín ég alatt,
valaki lopózik a kertek alján,
köpenye ráncából ezer sóhaj arca,
alakja zord erőd önnön magányán.

Máskor lomha lépte, most mind sietősebb,
sejti talán már mennyire várják,
de nem sejti még azt, hogy lépteit e perctől –
örök időkre imába foglalják.

Lélek érkezik, titkoknak titka,
mint szél, útja úgy marad örök talány,
s leborulunk mind, ha megértjük végül:
kereszt-alakú volt szívünkben a hiány.

MÓZES – Tízparancsolat (2Mózes 19)

Roppant kőhegyek romjainál egy rönkön
Fáradt vagyok, talán a legfáradtabb a földön.
Göröngy a göröngyön, csönded morzsolgatom,
Egyiptomból jöttem, végtelen számyakon...

Kopár kőhegyek, mint kardélre hányt terek,
körtöttünk kúszott szét a ködös képzelet,
mely kutat és folyót lát, s kíván kincseket,
de Te adtál innunk s Te adtál kenyeret.

Nem tudom meddig és nem tudom hova.
Otthonom Te vagy, én elmegyek oda,
hová majd Te hívsz, mert nincsen más ország.
Nem kell más haza. Te vagy a Jóság.

Roppant kőhegyek romjainál ülök egy rönkön.
Fáradt vagyok, talán a legfáradtabb a földön.
Göröngy a göröngyön, csönded morzsolgatom,
a Sinai lábánál. De szólni fogsz – tudom.

Gyülekezetünk szeptember első három vasárnapján missziói istentiszteleti alkalmakat szervezett, amelyeken arra a kérdésre kerestük a feleletet, hogy: „HOGYAN ÚJULHAT MEG AZ ÉLETEM?”

A szeptember 6-i tanévnyitó istentiszteleten Máté Zoltán lelkipásztor, a szeptember 13-i missziói istentiszteleten Nyilas Zoltán esperes, míg a szeptember 20-ain Püsök Sándor Csaba zilahi református lelkipásztor hirdette Isten Igéjét.

A pomáziakat és csobánkaiakat ezek az istentiszteleti alkalmakra hívogatva a Nyilas Zoltán esperes úr üzenetét tartalmazó szórólapot több mint kétezer példányban osztottuk szét a városban. Az alkalmakra hívó üzenet így szólt:

„Kedves Testvértünk! Településünk központjában néhány hete a beállványozott református templom áll. A kétszáz éves épület közel nyolcvan év után külsőleg teljes egészében megújul. Tudjuk, a templomépítés és templomrenoválás mindig a legszentebb vállalkozás. Ilyenkor az Úr hajléka épül. Ez az a hely, ahol az Ő Igéje szólít meg bennünket, és ahonnan az egész gyülekezet imái szállnak az Ő mennyi trónusa elé. Istennek legyen dicsőség, hogy nekünk, mai lelkes reformátusoknak az adatott, hogy erőnk szerint részt vehessünk Isten háza építésében és megújításában!

Ha belenézünk a Bibliába, akkor ilyen szavakat találunk: „megtérés”, „újjászületés”, „új kezdés”, „új ember”. Mindez valami nagyon radikális változásra utal. Azt mutatja, hogy valaminek vége kell legyen, és valami újnak kell indulni az ember életében. Ezért az emberi élet mindig egy izgalmas életfontosságú döntés afelől, hogy merre akarsz menni: lefelé zuhanni, vagy felfelé emelkedni. Krisztus azt mondja: „szükség néked újjászületni”.

Hogy történik ez az újjászületés? Így olvassuk: „aki Krisztusban van, új teremtés az”. Ez a titka annak, hogyan teremhet a régiből valami új. Mint a vad fát lecsonkozzák, majd a levágott gallyak, ágak helyére valami nemesebb fából való ágacskát oltanak be. Védik, és amikor az megfogyan, előáll a csoda: egy vadalmafán gyönyörűsége almák teremnek. Ez a lelki beoltatás csodája is: a vadba beültet Isten valami nemeset, és az a vad egyszerre finom gyümölcsöt hoz elő. Legyen Krisztus a tiéd e beoltás által, és megtörténik

az a csoda, hogy a te életedben megjelenik Urad! „Krisztus-arcú” ember leszel!

Sokan azt mondják: „nekem mindegy, hogy van egyház vagy nincs.” „Én hiszek Istenben, elmondom a reggeli meg az esti imát. Keresztyén ember vagyok, minek az egyház?” Nincs privát keresztyénség. Ezért fontos az, hogy itt légy, hogy halld az igét, hogy együtt meneteljünk. Az Ószövetségben van egy országgyűlés, ahol a nép megújítja

mint húsz éve szolgálók a gyerekek között a gyülekezetben. Munkahelyek, munkakörök jöttek-mentek, de ez a munka valahogy mindig megmaradt. Itt, Pomázon kezdtem fiatal felnőtt koromban, aztán Budakalászon folytattam, majd körülbelül öt éve ismét itt Pomázon tartok gyerek-istentiszteleteket. Nagyon örülök, hogy olyan testvéreim és barátaim is velem vannak ebben a munkában, akiket hívó életem kezdete óta ismerek, és hogy itt van-

Istennel való szövetségét. Új fogadalmat tesz, hogy nagyobb hittel és engedelmisséggel fog járni a következő időszakban.

Mi értelme van ennek? Sokszor feleledkezünk arról, hogy mi Isten újszövetségi népe vagyunk, és ezt a szövetséget időről-időre meg kell újítanunk.

Szolgáljon most néhány vasárnap arra, kedves Testvér, hogy megújítsd szövetségedet Istennel! Egyben megerősítsd kapcsolatodat az egyházzal is.

Újítsd meg te is ezt a szövetséget a megtérés, újjászületés és engedelmisség által!”

*

A missziói istentiszteleteken bizonyágot tett Osváthné Laár Katalin és Mazaray Sándor Pomázon, Fehérvári László pedig Csobánkán, melyeket az alábbiakban olvashatnak a kedves Testvérek.

OSVÁTHNÉ LAÁR KATALIN BIZONYSÁGTÉTELE

Amikor utánaszámoltam, számomra is meglepő volt, de kis megszakítással több

nak azok is, akik a szemünk előtt nőttek fel.

A magam részéről minden nap csak megköszönni tudom az én Uramnak, hogy gyermekeket bízott rám otthon és a gyülekezetben. Mert az első gondolatot, amely az, hogy „csak” gyerekeknek kell beszélni Isten dolgairól a bibliai történeteket és igazságokat leegyszerűsítve, követi a következő gondolat: milyen nagy felelősség terheli az embert, hogy igazul éljen, igazat szóljon, és jól tanítson! Mert önmagában az sem kis feladat, hogy egy térben és időben távoli bibliai történet és egy mai gyermek élete között párhuzamot vonjunk. De a távlati cél, ami nem más, mint a lelki érettség, a „Krisztus teljességét elérő nagykorúság” (Ef 4,13) felé terelgetni a gyerekeket – igazi kihívás. És ha még abba is belegondolunk, hogy reménység szerint a gyerekekből gyülekezetek jövőbeli tagjai lesznek... A Szent Lélek vezetése nélkül nem lehet ezt a munkát jól végezni, mint ahogy más szolgálatot sem. A jó hír azonban az, hogy a Lélek végzi a nagyobb munkát, és bármelyikünket alkalmassá tesz a szolgálatra, mindenkit a maga lelki ajándéka szerint. Tudjuk, hogy a hit Isten ajándéka. Mint gyermekekkel foglalkozó ember, hálás

Nyilas Annácska ígét olvas

Bíró Krisztina ígét olvas

Hardi Péterné ígét olvas

vagyok, hogy részt vehetek egy gyermek életének egy szakaszában, és eszköz lehetek a lelki növekedés folyamatában.

Miért vállalja az ember a szolgálatot? Pál apostol azt írja az 1Kor 12,7-ben: „A Lélek megnyilvánulása pedig mindenkinek azért adatik, hogy használjon vele”, vagyis a lelki ajándékot nem öncélúan kapjuk, hanem hogy szolgáljunk vele. Istennek és egymásnak. Mindannyian kaptunk valamilyen lelki ajándékot. Amikor eszembe jut Isten irántam való végtelen szeretete, nem is szeretnék semmi mást, csak hogy az én csekély lehetőségeimhez képest valamit visszaadjak Neki az egymásnak való szolgálat által.

Amikor Istennek adott ajándékainkról gondolkodom, mindig eszembe jut egy családi történet. Egyszer Csanád fiunk, úgy öt éves lehetett, önálló ajándékot készített a nagypapa születésnapjára. Sok idejébe telt, míg elkészült. Mikor készen lett, egy filmes dobozba csomagolta, úgy adta át. Mindenki meglepetésére a dobozban egy döglött légy volt. Mindannyian nevtünk, de nem kinevettük, hanem jókedvünkben. Mert mindenki tudta, hogy a nagypapa szeretet horgászni, egy légy ahhoz nagyon hasznos, jó dolog. Milyen odafigyelés kellett a megfelelő ajándék kiválasztásához, és mekkora elszántság, hogy azt a legyet egy kisgyerek megfogja!

Amikor arra gondolunk, mit ajándékozhatnánk mi Istennek, lehet, hogy úgy véljük, hogy semmink nincs, aminek piaci értéke volna. Az igazán értékes dolgok az odaszánás miatt válnak azzá. És ahogy a nagypapa örült, úgy örül Isten is az igazán elkészített ajándékainknak.

Sokféle szolgálati lehetőség van egy gyülekezetben, az egész kicsi, láthatatlan szolgálatoktól a mindenki által nyilvánvalóig. Aki érez elhívást a gyermekmunkában való részvételre, vagy bármilyen más szolgálatra jöjjön, kapcsolódjon be bátran, szükség van rá.

(Elhangzott a 2015. szeptember 6-ai tanévnyitó istentiszteleten a pomázi templomban.)

*

FEHÉRVÁRI LÁSZLÓ BIZONYSÁGTÉTELE

Tizennégy évig dolgoztam Budapesten. Minden nap HÉV-vel jártam be, és utazás közben mindig olvastam. Középre szoktam ülni, a legjobb hely ott van középen. Jött Szentistvántelep, jött Budakalász, mindenütt kezdtek elfoglalni a helyeket, de mellém soha nem ült senki. Csak Békásmegyernél kezdtek mellém ülni, amikor már teljesen tele volt a HÉV. Addig egyedül ültem. Az oka az volt, hogy Biblia volt a kezemben, és azt olvastam.

Az emberek nagyon félnak a Bibliától, mert tulajdonképpen benne van az egész élettörténetük. És ha megnézzük a mi saját életünket, lehet, hogy lejátszódott bennünk a milliomos Ádám élettörténete, aki ott ül a

Osváthné Laár Katalin

ketchupillatú luxushelyen, és még azon gondolkodik, hogy még mindig nem elég, még mindig nem elég. Mindenem megvan, de még mindig nem elég. Küzd és küzd, és gondolkodik. És akkor jön Éva, aki súg neki, és mindenét elveszi.

A Bibliából megjelenik a mi életünkben is az az esemény, ami a samaritánus aszszonnyal történik, hogy találkozunk Istenel. Élő vizet kérünk – és kapunk. És bol-

dogok vagyunk. De ugyanakkor kamaszkorban előfordul az az esemény az életünkben, ami Péterrel történt meg, aki azt mondja: Jézus? Nem ismerem. Soha nem találkoztam vele. És ha megyünk tovább, akkor megjelenhet életünkben a tékozló fiú története, amikor a fiunk / lányunk hazajön, és mi olyan boldogan fogadjuk vissza ezt a csodát, hogy újból hozzánk, a családhoz tartozik. Megjelenhet Filep is az életünkben. Amikor jön valaki hozzánk, és azt mondja, olvasom, de nem értem. És segítünk neki. De lehet egy olyan történetünk is, mint ami a Bethesda tavánál történt, hogy azt mondjuk Valakinek, aki Jézus, hogy nincs emberem, aki segítsen rajtam. És ott állunk mindenféle emberi segítség nélkül – és akkor jön Jézus. És ha továbbmegyünk, lehet, hogy a vak koldus története is megjelenik életünkben, amikor azt mondjuk, hogy Istenem, segíts! Jézusom, add vissza a szemem világát, add vissza a reménységemet. És megtörténik a csoda.

Félnak az emberek a Bibliától, mert benne van az életük. És még egy dologtól félnak, mert ebben benne van egy hatalmas életmódváltás, mai szóval úgy is mondhatnám, hogy más lesz az életpályamodell, ami onnantól kezdve, hogy kezünkbe vesszük a Bibliát, beszabályozza az életünket.

**PUSZTA SÁNDOR
KI HEGYRE MEGY...**

Ki hegyre megy,
annak kardok közt kell járni,
S odafönt a csúcson keresztnék
kell állni.

Az jut csak oda fel,
kit Isten kereszttel;
De nem babérággal: tövissel,
kereszttel.

Százeezer kard éle fog szívébe vágni...
Mégse engedj, Uram,
félúton megállni!

Van egy kolléganóm, aki epeműtéten esett át, és kapott egy másfél oldalas listát, hogy mit nem ehet. Azóta folyamatosan kísérletezik azzal, hogy előveszi azokat az ételeket, bírja-e még az epéje. És minden nap boldogan jön be, hogy ezt is meg tudtam enni, azt is meg tudtam enni. Hálát adhatunk Istennek, hogy mi megkaptuk a hitet. Kezünkben a Bibliával az Ő útját járni. Reménykedhetünk, hogy ez a hit fölemel olyan magaslatokra, hogy amikor eljön a végső pillanat, még mindig ki tudjuk mondani, hogy Istenem, segíts, és légy velem az utolsó pillanatokig! Ez nagyon fontos dolog. A Biblia két szituációt is leír ezzel kapcsolatban. Az egyik a Golgotán, ahol jobb oldalt ott van a lator, aki többszörös tömeggyilkosként bizony az utolsó pillanatban kap kegyelmet. A másik szituáció pedig az, amikor Anániás és Szafira, egy házaspár, kicsit füllentenek a gyülekezetnek és abban a pillanatban, amikor rákérdeznek, és elhangzik a füllentés, meghalnak. Nem tudják kimondani, pedig hívó lelkek, hogy Jézus, segíts. És lehet, hogy a pokolba jutottak, szemben a latorral, akinek jóval nagyobb a bűne. Az Istennél kiszámíthatatlan, hogy mi lesz, de ebben reménykedünk, hogy nálunk elbillen a mérleg a pozitívumokba.

És ott van a szeretet a hit és a remény után, ami át kell hogy hassa az életünket, mert ez segít bennünket a Bibliát átadni.

Engedjétek meg, hogy elmondjak még egy történetet. Nagyon sokat köszönhettem életemben a nőknek. A nők juttattak el oda, ahol vagyok. Édesanyám elsőrenden, aztán azok a hölgyek, akikkel találkoztam, mindig tovább tudtam jutni az ő segítségükkel, és azért vagyok most ott, ahol vagyok. Tehát a nőknek rengeteget köszönhetek. Hadd idézzek egy rövid mondatot a Bibliából, ami kifejezi az egész Bibliának a lényegét, ez pedig a kánai menyegző, amikor Szűz Mária odaszól a szolgálkhoz, és azt mondja: „*Bármit mond nektek, tegyétek meg.*” (Jn 2,5) Ámen.

(Elhangzott a 2015. szeptember 13-ai missziói istentiszteleten, a csobánkai imaházban.)

*

MAZARAY SÁNDOR BIZONYÁGTÉTELE

Kedves testvérek, engedjétek meg, hogy pár mondatban néhány gondolatot elmondjak az utóbbi 21 évről, amióta megtértem, és Jézus Krisztust elfogadtam megváltómnak. 21 éve ez egy kisebb, amerikai lelkipásztorok vezetete gyülekezetben történt. Csodálatosnak tartottam akkor azt az üzenetet, hogy a kegyelem, a megváltás egyedül Istentől jön, énnekem semmilyen cselekedetet nem kell tennem ahhoz, hogy ez megtörténjen, egyet kivéve természetesen, hogy Jézus Krisztust be kell fogadjam a szívembe. Ezt akkor meg is tettem, majd mondjuk úgy, hogy éltem az életemet tovább úgy, mint azelőtt. Vagyis elfogadtam és szerettem volna megkapni a bűneimnek a bocsánatát, de nem kívántam lemondani még a bűneimről. Ennek egy

kettős élet lett a következménye, amit úgy tapasztaltam meg, hogy a tetteim, szavaim, gondolataim, indulataim nincsenek összhangban azzal, amit egyébként az istentiszteleteken, a bibliaórákon abban a gyülekezetben hallok, olvasok a Bibliából. Ez természetesen feszültséghez vezetett, és nem tudtam ezzel mit kezdeni, nem tudtam magamtól megváltozni. Éreztem, hogy nem jól van ez így, de nem tudtam megváltozni. Az Úristen azonban – talán éppen ezért – mélységekbe engedett beleesni az életem különböző területein, aminek – valószínű, az Ő terve ez volt – az lett a következménye, hogy újra és újra visszarohantam Őhozá.

Akkoriban egy keresztyén témájú könyvben olvastam arról, hogy a keresztyén ember életében van a megtérés, amit követnie kell a megszentelődésnek. Ezzel a megszentelődéssel nem igazán tudtam mit kezdeni, sem azonosulni. Éreztem, hogy ez valahogy nincs meg bennem.

Pál apostolnak a korinthusiakhoz írt első levelében a 6. rész 11. verséből talán jobban meg lehet érteni, hogy mire gondolok. A vers

első mondata az, hogy „*ilyenek voltatok pedig némelyek*”, ez az „ilyenek” arra utal, hogy az azt megelőző két versben Pál apostol felsorol számos vétet, bűnt, és kijelenti, hogy az ilyenek pedig „*nem örökölhettek az Isten országát*”. A 11. vers pedig így szól a Károli fordítás szerint: „*Ilyenek voltatok pedig némelyek, de megmosattattatok, de megszenteltettetek, de megigazítottatok az Úr Jézusnak nevében és a mi Istenünk lelke által.*” Azt hiszem, ez az Ige nagyon jól elmondja, mi az a megszentelődés, amit a Károli fordítás „megszentelttetésnek” nevez. Vegyük észre, hogy a három ige, ami itt szerepel a versben, a magyar nyelvtan szabályai szerint szenvedő szerkezetben van, tehát nem én teszem, nem én szentelek meg bármit, nem én mosok meg bármit, hanem én megszentelttettem. Én ezt „elszenvedem” – nyelvtani értelemben természetesen. Ez velem megtörténik, ezt Valaki megteszi velem. És ki az, aki ezt megteszi? „*A mi Istenünk lelke által*” – az Isten Szentlelke teszi ezt velem.

Nos, a mélységeket az Úristen arra használta, hogy megszenteljen engem a Lelke által, és erről szeretnék bizonyosságot tenni előttek, hogy az utóbbi 21 évben, hosszú évek alatt Isten számtalan bizonyítékát adta annak az én életemben, hogy igen, a bűnöket meg lehet gyűlölni, a bűnöktől el lehet fordulni, meg lehet változni, pontosabban Ő meg tud változtatni engem. Távol vagyok attól, hogy bárkinél is jobbnak, szentebbnek, tökéletesebbnek tartsam magamat, hiszen többen ismertek engem, tudjátok, hogy milyen bűneme, hibáim, vétkeim vannak – de bizonyosságot teszek róla, hogy más vagyok az Isten Szentlelke miatt és neki köszönhetően, mint tíz vagy húsz évvel ezelőtt. Ezen az úton szeretnék tovább járni.

Egy utolsó gondolat: a hálaadásban szeretnék segítséget kérni Istentől, mert az a tapasztalatom, hogy az Úristen a megszentelődést akkor tudja elvégezni, ha nekünk nyitott a szívünk, és hálával tudjuk ezt elfogadni. A hála az, ami a hívó szívet cselekedetekre, változásra, Istennel való járásra indítja. Ezért arra kérem az Urat, hogy ebben erősítsen meg engem, ahogyan azt a 261. református énekünk – Balassa Bálint szerzeménye – utolsó versszaka mondja:

„Hogy mind holtomig szívem legyen víg,
Téged magasztalván,
Mindenek előtt s mindenek fölött
Szent nevedet áldván.”

(Elhangzott 2015. szeptember 13-án, a pomázi templomban.) ■

MINDIG CSAK ADNI

A jó öreg kút csendesen ontja vizét
így telik minden napja.

Áldott élet ez, fontolgtatom:
csak adni, adni minden napon.

Ilyen kúttá kellene lennem.

Csak adni teljes életemben.

Mindig csak adni?

Ez terhet is jelenthet!

Jó kút, nem érzed ezt a terhet?
Belenézek, tükre rám ragyog,
de hiszen a forrás nem én vagyok!

Árad belém, csak továbbadom,
vidáman, csendben és szabadon.

Hadd éljek ilyen kút-életet,
osszak áldást és sok-sok szeretetet!
Nem az enyém, Krisztustól kapom,
egyszerűen csak továbbadom.

(Ismeretlen szerző)

GYÜLEKEZET – PRESBITÉRIUM – LELKIPÁSZTOR

avagy: az Ige szerint hogyan támogathatjuk egymást Isten szolgálatában, órállói tisztünkben?

CSERI KÁLMÁN LELKIPÁSZTOR

ELŐADÁSA A SZIGETI KISKÖR PRESBITERI DÉLUTÁNJÁN

Egy felmérés szerint a világban minden ötödik percben megölnek egy keresztyén testvérünket csak azért, mert nem hajlandó Jézus Krisztust megtagadni. Éppen ezért sokkal hálásabbak kellene lennünk azért, hogy Isten megengedi nekünk, hogy ilyen kényelmes, nyugodt körülmények között gyakorolhassuk hívó életünket, és jó lenne, ha sokkal buzgóbban könyörögnénk azokért, akik mindezt csak üldöztesek közepette, titokban, rejtőzködve tudják megtenni – kezdte előadását CSERI KÁLMÁN nyugalmazott pasaréti lelkipásztor a Szigeti Kiskör budakalászi presbiteri délutánján, október 4-én. Ahhoz azonban, hogy ne csak a külső körülmények lehetőségeit élvező, hanem összehangoltan jól működő, bajtársias szellemű közösségek legyenek a gyülekezeteink, az erre való törekvésben azonos felelősség hárul a gyülekezet minden tagjára, beleértve a lelkipásztort és a presbitereket is. A Nagytiszteletű Úr az előadásában elsősorban a lelkipásztor szemszögéből nézve elemezte ezeket a kapcsolatokat, hasznos és megszívlelendő igei útmutatással szolgálva azok jobbítására.

Egy konfirmáció órán egy kisgyerek megkérdezte a lelkipásztortól, hogy „mit csinál Kálmán bácsi hétfőtől vasárnapig?” Mire megszólalt egy másik: „Vasárnap prédikál egyet, aztán meg játszik a gyerekeivel.” Nemcsak a gyerekek fejében, hanem a gyülekezet tagjainak a gondolataiban is számos tévedés tartja magát azzal kapcsolatban, mit is csinál egy lelkipásztor.

A gyülekezet, a presbitérium és a lelkipásztor egy cég, egy közösség, melyben nem egymás mellett, és végképp nem egymással szemben állnak emberek. Azonos felelősség jellemzi mindegyiket, ugyanannak az Úrnak felelősek. Jézus Krisztus fogja számon kérni tőlünk azt, amit ránk bízott. Azonos cél kell, hogy a szemünk előtt legyen: Isten dicsősége és emberek hitre segítése. Ezt a közös célt együtt kell munkálnunk, mert ha valaki a többiek feje fölé akar kerekedni, vagy egyéni érdekek a közös érdek és cél fölé kerülnek, annak végzetes következményei lesznek, melytől egész életünkben tudatosan óvakodnunk kell. Gyülekezet, presbitérium, lelkipásztor nem választhatók szét egymástól, hiszen csak a funkcióikban van különbség, mindegyiknek más a feladata.

A legfontosabb tehát, hogy minden körülmények között segítsék egymást. Ha nem így történik, akkor a gyülekezet egy intézménnyé válik, a presbitérium és a lelkipásztor pedig intézmény-vezető lesz. A Jelenések könyvében, amikor Jézus Krisztus az efézusi gyülekezetet azzal vádolja, hogy „az első szeretetedet elhagytad”, ebből az állapotodból „térj meg”, mert „ha nem térsz meg, kimozdítom gyertyatartódat a helyéből” (ami azt jelenti, hogy engedem, hogy elpusztuljon a gyülekezeted) – erről van szó. Mert az első szeretet az volt, hogy a hitre jutottak szereték Jézust, és minden ebből következett. Aztán elkezdett az egyház intézményesedni, egyre többet beszéltek a feladatokról, a programokról, a szervezetről, és egyre kevesebbet Jézusról. Ebből kell visszatérni oda, hogy életemben az első az én Megváltóm, Őt szeretem, Neki akarok szolgálni, döntések előtt Őt kérdezem, és azt szeretném, hogy Hozzá

hasonlítson az életem. Persze nem mehetnek fejtellenül a dolgok, szervezni is kell, de az első mindenképpen maradjon Jézus!

A gyülekezet, a presbitérium és a lelkipásztor egymáshoz való viszonyának az ideális, eszményi állapotát tükrözi a Filippi levél 4. fejezetének 3. verse. „téged is kérlek, hű szolgatársam, segíts nekik, akik az evangélium ügyében együtt küzdöttek velem, Kelemennel és a többi munkatársammal is, akiknek neve benne van az élet könyvében.” A magyar szövegből nem derül ki, de az Újszövetség eredeti szövegében ezen az egy mondaton belül négyszer fordul elő az a

a hívók. Sokféle nehézség között is él és virul a gyülekezet, de Pál a börtönből is vigasztalja, békíti, lelkigondozza őket. Nem szakadt meg a kapcsolat, mert ő a messzeségben is bajtárs, imatárs, munkatárs, igatárs maradt. Ez az ideális. Amikor ki-kí a maga helyén, a maga feladatait végezve ilyen összehangoltan tudnak együttműködni. Ez az egység az, amit nem szabad engednünk, hogy bármi megbontsa. Mert mindent elkövet az ördög, hogy az egységet megbontsa, hogy szembeállítson minket egymással. Mihelyt elkezdődik ilyen, lehetőleg csírájában kell elfojtani.

Gyülekezet, presbitérium, lelkipásztor kapcsolata a lelkészválasztással kezdődik. Milyen szempontok jöhetnek szóba ilyenkor? Sajnos a legritkább esetben jön szóba lelki szempont, vagyis, hogy az új lelkész újjászületett ember legyen. Általában arra gondol a gyülekezet, hogy lehetőleg mindenhez értsen. Legyen remek szónok, nagyszerű szervező; értsen a kerthez, az építkezéshez, a gyerekekhez, az ifjúsághoz, az öregekhez; ne legyen nagyon fiatal, mert akkor még tapasztalatlan, öreg se legyen, mert akkor már kezd megfáradni – szóval tökéletes ember legyen. Valakit tehát megválasztanak. Ha beválik, akkor azonnal magára hagyják, ha nem válik be, elkezdik szidni.

Milyen az, amikor egyáltalán nincs a helyén gyülekezet, presbitérium és lelkipásztor, és milyen az, amikor mindenki a helyén van, és ezáltal épül a gyülekezet? Ezzel kapcsolatban két személyes élményét osztotta meg a hallgatóságossal Cseri Kálmán, mindkettő templomtatarozással állt összefüggésben. Egy vizitáció során a gyülekezet jegyzőkönyveit olvasta, melyekben állandóan ismétlődött ez a mondat: A presbitérium megbízta a lelkipásztort, hogy... Még néhány engedély hiányzott a tatarozáshoz: A presbitérium megbízta a lelkipásztort, hogy szerezze be a szükséges engedélyeket. A presbitérium megbízta a lelkipásztort a hiányzó építőanyagok beszerzésével. A presbitérium megbízta a lelkipásztort, hogy legalább három árajánlatot szerezzen be,

Cseri Kálmán lelkipásztor

görög szócska, hogy „sun” – „vele együtt”. Az egyik kifejezés, amiben előfordul ez az igekötő, azt jelenti, hogy „igatárs”, a másik kifejezésben „harcostárs”, „bajtárs”, a harmadikban „teherhordó társ”, azaz segítőtárs, a negyedikben pedig „munkatárs”. Pál apostol börtönben van, de a távollétében is működik a gyülekezet, mert a hívók és a vezetők a helyükön vannak. Hirdetik az evangéliumot, megtermek pogányok, épülnek hitükben

azokat vesse össze, és a potenciális kivitelezőkkel tárgyaljon. A lelkipásztor itt nyilvánvalóan teljesen egyedül maradt.

A másik helyen ennek a viszonyoknak éppen a fordítottját tapasztalta meg. Ott is megindult a nagy munka, de a gyülekezet presbitériumában minden feladatra akadt egy jelentkező, aki szívesen és örömmel elvállalta azt, akár az engedélyek beszerzéséről volt szó, akár a minőségi faanyag megszerzéséről stb. Majdnem minden alkalommal jelentkezett a lelkipásztor is, hogy ő is vállaljon valamilyen feladatot, de őt leintették. Azt mondta a gondnok, hogy a tiszteletes úr csak írjon jó prédikációkat, mert ezekben a hónapokban még inkább szükségünk lesz lelki táplálékra. Meg foglalkozzon a gyerekeinkkel, látogassa a betegeket... Ez az, amikor mindenki a helyén van. Amikor igatársak, imatársak, bajtársak, munkatársak azok, akiket Isten egy gyülekezetben egymás mellé állított. Amikor minden a gyülekezetért történik, és mindenki helytáll a maga helyén. Ezen van Isten áldása.

A lelkipásztor akkor tud a helyén lenni és igazán helytállni, ha engedik, sőt segítik ebben. Egy életre szóló figyelmeztetés volt számára a Cselekedetek könyve 6. részének 4. verse. Itt arról van szó, hogy a jeruzsálemi gyülekezetnek egyre nagyobb számú özvegyről kellett gondoskodnia, egyre na-

gy került sor az első gyülekezeti munkamegosztásra. Megválasztottak hét derék férfit, akik átvették és azután végezték a diakónia munkáját. És ekkor hangzik el Pétertől ez a mondat: „*mi pedig megmaradunk a könyörgésnek és az igehirdetésnek a szolgálatában*”. Ebben a sorrendben. Mert valóban nem tud senki igét hirdetni, ha nincs ott előtte a buzgó és mély imaélet. Ehhez kell segíteni a lelkipásztort, hogy a helyén legyen.

Gyakran felteszik ma a kérdést: Van-e a könyörgésnek és az igehirdetésnek társadalmi haszna? Nem kétséges, hogy komoly társadalmi haszna van a könyörgésnek és igeszolgálatnak, olyan, amit senki más, semmilyen más eszközzel nem tud elérni. Mert ez már nem emberi munka gyümölcse, hanem Isten szabadító munkája. Ha mindenki örül annak, hogy akit megválasztottak arra, hogy végezze a könyörgés és igehirdetés szolgálatát, ezt végzi, akkor ott csodák történnek, és Isten áldása kíséri a munkáját.

Egy másik kérdés, hogy munka-e az, hogy a lelkipásztor megmarad a könyörgés és az igehirdetés szolgálatában? Ezt sokan kétségbe vonják. Cseri Kálmán nagytiszteletű úr kezdő lelkész korában roppant lelkesen vetette bele magát az építkezési és egyéb kétkezi munkákba. A természetéből fakadt az, hogy ahol tennivalókat látott, azonnal csinálni akarta azokat, azonban elhanyagolta a könyörgésnek, azaz a személyes hitéletének az ápolását, és az igehirdetés szolgálatát. Egy alkalommal, amikor szombat késő délután kezdett el készülni a vasárnapi szolgálatra, a felesége a rá jellemző szelídséggel azt mondta neki, hogy: „Bár sokszor mondtad, hogy neked milyen drága Isten Igéje, és hogy Isten az Ő Igéjével bármit el tud végezni, de te egyáltalán nem veszed komolyan az igehirdetésre való készülést. Vagy soha többet ne beszélj kegyeskedve ilyesmiről, vagy mostantól kezdve határozd el, hogy az igehirdetés számodra szent, és annak megfelelően készülsz a vasárnapi szolgálatra!” Mivel minden szava igaz volt, úgy határozott, hogy most kell változtatni. Nem holnap,

nem jövőre, hanem most. Ettől kezdve az egész pénteket rászánta a könyörgésre és a vasárnapi való készülésre. Mi lett ennek a következménye? Először is megújította a lelkipásztort. Kivirult a lelki élete, mert egy egész nap nem ő foglalkozott az Igével, hanem az Ige foglalkozott vele. Később azt vette észre, hogy kezdett kivirulni a gyülekezet. Egyre többen jöttek, hívták egymást az emberek, és egyre több lett a perselypénz is. Az anyagiakra is kihatással van az, ha valaki a lelkieket kezdi komolyan venni.

Mindezek az áldások nem következtek volna be, ha a felesége nem figyelmezteti a kötelességére.

Munka-e az a lelki munka, amit a lelkipásztornak végeznie kell? Két kulisszatitkot árult el a nagytiszteletű úr. Az egyik, hogy az igehirdetéseit mindig leírja előzetesen szó szerint, és miközben írja, mindig megizzad. A végére érve vizes lesz az inge.

És amikor lejön a szószékről, akkor is mindig vizes az inge. A szónoklattanról szóló egyik könyv szerint, ha valaki állva és hangosan beszél, úgy, hogy közben koncentrálnia is kell, az olyan fizikai munkával egyenlő, mint aki fát vág. De ez még csak az igeszolgálat, ezen kívül számos más feladata is van a lelkipásztornak. Ilyen a lelkigondozás, a levélírás, nehéz, kényes kérdésekre igei válaszokat keresni, továbbá hivatalos része is van a lelkipásztor munkájának. Ha a gyerekekkel, az ifjúsággal, az idősekkel, házaspárokkal intenzíven foglalkozik, ott mindig van valami járulékos tennivaló is, fől se lehet sorolni azt, hogy mi mindent végezhet. Néha meghívják a lelkészt egy másik gyülekezetbe is, ahova csak úgy tud elmenni egy hetes szolgálatra, ha az előtte való héten, meg az utána következő héten nagyon rádolgozik. A jó pap holtig tanul – tehát tanulnia is kell, és még családja is van a lelkipásztornak. Órájuk marad-e idő? Egyre több probléma van ezen a téren. A lelkészeket szinte senki sem szokta megkérdezni, hogy hogy vagy? – de úgy, hogy arra kedve is legyen válaszolni.

Speciális nehézség a lelkipásztor életében, hogy egész életében másnak a lakásában lakik. Ezzel kapcsolatban Kálmán bácsi egy személyes emlékét is megosztotta velünk: „Egyszer az egyik gyerekünk azt mondta a másinak, aki nagyon otthon érezte magát, hogy: „Vigyázz, nem vagyunk otthon!” Bevallom, hogy ez a mondat szíven szúrt engem. Én is úgy vigyázok a parókiára, mint amiről tudom, hogy nem az enyém, tehát még jobban kell vigyázni rá, mintha az enyém lenne. Na de hogy azt mondja, hogy nem vagyunk otthon? Igaz, hogy ezt azért mondta, mert az egyik hangeszköz éppen hazajött az iskolából, és a másik csöndre intette, mert a papa az egyik szobában beszélgetett valakivel, a mama a másikban – és akkor csönd legyen! Vigyázz, nem vagyunk otthon! De ezt tudomásul kell venni, nem vagyunk otthon.”

gyobb volt a diakóniai munka. Az özvegyek naponta egy tál meleg ételt kaptak a gyülekezetben, ennek elkészítése, széthordása sok munkával járt, amit az apostolok végeztek. Péter azonban egy idő után, amikor a megszaporodott munkát már nem győzték, a Szentlélek által azt mondta, hogy ez most már az igehirdetésünk és az imádkozásunk rovására megy, emiatt nem tudjuk azt végezni, amivel Jézus bízott meg bennünket. Nem szabad abbahagyni a diakóniát, az nagyon fontos, de válasszunk diakónusokat.

Probléma az is, hogy a lelkipásztornak nincs munkaideje. Jönnek reggel hétkor, meg este nyolckor is, és az a jó, ha jönnek, mert nagy baj van már akkor, ha elkerülük a parókiát, és nem szól a csöngő. A csöngő, a telefon bármikor szólhat. A lelkipásztornak nincs pontos munkaköri leírása sem. Mindezt csinálnia kell, ami jön. Nincs helyben hivatali főnöke sem, aki biztosítaná a kontrollt, de biztosítaná szükség esetén a segítséget is. Újra és újra átéli, hogy egyedül van, és ha nincs igazi kapcsolata az élő Úr Jézus Krisztussal, ez néha kiboruláshoz is vezethet.

A legnagyobb probléma az, hogy a legtöbb lelkésznek szombat-vasárnap van a legtöbb dolga, amikor otthon van a család. Amikor családi életet lehetne élni, ő hiányzik a családból. Hogy milyen érzés, amikor a lelkész a saját gyermeke vonja ezért kérdőre, erről megint egy személyes történetet idézett fel Kálmán bácsi: „Engem az térített eszemre a nagy lelkipásztori buzgalmamban, hogy egyszer egy szombati napra megígértem a gyerekeknek, hogy elmegyünk együtt kirándulni. Ilyen ritkán történt, de most viszonylag nyugalmas a hétvége, elmegyünk. Már éppen készülődtünk indulni, amikor jött egy férfiember sírva. Ha egy férfi sír, annak megvan az oka. Akkor nem mondhatom azt, hogy én most kirándulni készülök, tessék majd holnap jönni. Most kell beszélni velem. Mondom a gyerekeknek, menjetek vissza, egy kicsit még játszatok, ez a bácsi nagyon szomorú, előbb beszélgetnem kell vele, szeretném megvigasztalni. Ebből aztán egy hosszú beszélgetés lett, a kirándulás elmaradt. Amikor a beszélgetés után újra megjelentem a család körében, elélem állt az öt éves fiam, megvetette a lábát, úgy, mint ahogy a kisborjú szokta, mikor nem enged, hogy tovább vezessék, és bár nem szokott sírni ez a gyerek, de keserves sírás közepette a következőt mondta: „Az óvodából tudom, hogy minden normális apuka a hétvégét a kisgyerekeivel tölti.” És keservesen zokogott. Na, most mit csináljak ott az előszobában? Tartsak kiselőadást arról, hogy én nem vagyok normális apuka? Ott határoztuk el azt, hogy a szombat-vasárnapot valahogy pótolni kell, és sikerült is ennek a módját megtalálni.”

Külön meg kell említeni, hogy mennyire nem becsülik meg a gyülekezetek a lelkészfeleségeknek a színpalak mögötti hűségét, néha hihetetlen áldozatokkal járó munkáját. Azt valahogy magától értetődőnek tekintik. Ha egy feleségnek munkaviszonya is van, akkor ott a két műszak: a család, meg a munkahely, de egy lelkészfeleségnek ott van egy harmadik is: a gyülekezet. Vasárnap úgy kell készenlétben állnia reggeltől estig, mintha ő ott beosztott segédlelkész lenne, mert annyi feladata adódik. Sokszor az sem hangzik el, hogy köszönöm, és egyáltalán nem érzékeltetjük, hogy észrevesszük azt, amit tesznek és hálásak vagyunk azért.

Hogy milyen egy bajtársias szellemű, segítőkész presbiter, azt két szép történeten keresztül mutatta be Cseri Kálmán, amelyekre ma is hálásan emlékszik vissza: „Egy vasárnap este történt. Éppen befejeztük az

ifjúsági órát, jöttünk ki a gyerekekkel. A gondnok bácsi ott jött-ment a kertben, ő szeretett mindig úgy körülnézni, hogy nem kell-e valamit megjavítani. Amikor összetalálkoztunk, rám bökött az ujjával, és azt mondta, hogy: „Mikor van neked a nyugalom napja? Amiről a negyedik parancsokat azt mondja, hogy semmi dolgot ne tégy azon, hanem szenteld meg.” Erre végképp nem voltam elkészülve az egész napi szolgálat után. Hebegtem-habogtam valamit, mire ő komolyra fogta a dolgot és azt mondta: „Most egyezzünk meg abban, hogy melyik lesz az!” Gyorsan gondolkodtam: „Mondjuk a hétfő.” Azt mondta: „Rendben van, akkor én holnaptól kezdve minden hétfőn bejövök, a telefonokat fölveszem, amit tudok, elintézek, és téged ne lássunk az iroda táján.” „Jó.” Ebben maradtunk. Utólag jöttem rá arra, hogy milyen ajándék egy ilyen ember. Ez az ember bajtárs. Ez az ember az én fejemmel gondolkodik, az én védelmemben – ami kihát a gyülekezetre is.”

A másik: „Egy férfi bibliaóra végén a legidősebb presbiter bácsi megkérdezte tőlem, hogy mikor lenne egy kis időm, hogy beszélgeszünk, szeretne kérdezni valamit. Történetesen nem ígértem meg semmit a bibliaóra utánra, kérdeztem, hogy: „Most jó?” „Jó.” Leülünk, és mintha ez a legtermészetesebb lenne, mélyen a szemembe nézve azt mondta: „Szeretném megtudni, hogy hogy van a lelked? Nem sértett meg valaki az utóbbi időben? Nincs benned valami keserűség? Mít olvastál ma reggel a Bibliából? Mikor beszélgettél utoljára nyugodtan a feleségeddel? És mennyit szoktál aludni?” Hát ilyeneket édesapám kérdezett meg nagy ritkán, de ővele csak nagy ritkán találkoztunk. És megint megtelt a szívem hálával, hogy ez az ember bajtárs. Ő benne van a szolgálatban. Ő tudja, hogy mi történhet valakivel, aki szintén benne ég a szolgálatban. És attól kezdve többször volt ilyen párbeszéd, aminek mindig nagyon sok haszna volt.”

Erre gondolhatott a zsidókhöz írt levél írója is, mert a levelének a végén van egy mondat, ami a gyülekezet, presbitérium, lelkipásztor összetartozásának, egymást segítésének is fontos ígéje, ahol azt mondja: „Engedelmeskedjete elöljáróitoknak, és hallgassatok rájuk, mert ők, mint számadók vigyáznak lelketekre, hogy ezt örömmel, ne pedig sóhajtozva tegyétek, mert ez nektek sem használ.” (Zsid 13,17) Ennyire praktikus könyv a Biblia. Gyülekezeti közérdek az, ha a lelkipásztor lelkileg is erősödik, ha valamilyen lelki karbantartásban részesül. Hogyha néha-néha valaki, akit erre Isten indít, megkérdezi, hogy hogy vagy, hogy aztán amin segíteni kell, segíthessen. Több bibliai példa is van arra, hogy a legjobbakkak is szükségük volt lelki karbantartásra. A presbitérium felelőssége is, hogy van-e a lelkészének szabadnapja, ami nem luxus, elme-

het-e néha szabadságra, ha pedig elmegy, neki kell-e gondoskodnia helyettesről, esetleg még valami tiszteletdíjat is kifizetnie. Ez vajon kinek a gondja, hogy erről gondoskodjék?

A közös szolgálat két leggyakoribb ellensége a pletyka és a sértődés. A pletyka az, amikor elindul valami alattomos hír a megfoghatatlan sötétségből, és fölbugyog, mint hazugság hazugság hátán, de úgy terjed, mintha igaz lenne, mintha tény lenne, és belepusztl az, akit a nyelvékre vettek. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a Bibliában világos útmutatás, sőt parancs van arra, hogy mit szabad beszélni, és mit nem. Az Efézus 4,29 versében Pál nem válogat a szavakban, azt mondja, hogy „Semmi rothadt beszéd a ti

szátokon ki ne jöjjön, csak ami hasznos a szükséges építésre, hogy áldás legyen annak, aki hallgatja.” Tehát ami hasznos, ami szükséges és ami épít.

Egy Úrnak a szolgálói vagyunk, ezért tudnunk kell azt, hogy mi állíthat minket szembe egymással. Például a sértődékenység, az érzékenykedés, amiből megint mérhetetlenül sok szembeállítás, harag, feszültség támad, és ami sokszor félreértésekből ered. Én azt gondoltam, hogy te azt gondoltad. Na de ő nem gondolta azt, de ezt nem tudja bizonyítani. Most vagy elhiszem, vagy nem. Kijön-e a számon az, hogy „ne haragudj, bocsánatot kérek”, a másik száján meg kijön-e az, hogy „megbocsátom, el van rendezve, ez nem választ el minket” – és akkor mehetünk tovább. Az igazi persze az lenne, ha nem is kerülne sértődésre sor.

Gyülekezet, presbitérium, lelkipásztor bajtársi közösségéről, egységéről olvasott fel további ígért a nagytiszteletű úr. Az egyik a Cselekedetek könyve 4,32 verse az első gyülekezet egyik jellemvonását írja le: „A hívők sokaságának szíve-lelke egy volt”, és gondoskodtak a segítségére szorulókról. „Senki semmit nem mondott magának”, senki nem volt közöttük, aki segítséget lát. A hívők sokaságának szíve-lelke egy volt – ez nem valami szervezeti egység, amit az ún. ökumenében próbálnak megvalósítani. Ezeknek a szívük-lelkük egy. Ez egy érdeklődő közösség, egy sorsközösség. Egy mélyen összetartozó közösség, a hívők. Nem azt mondja, hogy a hívek, hanem a hívők. Tehát az újjászületett emberek, akik már Jézus Krisztust tekintik életük Urának, és Neki akarnak engedelmeskedni mindenben. Így könnyű összetartozni.

Ezeknek szívük-lelkük egy, és nem engedik, hogy bárki szükségét lásson. Isten nagy-nagy kegyelme, hogy lehetővé teszi mindnyájunknak, hogy a szó bibliai értelmében a hívők közé tartozzunk!

Amikor Péter apostol a presbiteri szolgálatról és lelkeletről ír, akkor egyebek közt ezt mondja: „*legeltessétek az Istennek köztetek levő nyáját, ... mint akik példaképei vagytok a nyájnak*” (1Pt 5,2-3). Pédaképei vagyunk-e a gyülekezetünknek? Erre a kérdésre Kálmán bácsi őszinte válasza így szól: „Egyszer nagyon konkrétan és kíméletlenül föltemtem magamnak azt a kérdést, hogy szeretném-e azt – ha én példaképe vagyok a nyájnak –, hogy a gyülekezet minden tagja olyan legyen, mint én. Lelkiekben. Olyan buzgón imádkozzék, úgy tanulmányozza naponta a Szentírást, úgy szeresse a házastársát, úgy nevelje hitben a gyerekeit (hol vannak a gyerekeink a templomból?), és így tovább. És arra az eredményre jutottam, hogy nem szeretném. De legalább megtudtam, hogy mely pontokon lehet és kell javítani a lelki életemen. Jó lenne, ha tükröt tartanánk magunk elé, és engednénk, hogy Isten beemeljen minket – mindenféle értelemben – a hívők közé, akiknek szívük-lelkük egy.”

A másik ige, amelyik az egységről és ennek a gyümölcséről szól, a jól ismert 133. Zsoltár, amelynek az eleje és a vége így hangzik: „*Íme, milyen jó és milyen gyönyörűséges, amikor a testvérek egységben együtt laknak! ... Csak oda küld áldást és életet az Úr.*” Áldást és életet csak Isten tud adni. Az áldás: az olyan jó, olyan javaknak az összessége, amiért nem mi dolgozunk meg, amit nem érdemlünk meg, amit Isten ad ajándékként, feltétel nélkül. Az élet azt jelenti, hogy lelki halál helyén lelki élet támad. Hitelnekből hívőkké lesznek az emberek. Újjászületnek. Átmennek a pokolból a mennyországba. Áldást és életet csak oda küld az Úr, ahol a testvérek ilyen egységben vannak együtt. Ahol gyülekezet, presbitérium és lelkipásztor ugyanazt a célt szolgálja: Isten dicsőségét és emberek hitre segítségét.

Megbolydult ez a világ, és egyre nehezebb körülmények között kell nekünk is szolgálnunk és keresztyénnek maradnunk, nagyon nagy szükség van arra, hogy egymást ebben ne gáncsoljuk, hanem minden lehető módon segítsük. És akkor Isten küld áldást és életet.

P.A.

Cseri Kálmán és Csere Máttyás

Az Istennek tetsző szolgálatról *Máthé Zoltán* b. lelkipásztorunk egy igehirdetésében úgy fogalmazott, hogy az egyszerűen szólva annyit jelent, hogy aki az Istent szereti, és Krisztust nem csak szavakban, de tettekben is követi, az Neki szolgál. Nemcsak a lelkészek szolgálnak. Mindenki szolgál, aki indítást érez, hogy segítse a gyülekezetét, a közösséget, segítse az embertársát, segítse a családját, amikor időt, fáradságot nem ismerve cselekszik Isten dicsőségére. Isten jutalmat ad az életünkben, és mi az Ő kegyelme által ebből a jutalomból élünk, Neki szolgálunk, Ő pedig ráadásként megadja a legnagyobb jutalmat: a Krisztusban való örök életet.

Mit jelent az, hogy az Istennek szolgálsz? Az imádságot, amikor nap mint nap Rá gondolsz, amikor Hozzá folyamodsz, Elé viszed életed nehéz, súlyos terheit, jelenti az életedben azt a bizodalmat, hogy bízol abban, hogy nehéz helyzetekben is melletted áll az Úr, hiszel Benne, és elmondhatod, hogy szereted az Urat teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből, teljes erődből, és szereted felebarátodat, mint magadat.

Ahhoz azonban, hogy így szolgálhassunk az Úrnak, és mindezeken mi rendületlenül állhassunk meg, ismernünk szükséges mindazokat a szolgálati lehetőségeket, amelyek a gyülekezetünk mindennapi életében adódnak, amelyekben részt vállalhatunk, ezért a diakóniai csoport legutóbbi megbeszélésén *Nyilas Zoltán* esperes úr segítségével ezeket a szolgálati lehetőségeket vettük számba. Azzal a céllal tettük ezt, hogy egyrészt akit Isten erre indít, bekapcsolódhasson a gyülekezeti szolgálatba, vagy aki már szolgálatot vállalt, a már végzett munkája mellett esetleg más területen is besegíthessen, másrészt, hogy áttekintsük, mely területek azok, amelyeken „erősítésre” van szükség.

Természetesen felsorolhatatlan, hogy egy gyülekezet életében mi minden teendő akad, ezért a teljesség igénye nélkül jelölünk meg néhány szolgálati lehetőséget, azzal, hogy a közeljövőben egy a 2012. évihez hasonló tartalmú adatlapot fogunk majd szétosztani egy istentiszteleti alkalmunkon a kedves testvérek között, melyet kitöltve jelentkezhetünk majd arra a szolgálatra, amelyre Isten elhív bennünket.

Gyülekezeti szolgálati lehetőségek:

- Imaszolgálat
- Gyermekszolgálat (vasárnapi iskola / baba-mama kör)
- Kézműves gyermekdelután
- Konfirmálók/íjak közötti szolgálat
- Diakóniai szolgálat
- Beteglátogatás
- Rászorulóknak gondozása
- Idősek, betegek szállítása
- Szeretetvendégség körüli teendők
- Vendégfogadás, elszállásolás
- Esküvői szolgálat
- Körzetgazda
- Fenntartói járulékszedés
- Énekkari szolgálat
- Zenei szolgálat
- Irattár kezelése
- Irodai ügyek, levelezés
- Pályázatfolya
- Iratterjesztés
- Gyülekezeti újság/web
- Gyülekezeti tábortervezés
- Gyülekezeti kirándulás szervezése
- Családalkalmak szervezése
- Sportalkalmak szervezése
- Kulturális alkalmak szervezése
- Karbantartás
- Műszaki ügyintézés / vezetés
- Pénzügyi ügyintézés
- Kertgondozás, templomkert fűnyírás
- Temetőgondozás

Istentiszteleti szolgálati lehetőségek:

- Istentisztelet előtt:
- Templom és parókia környékének seprése
 - Templom és gyülekezeti ház takarítása
 - Virágok vásárlása
 - Fűtés, szellőztetés, nyitás
 - Énekkirakás
 - Imaközösség
 - Keresztelők fogadása
 - Keresztelői kendők készítése
 - Evangélikus istentiszteletek koordinálása
 - Úrasztali garnitúrák mosása, vasalása
 - Egyéb mosás, vasalás
 - Úrasztalának megterítése
- Istentisztelet alatt:
- Harangozás (pl. esküvő, emlékharang)
 - Hangosítás, hangrögzítés, fotózás
 - Kántori szolgálat
 - Énektanítás
 - Gyermekmunka
 - Gyermekfelügyelet
 - Énekkari szolgálat
 - Igeolvasás
 - Imádság
- Istentisztelet után:
- Perselyszámlálás
 - Fűtés, világítás, szellőztetés, zárás
 - Mosogatás (pl. kelyhek)
 - Díszítések bontása

Fodor Gergő
Bendegúz
Isten népéhez
tartozik

Szöllősi Liza Janka
és
Szöllősi Georgina
Berta
Isten népéhez tartozik

Léhi Lóránd
Isten népéhez tartozik

Zsebényi István Sándor
Isten népéhez tartozik

Zója-Katona Liza Alexandra
Isten népéhez tartozik

A HITOKTATÁS RENDJE

Pomázi Német Nemzetiségi

Általános Iskola:

Hétfő:

- 2. tanóra – 1.osztály
- 3. tanóra – 2.osztály
- 4. tanóra – 3.osztály

Csütörtök:

- 4. tanóra – 5.osztály
- 5. tanóra – 6.osztály

Fakultatív hittan „egyénileg”,
kapcsolódó órában

Pomázi Mátyás Király

Általános Iskola:

Kedd:

- 1. tanóra – 3.osztály
- 2. tanóra – 1.osztály
- 3. tanóra – 2.osztály

Csütörtök:

- 1. tanóra – 6.osztály
- 2. tanóra – 5.osztály
- 3. tanóra – 7.osztály

13.00 4. osztályos fakultatív hittan

Sashegyi Sándor Általános Iskola,

Művészeti Szakközépiskola és Szakiskola:

Kedd:

- 4. tanóra – 7.osztály
- 5. tanóra – 5.osztály
- 6. tanóra – 6.osztály

Szerda:

- 3. tanóra – 1.osztály
- 4. tanóra – 2.osztály
- 5. tanóra – 3.osztály

13.30 4. osztályos fakultatív hittan

Református gyülekezeti ház:

Péntek:

16.00 kiskáté

17.00 nagykáté

Szerda (minden páros héten kéthetenként):

19,30 felnőtt konfirmációi oktatás

Mesevár óvoda:

Kedd:

15.30 óvodai hittanóra

Hétszínvirág óvoda:

Szerda:

15.30 óvodai hittanóra

Borostyán óvoda (Csobánka):

Szerda:

16.00 óvodai hittanóra

Milyen kapcsolat van vallás és művészet között, és ez a kapcsolat hogyan változott az elmúlt évszázadok alatt? – erre a kérdésre kereste a válaszokat előadásában DR. KULIN FERENC irodalomtörténész az ARS SACRA művészeti hét társégházköziségünk által otthont adó rendezvényén a pomázi gyülekezeti házban.

Az, hogy szoros kapcsolat van a két terület között, az mindannyiunk számára nyilvánvaló – mondta a professzor úr –, elég, ha felidézünk például a 22. Zsoltár első két sorát: „*Én Istenem, én erős Istenem, miért hagyál el emyire engem?*” Jézus Krisztus ezeket a szavakat mondta a megfeszítésekor. Ez egyszerre kapcsolódik egy vallási hagyományhoz, és egyszerre műalkotás, esztétikai produkció. Mert hiszen minden olyan szöveg, amelyik valamiféle formai rendet követ, vers alakja van, vagy valamely retorikai szabályhoz igazodik, vagy ritmusa, rímei vannak stb., nemcsak vallástétel, hanem egyben költemény is, ami a művészetek világához tartozik.

Az, hogy szükségszerű-e, hogy minden, ami a hitünk tartalmát jelenti, egyben a művészet területére is tartozzék, egy bonyolult filozófiai, teológiai kérdés. Sok bölcselő, esztéta, filozófus vélekedett úgy, hogy a művészet dimenziója és a vallás dimenziója elválaszthatatlan egymástól. Elsősorban az ókor és a középkor gondolkodói vélekedtek így, és nem is próbálták másképpen meghatározni a művészi szépséget, szépségnek a fogalmát, mint ami nyilvánvalóan Isten ajándéka, Isten természetéből fakadó érték. Azt tartották, hogy amikor a széppel találkozunk akár a természetben, akár az emberi alkotásokban, legyenek azok szövegek, festmények, építmények, zeneművek, akkor e mögött minden esetben az Isten jelenlétét, kisugárzását kell feltételeznünk. A szépből mindig benne van az Isten.

Ez a tézis sok esetben ma is igaz, de a modern, és különösen a posztmodern művészetek világában erős kérdőjel tehető utána. Számos olyan műalkotással találkozunk, ahol nemcsak hogy nem nyilvánvaló az Isteni szeretetnek, szellemnek, hatalomnak a jelenléte, hanem okkal gyanakszunk arra, hogy valami istentelen vagy istenellenes dologról van szó. A modern kor művészeinek jórésze tudatosan igyekszik megkülönböztetni a saját alkotásait a vallásos művészek alkotásaitól, és azt hirdetik, hogy a szépség, az esztétikum kizárólag és kifejezetten világi kategória, kizárólag az ember teremtménye, ahhoz az Istennek semmi köze nincsen. A művészet, a szépség e szerint tehát szekuláris természetű dolog. Ha van egyáltalán létjogosultsága a hitnek, a vallásnak, azzal foglalkozzanak a teológusok, a lelkesek, de azt ne a művészek firtassák.

A következőkben Kulin Ferenc ezt az ellentmondást

**SZÍVVEL LÁTNI
EMELNI FEL
AZ EMBERT!**

**KULIN FERENC
ELŐADÁSA
AZ ARS SACRA HÉTEN
2015. szeptember 23.**

próbálta közelebről is megvilágítani, és valamiféle konklúzióra jutni. A 18-19. század legnagyobb német klasszikusa, Goethe mondta azt, hogy semmi nincs olyan, mint a művészet, ami képes annyira kikapcsolni bennünket a világból, és semmi más nincs, csak a művészet, ami képes tökéletesen összeforrasztani vele. A professzor úr ezt a goethei tételt azonban megfordította, és a vallásra alkalmazta úgy, hogy azt mondta, hogy semmi nincs, ami annyira összekapcsolna bennünket, közelítene bennünket az Istenhez, mint a vallás, és semmi nincs, ami annyira eltávolítana bennünket az Istentől, mint a vallás. Ez egy kicsit provokatív kijelentésnek tűnik, de az ellentmondás rögtön feloldódik, hogy ha arra gondolunk, hogy mint ahogy a művészetek sokfélék, a vallások is sokfélék. Van olyan vallás, amelyik közel visz az Istenhez, és van olyan vallás, ami eltávolít az Istentől. A vallás önmagában ugyanis nem szent. A vallás egy emberi magatartás, egy viselkedés, egy viszonyulás valamiféle nem mindennapihoz, nem hétköznapihoz, de hogy mi ez a nem mindennapi, nem hétköznapi, az már teljesen azon múlik, hogy ki mit tulajdonít a hétköznapiakon túli értéknek.

A modern korban is vannak olyan vallások, amelyeknek semmiféle köze nincs Istenhez, pedig vallás az is. Vallásos hit fűtötte azokat a radikális, erőszakelvű, erőszak-

eszméket hirdető kommunistákat is, akik azt hitték, hogy ez a harc lesz a végső, és akik megpróbálták vér árán, a tömegek feláldozása árán elérni a modern szabadságot. Semmiféle tudományos alapja nem volt ennek a tételezésnek. Hitték valami abszurdumban, valami lehetetlenben, de ezt az abszurditást, ezt a lehetetlent az e világban próbálták és vélték megvalósíthatónak.

A költészet egyik legnagyobb alakjának, Berzsenyi Dánielnek van egy verse, amelyik ennek a modern, ateista istenfelfogásnak a példájaként idézhető, mert azt írja az egyik nagy versében, hogy „az ész az isten, mely minket vezet”. A 18. századi elsősorban francia, aztán német felvilágosodás filozófusai, meg voltak róla győződve, hogy az ész az isten. Ez az isten egyáltalán nem egyeztethető össze azzal az Istennel, Akit mi valunk, Akiben mi hiszünk. Aztán jött a 19. században az anyagi javaknak, az anyagi értékeknek a hódítása. A pénz, a mammon is isten lett, és nagyon sok minden még ezen kívül. A mámor, az érzéki örömeik istenek lettek. Tudatosan szembefordították ezeket az isteneket, a saját isteneiket a világvallások, és ezen belül elsősorban a keresztyénség Isteneivel.

Ugyanilyen nehezen egyeztethető vélekedések, hitek jellemzik a történelmi válások Istenehez való viszonyát is. Emlékeznünk kell, hogy teljesen függetlenül attól, hogy most éppen milyen gondot okoz nekünk az iszlám, alapvető hittételekben kibékíthetetlen ellentét van a keresztyénség Istene, Istenehez való viszonya, és az iszlám Istenehez való viszonya között. De még az iszlámon belül is egymással összeegyeztethetetlen irányzatok vannak, annyira, hogy szent kötelességüknek érzik, hogy kiirtsák egymást, ha valaki az iszlámon belül másként gondolkodik. És emlékezzünk vissza történelmi tanulmányainkból a keresztyénség történetére: a nagy szakadásra Bizánc és Róma között, majd az újabb korban a protestánsok és a katolikusok közötti vallásháborúk korára, kicsoda öldöklő háborúk kísérték ezeket! Tehát amikor azt a provokatív tételt fogalmazzuk meg, hogy a vallás az egyetlen dolog, ami közel visz az Istenhez, de a vallás az is, ami a legjobban eltávolíthat bennünket az Istentől, akkor nemcsak istentagadók, ateisták és hívők közötti ellentétre, hanem a hívők közötti, a hívők csoportjain belüli ellentétekre is utalunk.

Ez azt jelenti, hogy a hívő ember a mai világban nem elégedhet meg azzal, hogy az egyszer megtanult, esetleg bebefűzött hittételeket haláláig mondja, hanem arra is figyelnie kell, hogy mit jelent az ő hite ebben a hétköznapi világban. Vajon van-e igazolhatósága az ő hitének? Fel tudja-e mutatni az életével azt, hogy az ő hite magasabbrendű, értékebb, humánusabb, emberibb, és Istenhez méltóbb,

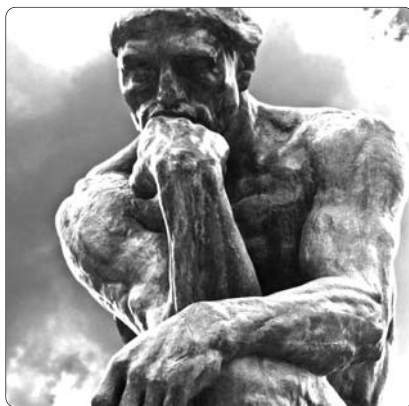
Dr. Kulin Ferenc

mint a másíknak a hite? Próbára kell tenni magunkat, és minden pillanatban, minden hétköznapon meg kell próbálni szembesülni azzal a ténnyel, hogy önmagában az a szubjektív pszichológiai igazság, vagy valóság, hogy hitem van, az nem elég.

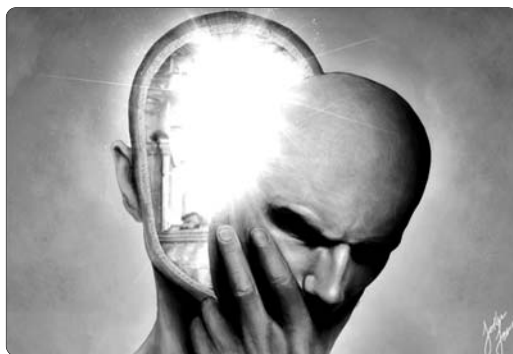
Az, hogy ez a szubjektív pszichológiai valóság mennyire képes a világban jelen lenni, a világ kegyetlen küzdelmeiben a béke ügyét szolgálni, ennek a kérdésnek a megválaszolásában sokat segíthet, ha a vallást az esztétik, a szépség tudósai nézőpontjából is megvizsgáljuk. E körben a professzor úr olyan nagy nevekre hivatkozott, akiknek a tanításainak nemzedékek nőttek föl, de akiknek a tanításai végül is érvénytelennek és használhatatlannak minősültek.

Így Hegelnél a legmagasabbrendű szellemi érték a filozófia, a tiszta gondolat, ami még a vallásnál is magasabbrendű. Kierkegaard szerint ahhoz, hogy az etikai stádiumba, vagyis az erkölcsös emberi minőségbe emelkedjünk, le kell vetkőzni mindenféle kötődésünket és vonzalmunkat az érzéki örömhöz, így a széphez való örömmünket is meg kell tagadni. A vallásról szólva pedig azt mondja, hogy az igazán vallásos, hívő ember már az erkölcsön is túlteszi magát, mert nem vállalja magára a döntést, hanem feltétlenül hisz. Nicolai Hartmann pontosan az ellenkezőjét mondja, mint Hegel, mert szerinte a művészet akkor kezd el igazán fejlődni, amikor a vallás elhal. Teljesen világos, hogy ez már a 20. század materializmusának, természettudományos bigottságának a szellemében igyekszik távol tartani magát mindenfajta vallási tradíciótól, ami nagyon jellemző a 20. század jelentős gondolkodóira. Ide sorolható a magyar származású Lukács György is, aki szerint a tudomány és a művészetek a nembeli embert szolgálják, vagyis azt az embert, aki képes önmagáról lemondani, aki képes a közössége és az emberiség javára valami áldozatot hozni, ezzel szemben a vallás a partikuláris ént, az önző, csak magára gondoló személyiséget szolgálja. Mert az egyén csak a saját üdvössége kedvéért gyakorolja a vallást. Eltagadja tehát azt, hogy például a keresztény vallás a közösség javát is akarja, és a közösségben akar Istenre találni. Ez a rosszhiszemű gondolkodás arra utal, hogy itt már ördögi erők vannak a háttérben.

Az igazi nagy ellentétek tehát nem egy-egy vallás, vagy a világvallások között vannak, hanem az Istenhez, a transzcendenciához kapcsolódó hitek és az e világi értékekbe kapaszkodó hitek között vannak. A mai világban, a posztmodern korszaknak a legsúlyosabb tévedése az, hogy azt feltételezi, hogy a világban működő erők és törvényszerűségek minden külső, felső beavatkozás és hatalom nélkül automatikusan, öntörvényűen jól működnek. Az, hogy a posztmodern ember és filozófus azt hiszi, hogy a világ gazdasági, politikai, kulturális berendezkedése tökéletes mechanizmusok szerint működik, az tragikus tévedés. Sokszor találkozunk avval a tétellel, hogy a piac törvényszerűségei kellő bölcsességgel kormányozzák a világot. Nem szabad, hogy a politika beavatkozzék a gazdaság ügyeibe, nem szabad, hogy a politika meghatározza azt, hogy mit tanítsanak az iskolában, nem szabad, hogy meghatározza azt, hogy hogyan viszonyuljunk egy másik valláshoz, vagy egy másik néphez, mert hiszen azok a struktúrák, azok a rendszerek, amelyek kialakultak a modernségben, azok önműködőek és jól működnek. Nagyon jól tudjuk, hogy a piac a profit, a haszon elve alapján működik, és maga alá rendel mindenfajta emberi és erkölcsi értéket. Semmit nem kímél. Az, hogy ma a világ vezető hatalmában a nemzeti összjövedelemnek több mint ötven százaléka a tőketulajdonosok egy százaléknak a zsebében van, az e szerint a tétel szerint tökéletesen rendben van. És az, hogy a világ népességének több mint a kétharmada a létminimum alatt él, erre azt mondják, hát így alakult, majd elrendezik ezek a törvényszerűségek. Nem rendezik el! – szögezte le a professzor úr.

Kulin Ferenc politikai korában oktatásügygyel és kultúrpolitikával foglalkozott, és elmondta, hogy milyen késhegyig menő harcokat folytattak az akkori liberálisokkal, a szabad demokratákkal arról a kérdéstről, hogy például szabad-e nevelni akami az iskolában. Ők azt mondták, hogy nem szabad akarni nevelni akami. Mert a nevelés tulajdonképpen nem más, mint ősi, avitt tradícióknak a rákényszerítése a mi modern világunkra. Hagyni kell a gyermeket a saját természete, a saját képességei szerint kibontakozni, és lehetőleg óvjuk meg mindenféle erőteljes külső behatástól. Hagyjuk az iskolát! Persze ismereteket adjunk át, mert mint iskola, szolgáltató üzem vagyunk, de azt, hogy az ismeretek közül, hogy az erkölcsi tanítások közül mi a fontos, arra majd ők rájönnek!

Egészen döbbenetes módon ez a fajta a világban működő törvényszerűség iránti feltétlen tisztelet és hit jelen van az irodalomtudományban és a nyelv tudományban is, és ugyanezt mondják a művészettudósok is például a műalkotásról. Míg a romantikusok majdnem kétszáz évvel ezelőtt ahhoz a tételhez ragaszkodtak, hogy a műalkotást az ihletett zseni alkotja meg, a művész a saját személyiségének a törvényszerűségeit jeleníti meg a műben, mintegy lenyomatát adva a műben saját egyéniségének, addig a posztmodern esztéták, művészetkritikusok azt mondják, hogy a műalkotások a műalkotások törvényszerűségeiből születnek. Oda kell figyelnie a művésznek, hogy mit sugalmaznak, mit diktálnak ezek a törvényszerűségek. Le kell írni. Rendkívüli szellemi megterhelést jelent ma a kritikus pályára, mert rengeteg könyvet, verset, regényt kell elolvasni, amelyek semmiről nem szólnak, semmit nem mondanak, nem is akarnak mondani, csak azt akarják felmutatni, hogy így működik a nyelv, meg így működik a művészi tehetség. Nincs benne semmi.

Összefoglalva: Ahhoz képest, amit a modern ember hinni próbál, hogy tudniillik vannak anyagi javak, társadalmi-politikai eszmék, amelyeket istenként kell tisztelni, ahhoz képest a posztmodern átadja magát annak a tévhitnek, hogy a különböző rendszerek, a nyelv rendszere, a gazdaság rendszere, a politika rendszere a természettörvény erejével működnek, és nem szabad beléjük avatkozni. Mire jó mindez? Arra, hogy miközben a politikusok, pártok úgy próbálnak népeket, nemzeteket, országokat vezetni, hogy átadják azokat a „törvényszerűségeknek”, a kapitalizmus, a piac, a nyelv stb. törvényszerűségeinek, eközben néhány tucat ember, akik valójában irányítják a világot, óriási nevetnek a markukba. Tehát nem arról van szó, hogy a mi világunkból kivesszünk volna az emberi éssé és az emberi akarat, hanem arról, hogy a mi világunkban a tömegeket manipulálni tudják ilyenfajta trükkökkel, és ennek a manipulációnak eszközüvé süllyedt a művészet is. Nem lehet azt állítani, hogy ma ne lennének jelentős művészek, nagy hagyományokat követő, katarikus esztétikai hatást előidéző műalkotások, de a művészet fősodra, jelentős része propagandaeszközzé silányult, anélkül, hogy bármiféle emberen túlit, természetfölöttit, istent jelenítenék meg az emberi világban.

Művészet és vallás tehát többféleképpen kapcsolódik össze egymással, és többféleképpen kerül szembe egymással. Ahogy elmondható, hogy a művészet az, ami a legjobban összekapcsol a világgal, és a művészet az, ami a legjobban eltávolít a világtól, akként a vallásokra is igaz az, hogy vannak vallások, amelyek Istenhez közelítenek, és vannak, amelyek szembe fordítanak bennünket Istennel. Ne vallások akarjunk lenni, és ne művészet-szeretők akarjunk lenni, hanem a saját konkrét vallásunkat, konkrét hitünket, konkrét ízlésünket próbáljuk megfogalmazni, és próbáljunk kiállni mellette – zárta előadását Kulin Ferenc.

P.A.

Talán többen átélték már, hogy milyen nehéz megválni egy beteg, elszáradt fától, ami a kertben nő. Az ember még az utolsó pillanatig is reménykedik, hátha rendbe jön, és újra kizöldül.

A házunk előtt állt egy hatalmas ezüsthégy. Gyönyörű volt, sudár, magas, hatalmas, árnyékot adott nyáron, védett a hidegtől télen. Családommal sok emlékünkhöz kötődik hozzá: emlékszem, ahogy a fekete rigók felszálltak csúcsára és onnan fűtyűtek tavaszi esteiken. Egyszer felmászott rá az egyik kiscicánk, és nem tudott lejönni. Keservesen nyávogott. Férjem felkapaszkodott a háztetőre, hogy onnan érje el, de a sűrű ágak miatt nem tudott a kismacskaig nyúlni. Más nem tehettem, mint közvetlenül a fa alá álltam, nagyjából felmérve, hol is van fölöttem a kiscica és imádkoztam, hogy ne hóg a földre essen, mert azt talán túl sem élné. Soha nem felejttem el azt a pillanatot, amikor pont a kezembe potyant. Semmi baja nem lett, én pedig ott érezhettem ijedt, szapora szívdobogását a tenyeremben. Ilyen lehet talán az, amikor valaki megérti, hogy Isten kegyelme nélkül elveszett, és ezáltal pont az Atya ölelő szeretetébe zuhan.

Nehéz volt megválnunk ettől a fától. Napokon át locsoltuk, és bizakodtunk, hogy újból kizöldül. De nem tehetünk mást: olyan száraz volt az a nyár, hogy mire a nyaralásból hazatértünk, ez a fa annyira elszáradt, hogy már attól kellett félnünk, egy erős vihar kidönti és rázuhan a házunkra. Abban az évben nagyon sok fenyő halt meg. Amikor kivágták, akkor megsirattuk. A gyöktörzsétől nem is tudtuk megválni, ott van ma is a bejárati ajtóknál mellett.

Történetünkben egy fügefáról van szó. Bizonyára ismeritek ezt a növényt: elég magasra és terebélyesre nő, még hazánkban is, hát még Izraelben, ahol számára sokkal kedvezőbb a klíma. Ott olyan nagy és erős lesz, hogy simán fel lehet rá mászni. Ahogy Zákéus is tette, amikor meghallotta, hogy Jézus arra jár, amerre ő lakik és kíváncsi lett rá. Pont ezért egy bátor, kezdeményező lépést tett: felmászott a fügefára, hogy jobban lássa Őt. Jézus pedig nagyon jól megértette Zákéus tettét: ezért az ő házában szállt meg, hogy beszélgethessen vele és az örök élet felé irányítsa az odáig elveszett ember útját.

A fügefa gazdája, akié volt az egész kert, kíváncsi lett, hogy mi van a birtokán. Ezért kiment, hogy megnézzze a növényeit. Szeretett volna gyümölcsöt szakítani erről a fáról. A fügefák három éves korukban kezdenek termést hozni, de ez a fa három évesen nem hozott még termést, és utána sem, és még utána sem. Már hat éves volt a fa, a gazda három éve hiába kereste: még mindig nem volt rajta termés. Nem hozott sem rosszat sem jót – semmilyen gyümölcsöt sem hozott. Ezért a gazda úgy döntött: ki kell vágni. Bizonyára majd megszakadt a szíve, és a jó gazda számára olyan a növény, mint édesapának a gyermeke. Azonban döntése mégis teljesen érthető: gyümölcs nélkül a fügefa semmit sem ér, sőt: árnyékolja a szőlőt,

foglalja a helyet a jó gyümölcsök elől. Mert miért ültet a gazda fügefát? Nem azért, hogy csak úgy legyen, hanem hogy gyümölcsöket teremjen, de ez a fügefa semmilyen gyümölcsöt nem termelt, sem jót, sem rosszat.

Talán nem nehéz a példázat mögé tekintve megérteni, a Gazda, aki gyümölcsöt keres: a Mennyei Atya. A gyümölcsöket pedig nekünk, az Ő gyermekeinek kell megteremnünk. A Szentírásban a gyümölcs kifejezés mindig jelképes. Az ember életének is az a célja, hogy Istennek gyümölcsöket teremjen. Az életünknek célja az, hogy Istennek dicsőséget szerezzünk. Nem magunk vagyunk az életünk célja, nem az egyéni boldogulásunkért élünk. Nem azért teremtett minket az Isten, hogy öncélúan éljük meg napjainkat. Isten arra teremtett téged, hogy gyümölcsöket teremjél! Ha nem terem az életed gyümölcsöket, akkor ítélet vár rád. A jó gyümölcs előfeltétele mindig az élő hit. Hit Istenben, hit Jézusban, mint Megváltó Urban. Mint a Szabadítóban. Ez a gyökér, ezen nő ki a fa, mely majd gyümölcsöt terem.

Érdemes elgondolkodni ezek után, hogy vajon gyümölcsöstermő-e az életem? Vannak-e gyümölcsjeim? Ki van a középpontban? Az Úr, vagy én magam? Istent dicsőítve élek-e? Isten arra figyelmeztet bennünket, hogy akár eszünk, akár iszunk, mindent az Ő dicsőségére tegyünk. Mindent! Nem lehet Istent dicsőíteni a rosszal. A Lélek gyümölcsei: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás – csupa jóság. Az ilyenek ellen nincs törvény (Gal 5,22). Nem lehet ellenük semmi vádat felhozni.

Az én kertemben is van egy kicsi fügefa. Egy kedves barátomtól kaptam. Elhoztam, elültettem. Sokáig egészen kicsi volt. Satnya, még levelet is alig hozott. Azután rájöttem, hogy rossz helyre ültettem. Nincs a helyén. Nem kap elég napot. És a rá következő évben új helyet kerestem neki. Itt több nap éri, s mivel olyan volt az év – több eső is kapott. Sokkal nagyobbra is nőtt. Gyümölcsöt még mindig nem hozott, de én várok türelmesen. Ennek két oka van. Az egyik oka személyes: a kedves barátom, aki adta, nem olyan régen agydaganatban meghalt. Az ő emlékének a tisztelőben tartása miatt sem vágnám ki ezt a kicsi fügefát. A másik oka azonban az, hogy példaértékű számomra ez a vincellér, aki a történetben azt kérte, hogy még ne vágja ki a gazda a fügefát, hanem adjanak neki még egy esélyt. Tudjátok ki a vin-

cellér? Ma is van ilyen foglalkozás; a kertészeti egyetem képez vincelléreket. Vincellének a szőlő gondozásával és a vele való törődéssel megbízott embert nevezzük. Vajon ki az, aki értünk közbenjárva törődik velünk és Benne. Általa még kapunk egy esélyt a gyümölcsstermő életre? Hitem szerint Jézus.

A vincellér azonban így válaszol a gazdának, amikor ki akarja vágatni a fát: Uram hagyj még meg ebben az évben! Adjunk még egy esélyt neki. Én gondoskodom róla. Ezután még jobban, mint eddig. Hátha csak mélyszántásra van szüksége. Körbe kell ásni, tápanyagokkal kell ellátni, akkor talán fog teremni. Értitek mit jelent ez? Az életünk mérlegre van téve: egyszer ítélet vár ránk. Nemcsak hittünk alapján, hanem az alapján is, amit hittünk következtében tettünk, vagy nem tettünk meg földi életünk során. Jézus pedig hadakozik értünk, hogy legyenek gyümölcsjeink. Hogy ne legyen meddő a hittünk. Hogy amit megtanulunk Tőle, az valósággá válhassék. Másokért megélt szeretetté válhassék.

A mélyszántás, amiről itt Jézus szól, sokszor nem kellemes az ember számára: azt jelenti, hogy alaposan magunkba nézünk, Isten tükrére helyezük mindazt, amit tettünk, és elgondolkodunk, hogy vajon jó úton járunk-e. Isten akarata szerint éljük-e meg a hittünket? Van-e még bennünk szeretet, öröm, reménység? Vajon amit teszünk, az az Ő dicsőségét szolgálja-e?

Bizony sokszor nem kellemes, sőt nehéz szembesülni önmagunkkal. Ez a fajta szomorúság azonban sokkal kedvesebb Istennek, mint amikor el vagyunk telve önmagunkkal. Egy lelkipásztor erről így írt: „Olvastam olyan írók írásait, akik azt mondták, hogy ha Krisztus követői nem teremnek gyümölcsöket, annak az lehet az egyik oka, hogy nem ellenőrzik, nem értékelik ki rendszeresen az életüket. Ebben az írásban magamra ismertem. Mindig csak mentem előre, sosem néztem mélyen magamba. Sosem fordítottam figyelmet arra a fajta elgondolásra, ami a növekedéshez vezet. Ennek meg is fizettem az árát. Újra és újra elköttem ugyanazokat a buta bűnöket, a bűntudatnak ugyanazt a nehéz súlyát cipelve. Ekkor nehéz döntést hoztam: elhatároztam, hogy minden nap megpróbálok őszintén kiértékelni lelkem állapotát. Elhatároztam, hogy magamba nézek és leírom, hogy mit látok.”

Áldott dolog, ha tudunk amiatt szomorkodni, ha valamit elrontottunk, ha nem látjuk az életünket jónak, gyümölcsstermőnek, ha ilyenkor az Úr segítségét kérjük. Sokan ilyenkor térnek meg igazán felszínes vallásosságukból, vagy csak félig-meddig Istent követő életükből, és teljesen, hogy Krisztus váltságát igazán elfogadják. Olyan ez, mint amikor eltévedünk az úton, és a GPS-szel újra tudjuk tervezni az útirányt. Az ilyen mélypontokról újból el lehet indulni Jézusban bízva. Erre indíthatja szívünket az Úr. Ez a gyümölcsstermés egyik előfeltétele.

Ha nyitott szívvel olvasod az Igét, akkor csodák fognak történni rajtad keresztül: hited gyümölcsjeinek csodája, amit lehetetlen nem észrevenni. Hogy is történik ez? Elkezd a szívedben dolgozni, növekedni egy hallott, olvasott ige. A mag el van vetve, és ha a szíved nem kemény és kérges, akkor Istentől áldott jó cselekedet lehet belőle. Ilyenkor éled át azt, hogy jobb érzés neked is leülni a kis tesóddal játszani, mint egyedül ülni a számítógép előtt. Hogy jobb értékes könyveket elolvasni, a tévében megnézni, mint értéktelen, felszínes dolgokat. Hogy jobb felhívni a nagymamádat telefonon, mint azt mondani, hagyjon téged mindenki békén, és bezárkózni a szobádba. Hogy jobb a tudásért tanulni, és azért, mert tudod, hogy szüleid is ennek örülnek, mint csak azért, hogy utána netezhess. Hogy jobb odamenni ahhoz, akit cikiznek, bántanak, mint beállni a sorba és nevetni rajta. Hogy jobb másokért imádkozni, mint saját magadért.

Titokzatos dolgok ám ezek, de megél-

hetők, átélhetők. Gyümölcsnek nevezi őket Isten Igéje és nem maradnak észrevétlenek sem mások, sem Isten előtt. Már gyermekkorban, fiatal korban lehet gyümölcsöt hozni. Van olyan cseresznyefa, ami alig-alig magasabb egy felnőtt férfinál, és már finom érett gyümölcsöket terem.

Bibliánk kegyelemnek nevezi Isten csodálatos jóságát, amit Jézus személyén keresztül érthetünk meg és élhetünk meg igazán. Ő a mi reménységünk, hogy Őt követve igazán Isten dicsőségére élhessünk e földön. Ővele állhatunk talpra, ha elfásultunk, elcsüggedtünk, hogy mostantól másként legyjen, mint eddig. Őerte megbocsát nekünk Isten, és ad még esélyt arra, hogy Isten jóságát hirdessük és adjuk tovább ebben a felborult értékrendű világban, hogy gyümölcsöket teremhessünk, tudván, hogy aki tudna jót tenni, de nem teszi, bűne az annak. Tegyük ezt azzal a tudattal, hogy számunkra is ez hozhat csak teljes és boldog életet!

Lukács evangélista nem árulja el nekünk,

mi lesz azzal a kis fügefával. De én valahogy mindig abban reménykedtem, amikor ezt a történetet olvastam, hogy a negyedik évben, amikor a gazda kimegy, hogy megnézze a birtokot: ha még nem is roskadásiig, de ott lesznek az ágain azok a finom, érett kis fügek, és a Gazda akkor összemosolyog a Vincellérrel és arra gondolnak: lám nem volt hiába.

Amen!

Sebestényné Jáger Orsolya lelképásztor ■

KIÉ AZ ÉLETED?*

Ha valaki megkérdezné tőled, hogy kié az életed, akkor valószínűleg úgy néznél rá, mintha két feje lenne, és rávágnád, hogy természetesen a tiéd. Hiszen te döntöd el, mihez kezdesz vele, két lehetőség közül melyiket választod, és te döntöd el, hogy minek, vagy éppen kinek felelsz meg vele, nem? Viszont, ha már konfirmáltál, akkor te is elmondtad a választ a Heidelbergi Káté első kérdésére, amelyben benne van, hogy „nem a magamé, hanem az én hűséges megváltómak, Jézus Krisztusnak a tulajdona vagyok”. Ezek után jogosan teszed fel a kérdést, hogy akkor most hogyan is van ez? Az életed a tiéd? Istené? A tiéd és Istené?

Nos, ez igazán jó kérdés, amire nem is olyan egyszerű válaszolni. Én most mégis megpróbálok. Az Istené, ha neki szenteled azt. De Ő nem fogja megmondani neked, hogy mit csinálj, vagy nem úgy fogja megmondani, ahogy elképzeled. Szabad befolyást enged neked, szabad akaratot ad, és lehetőséget, hogy két lehetőség közül kiválassz azt, ami szerinted a legjobb. Ebben a lehetőségben benne van az is, hogy rosszul dönts. Isten lehetőséget ad a rossz döntésre is, megakadályozni nem fog benne, de segít, hogy helyrehozd a tévedésed, és így tanít meg a helyes, neki tetsző életre.

Ha az életed Jézusé, azt ne úgy képzeld el, hogy bele vagy kényszerítve valamibe, és valaki mindig megmondja neked, hogy mit tehetsz és mit nem. Ugyanúgy te rendelkezél vele, csak hogy van egy felsőbb valaki, aki vigyáz arra, hogy igazán nagy bajod ne essen. És ez csodálatos!

Ha még nem tetted, akkor gondolkodj el rajta, hogy kié az életed. A tiéd, Jézusé, vagy valami / valaki másé.

Osváth Dóri

(*A 2015. szeptember 26-án, Váchartyánban tartott Egyházmegyei Ifjúsági Találkozó címe és témája.) ■

TÚRMEZEI ERZSÉBET KIÉ VAGY?

Kié vagy édesanyád karján,
kicsi gyermek, mindnyájunk szeméfnye,
boldog szülők beteljesült reménye?

Enyém! – mosolyog rád édesanyád,
amikor szívére ölel.

Enyém! – simogat meg édesapád,
amikor magasba emel.

Miénk! – mondjuk mi mind,
kik velük együtt örülünk neked,
s féltve vigyázzuk harmatéleted.

És ma Jézus szólal meg: „Enyém vagy!

Enyém, mert megváltottalak,
neveden hívtalak,
szüleidnek szent megbízással
ajándékuul én adtalak.

Elpecsétellek, óvlak, védelek,
és egész földi vándorutadon
láthatatlanul én leszek veled.”

Csendesen figyelünk az égi szóra,
Igen, te Jézusé vagy! Áldott óra!

Áhítattal látjuk homlokodon
a láthatatlan szent pecsétet.

Jézusé vagy! De Ő reánk bíz téged.

Titkok fátyola lebben,
hogy te így vagy miénk még teljesebben!

Jézus van itt mindnyájunkhoz közel,
s kegyelme mindnyájunkat átölel.

GYÖNGYÖSI LÁSZLÓNÉ

FÉNY

Ha az Isten kezében lévő fáklyának
Egy fellobbanó fénye vagyok,
Ha egy szempillantásig világítottam,
Már megérte, hogy megszülettem,
Hisz nem éltem hiába.

IGAZSÁG

Annyiféle igazság van,
De csak egy igaz!
Az, hogy TE vagy,
És vársz, Uram.

**HÁLAADÁS
ÉS KÖNYÖRGÉS**

Imádásodra leborulok, óh Uram.
Áldalak és magasztallak Téged,
Ki kegyes és jó vagy hozzánk.
Meghallgatsz és megvigasztalsz,
Minden bajunkra gyógyírt találsz,
Óh, hatalmas Isten, Mi Atyánk!
Kérlek, most is légy jó hozzánk,
Hatalmas karoddal vigyázz ránk.
Segíts minket dolgainkban,
Erősíts csüggedésünkben,
Vidd előre az ügyünket,
Ne hagyj minket félelemben.

AZ ÚR MAGASZTALÁSA

Uram, áldalak és magasztallak
Minden jótéteményedért.
Velünk vagy és vigyázol ránk,
Jó útra irányítod életünk.
Megszabadítasz a bűntől,
Vezetsz, Uram, a jó úton,
Mí csodálunk, szüntelen dicsérünk,
S kérünk, újra légy velünk,
Ne engedd el a kezünk.

REGGELI IMA I.

Szent vagy, Isten, és hatalmas,
Téged dicsér ég és föld.
A Te nevedet zengi minden,
Visszhangozza hegyek bércé.
Szívem kitárom, feléd repes,
Alleluja, alleluja! Ámen!

KÖNYVAJÁNLÓ

A PAP FIA

TÓTH-MÁTHÉ MIKLÓS ÚJ KÖNYVÉRŐL

Az augusztus 9-ei pomázi istentiszteleten vendégünk volt TÓTH-MÁTHÉ MIKLÓS református író, akinek műveivel gyakran találkozhattak már a kedves testvérek az iratterjesztésben.

A Károli-díjas, a Magyar Érdemrend tiszti keresztjével kitüntetett debreceni író 1936-ban született Tiszalúcon, református lelkész családban. 1961-ben színészi diplomát szerzett, és tíz évig játszott különböző pesti és vidéki színházakban, de – egyik méltatója szerint – az íróságra volt predesztinálva. E képessége születésétől fogva ott rejtett benne, végül az élet felszínre hozta a pap fiából a tollforgatót.

Több műfajú író. Eddigi munkásságában négy nagyobb vonulat különíthető el. Ezek közül az egyik a protestáns háttérrel felvállaló, abból táplálkozó, veretesen szép magyar nyelven megírt történelmi regények és drámák. A másik a személyes emlékeket regénnyé vagy novellafüzérekké ötvöző alkotások. A harmadik az előbbiekel szinte gyökeresen ellentétes humoros, satirikus, olykor abszurdba hajló ábrázolása a valóságnak, műformától függetlenül, regényben éppúgy, mint humoreszkekben, karcolatokban. A negyedik vonulat pedig a több kötetet is kitevő, változatos témájú, realista hagyományokat követő tárcanovellái adják, mely műfajnak a mai irodalmunkban egyik legjelentősebb képviselője.

Írásaiban mély istenhitről tesz tanúbizonyságot, művei hitre, emberiségre, szeretetre tanítanak. Tóth-Máthé Miklósról talán legnagyobb hatással a Károli Gáspár fordította Biblia volt, mely gyermekkorától napi olvasmánya, abból tanulta meg a tömörség, a feszesség, a szép magyar kifejezésmód fontosságát. Családtörténetében nagyon jó fiúként, férjként és apaként ismerhetjük meg.

Ha színházban már nem is lép fel, előző hivatalát sem tagadta meg, mert gyakran tart előadóesteket. Eddig két CD-je is megjelent, 1998-ban és 2004-ben. Előbbin („Kín és dac”) Ady Endre verseit mondja, az utóbbin („Vitéz Mihály ébresztése”) Csokonai műsora hallható. Úgy tartja, hogy a színművészet és az irodalom édestestvérek.

Nemrég megjelent új kötete, „A pap fia” a harminchetedik a sorban. Ebben nemcsak a novelláiból, hanem a versekből is válogat egy csokorra valót, tudatosítva

az olvasóban az író poétaszerepének fontosságát is. Felesége, a hűn s halála után is szeretett Enikő sarkallta őt versírásra, akit a mai napig ott érez maga mellett mind az életében, mind a művészetében.

A könyv hármastagoltságú: sorrendben versek, válogatott novellák és visszaemlékezések követik egymást. A szerző egyszerű szavakkal fejez ki nagyon nemcsak az érzelmeit az írásaiban. Versei gyakran egyetlen, többszörösen bővített mondatból álló sóhajok; szinte kivétel nélkül a szeretet lehelete érződik belőlük. Novelláinak egységes jellemzője a tanulság. A káros emberi jellemvonások kerülnek pellengére, néha csak jelzőszerűen ugyan, de mindig közérthető módon. A tizenkilenc válogatott novella mindegyike érdekes és különleges helyzeteket örökít meg a hétköznapokból, izgalmas olvasmányok.

A könyv címadó zárófejezete, *A pap fia* írásai kevésbé minősíthetők hagyományos értelemben vett novelláknak. Ez a fejezet visszaemlékezéseket tartalmaz szépírói módon. A szerző saját élményanyagának felidézésével emléket állít a számára oly kedves tiszalúci embereknek. Makulátlan személyiség valamennyi. Nemcsak sorsukat és portréjukat rajzolja meg Tóth-Máthé Miklós, hanem személyes életrajzának részleteibe is bepillanthatunk. Nem adatokra kell itt gondolni, hanem főleg a tények lelki hátterére. Ahogy bemutatja szülő-

faluja lakóit, az valóságos lelki szociográfia. Arról beszél, hogy az övét féltő szeretet nem hal meg, azt nem lehet eltemetni. Egyik legszebb, legérvényesebb mondata: „Mert a szeretet a lélek szíve, a lélek pedig halhatatlan.”

Igazság, szépség, jóság – örökös erkölcsi erények motiválják ezeket az írásokat. Akik elolvassák ezt a könyvet, nem csalódnak benne.

Hamar Jánosné Enikő

NAPLÓ

ALKALMAINK VOLTAK:

2015. szeptember 4. ■ Nyárzáró/évnnyitó ifjúsági alkalom a csobánkai imaház udvarán.

2015. szeptember 6. ■ Missziói tanévnnyitó istentiszteletek *Máthé Zoltán* b. lelképásztor szolgálatával.

2015. szeptember 13. ■ Missziói istentiszteletek *Nyilas Zoltán* esperes szolgálatával. Gyülekezeti délután a Szurdokban.

2015. szeptember 18-20. ■ A zilah-belvárosi Szenci Molnár Albert vegyeskar fogadása és szolgálata. 2015. szeptember 20. – Missziói istentiszteletek, közöttünk szolgál *Püösök Sándor Csaba* zilahi lelképásztor és a Szenci Molnár Albert vegyeskar. Gyermekdélután.

2015. szeptember 23. ■ *Dr. Kulín Ferenc* irodalomtörténész előadása (ARS SACRA hét).

2015. szeptember 25. ■ Praetorius kamarakórus szolgálata templomunkban (ARS SACRA hét).

2015. október 11. ■ Hálaadás vasárnapja gyülekezetünkben.

2015. október 17. ■ A Református Fiatalok Szövetsége (REFISZ) missziói napja Pomázon konfirmáló és a közelmúltban konfirmált fiatalok számára.

2015. október 18. ■ A Szentendrei Református Gimnázium 8/A. osztályának szupplikációja a pomázi templomban. Gyermekdélután. Presbiteri gyűlés.

2015. október 23. ■ Ifjúsági csoport kirándulása Pilisszentkeresztre.

TERVEZETT ALKALMAINK:

2015. október 25. ■ Konfirmálók bemutatása úrvacsorai istentiszteleti közösségben. Testvérgyülekezeti látogatás Verőcén.

2015. október 31. ■ Reformáció ünnepe. 9.00 istentisztelet a csobánkai imaházban; 18.00 istentisztelet a pomázi templomban.

2015. november 7. ■ Templomunk felújítását támogató jótékony-sági hangverseny a pomázi templomban (15.00).

2015. november 8. ■ Gyermekdélután. Presbiteri gyűlés.

2015. november 22. ■ Gyermekünk szolgálata istentiszteleteinken.

2015. november 23-27. ■ Evangelizáció a csobánkai gyülekezetben *Csere Mátyás* lelképásztor szolgálatával.

2015. november 29. ■ Advent első vasárnapja úrvacsorai közösségben. Csendes délután Csobánkán.

2015. december 13. ■ Gyermekdélután. Presbiteri gyűlés.

KERESZTELEŐ:

2015. augusztus 30. ■ Fodor Gergő Bendegúz (Csobánka); Szöllősi Liza Janka, Szöllősi Georgina Berta.

2015. szeptember 6. ■ Zsebényi István Sándor.

2015. szeptember 13. ■ Léhi Lóránd.

2015. október 4. ■ Zója-Katona Liza Alexandra.

HALÁLOZÁS, TEMETÉSEK:

2015. augusztus 8-án elhunyt **Zsigmond István** (†84) testvérünk, temetése 2015. augusztus 28-án volt a pomázi urnatemetőben.

2015. augusztus 16-án elhunyt **Kiss Sándor** (†73) testvérünk, temetése 2015. augusztus 28-án volt a pomázi urnatemetőben.

2015. augusztus 26-án elhunyt **Demeter Levente** (†76) testvérünk, tiszteletbeli presbiter, temetése 2015. szeptember 12-én volt a budakalászi Csalogány utcai temetőben, mely után megemlékezést tartottunk a pomázi református templomban. Közöttünk szolgált *Dr. Szűcs Ferenc* lelképásztor.

2015. augusztus 30-án elhunyt **Parádi Ottóné** (†84) testvérünk, 2015. szeptember 25-én megemlékezést tartottunk a csobánkai ravatalozóban.

2015. szeptember 16-án elhunyt **Motuz Ferencné** (†72) testvérünk, temetése 2015. szeptember 25-én volt a pomázi református temető kertben. Elhunyt **Duró Dezsőné** (†73) testvérünk, temetése 2015. október 2-án volt városunk ravatalozójából.

2015. október 4-én elhunyt **Varga Imréné** (†93) testvérünk. Hamvainak elszórása előtti búcsúztató 2015. október 16-án volt városunk ravatalozójában.

Gyülekezeti újságunk következő száma várhatóan Karácsony első ünnepnapján jelenik meg.

KÖSZÖNJÜK!

Sajnálattal vettük tudomásul, hogy Psalmus kórusunk titkára, *Takácsné Nagy Zsuzsanna* leköszönt tisztségéről. Zsuzsa tizenhét éven át végezte értünk nagy kitartással és szeretettel áldozatos szolgálatát, szervezte kórusunk fellépéseit, utazásait, a testvérkórusok fogadását, és segítette a kórusvezetők munkáját. Ezúton is szeretnénk Neki köszönetünket kifejezni odaszánt életéért, és kívánjuk, hogy az Isten tartsa meg sokáig szeretetben, egészségben.

A Psalmus kórus

Gyülekezeti csendeshét Tihanyban, 1998-ban.

GYÜLEKEZETÜNK RENDSZERES ALKALMAI

Hétfő:	9.30 baba-mama kör Pomázon (hónap első és harmadik hétfőjén)
	17.00 imaóra (páratlan heteken) Pomázon
Kedd:	18.00 kékkereszt alkalom Pomázon
	18.00 bibliaóra Csobánkán
Szerda:	18.00 bibliaóra Pomázon
Csütörtök:	18.00 imaóra (páratlan heteken) Csobánkán
Péntek:	19.00 ifjúsági bibliaóra Pomázon
Vasárnap:	9.00 istentisztelet és gyermekistentisztelet Csobánkán az imaházban
	10.30 istentisztelet és gyermekistentisztelet Pomázon a templomban, illetve a gyülekezeti házban

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

Cím: 2013 Pomáz, Hősök tere 1.; – Telefon: 06-26-325-297

Csobánkai Gyülekezeti Ház: 2014 Csobánka, Béke u. 19.

E-mail cím: pomaz-csobanka@reformatus.hu

Honlapcím: <http://www.pomaz.reformatus.hu>

Gyülekezetünk számlaszámai:

Pomáz: 10918001-00000034-47170002

Csobánka: 10918001-00000034-47170019

Felelős kiadó: Nyilas Zoltán lelképásztor

(e-mail: znyilas@freemail.hu)

Szerkesztőbizottság: Nyilas Zoltán, Hardi Péter, Mazaray Sándor, Görbe Ferenc, Dr. Puskás Attila.

Szerkesztő: Dr. Puskás Attila

(e-mail: dr.puskas.attila@t-online.hu; Tel.: +36-20-9355-362)

Terjesztési felelős: Erdélyi Sándor

(e-mail: erkuchenbauer@gmail.com; Tel.: +36-20-9325-110)

Megjelenik kéthavonta 400 példányban, ingyenes terjesztésben.

Adományokat köszönettel elfogadunk.

IV. PÁPKERTI HANGVERSENY

Közreműködők voltak:
Herczegh Zsuzsanna (fuvola); Kozák Zoltán (nagybőgő);
Blaskó Mihály (furulya, fagott); Gilice Teréz (zongora).

2015. AUGUSZTUS 23.

„Adjatok hálát az Úrnak citeraszóval, tízhúrú lanttal zengjetez neki!”
(Zsolt 33,2)

TANÉVNYITÓ ISTENTISZTELET

A szeptember 6-i tanévnitő istentiszteleten Nyilas Zoltán esperes úr köszöntötte gyülekezetünk iskolásait.

Az Ars Sacra művészeti hét keretében szeptember 25-én a Praetorius Kamarakórus adott hangversenyt a pomázi református templomban. Vezényelt és szólót énekelt: Kéring László, orgonán közreműködött: Pétery Dóra.

TEMLOMFELÚJÍTÁS

Elkészült a templomhajó külső felújítása; a munkálatok a homlokzaton és a tornyon folytatódtak.